

U. R. S. S.

STADIONUL «V. I. LENIN» DIN MOSCOVA
A FOST TERMINAT

1

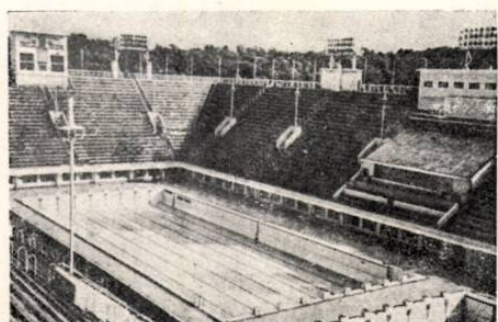
2

3

4

5

1. Marea arenă de sport.
Vedere exterioară
2. Marea arenă de sport.
Vedere interioară
3. Mica arenă de sport.
Fragment de fațadă
4. Mica arenă de sport.
Vedere interioară
5. Bazinul de înot — Vedere
interioară

Construcția primei etape a marelui complex sportiv din Lujniki-Moscova a fost terminată. În cadrul acestei etape au fost date în exploatare:

— Stadionul cu o capacitate de 103 000 spectatori, destinat meciurilor de fotbal și întrecerilor de atletism.

Sub tribunele acestui stadion sînt amenajate 1 600 de încăperi diverse, printre care și 214 săli de sport, o pistă pentru antrenamentul alergătorilor, două săli de cinematografe, o policlinică și un mare număr de vestiare, dușuri, camere de masaj etc.

— O arenă sportivă cu o capacitate de 15 000 locuri unde se vor desfășura competiții de volei, baschet, tenis, box, hochei și patinaj artistic.

— Un bazin descoperit pentru înot, sărituri și polo pe apă, cu tribune avînd o capacitate de 13 500 locuri.

În afara acestor dotări sportive importante, mai sînt o serie de terenuri de antrenament pentru fotbal, tenis, baschet, volei etc.

Pentru spectatori au fost construite două restaurante și cîteva zeci de bufete.

În etapa a II-a se prevede construirea unui palat al sporturilor cu o capacitate de 17 000 de persoane, a unui orașel sportiv pentru copii etc. Aceste construcții se vor termina în lunile următoare.

ORAȘELUL DE VILE «ZDRAVNIȚA»

Arhitectul Z. Rosenfeld consacră articolul său construirii de către Sovietetul Moscovei a unuia dintre primele obiective de acest gen — orașelul de vile ce va avea 480 de loturi de cca. 1200 m² fiecare pe o suprafață totală de 150 ha — în vecinătatea hălței de cale ferată «Zdravnița».

Acest orașel, a cărui construire începe încă anul acesta, este amplasat într-o regiune cu un relief lin, în imediata apropiere a unor importante rețele de transport — calea ferată bielorusă și șoselele ce duc către Minsk și Mojaisk.

Concomitent cu lucrările de construire a vilelor se realizează și lucrările edilitare — drumuri, spații verzi, electrificarea, rețeaua de apă etc.

Amplasarea vilelor pe teren este astfel studiată încât li se asigură spațiul verde necesar și o depărtare maximă față de arterele de circulație.

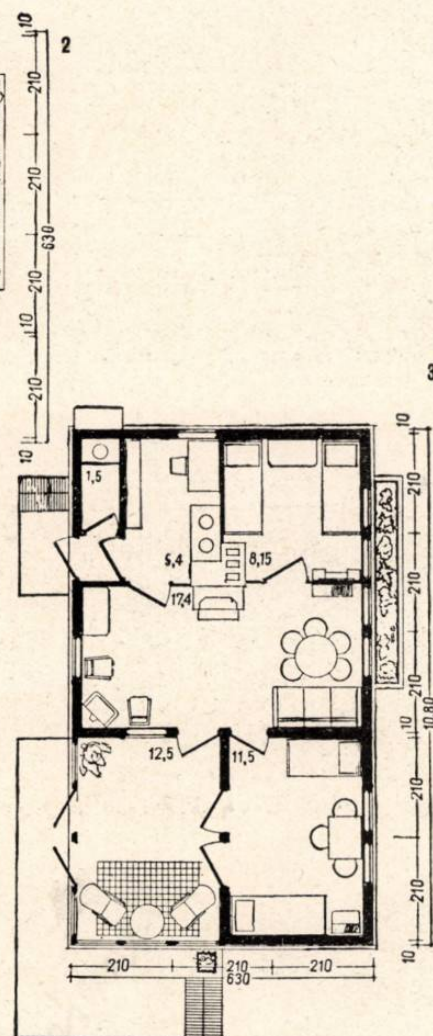
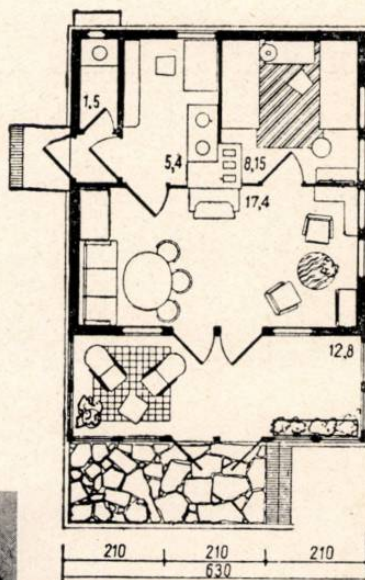
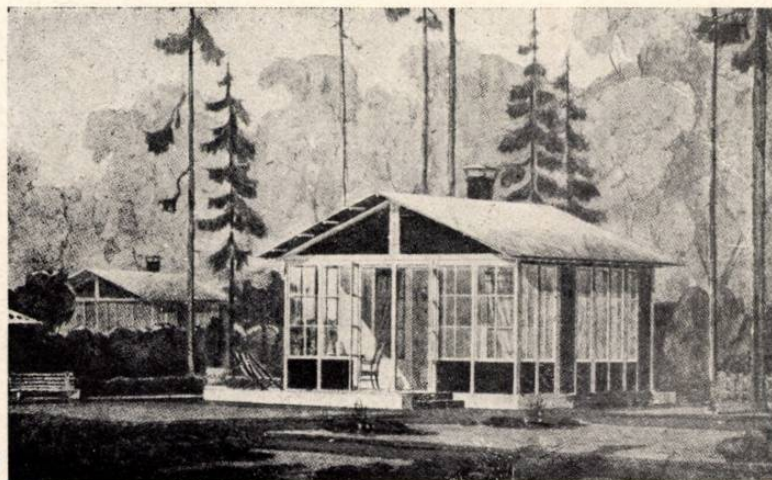
Orășelul va căpăta toate dotațiile necesare — terenuri de joc, sport etc.

Printr-un studiu adâncit și prin stabilirea unei legături organice între clădire și relief a fost înlăturată monotonia caracteristică parcelărilor tip și s-a asigurat orașelului «Zdravnița» un pitoresc aparte.

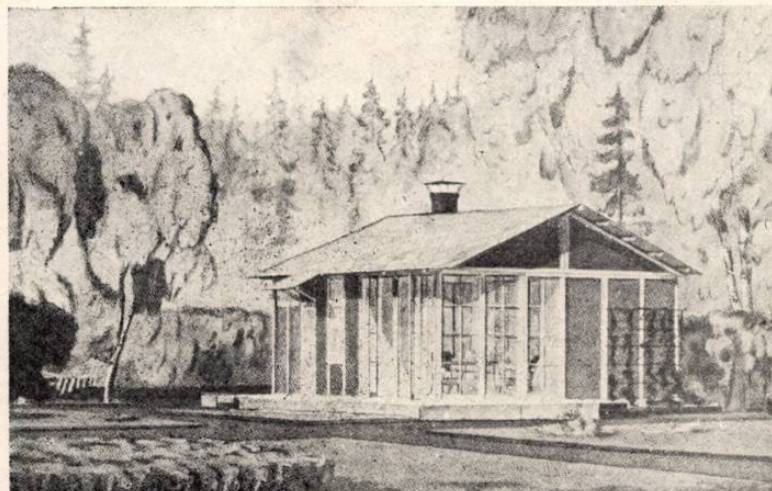
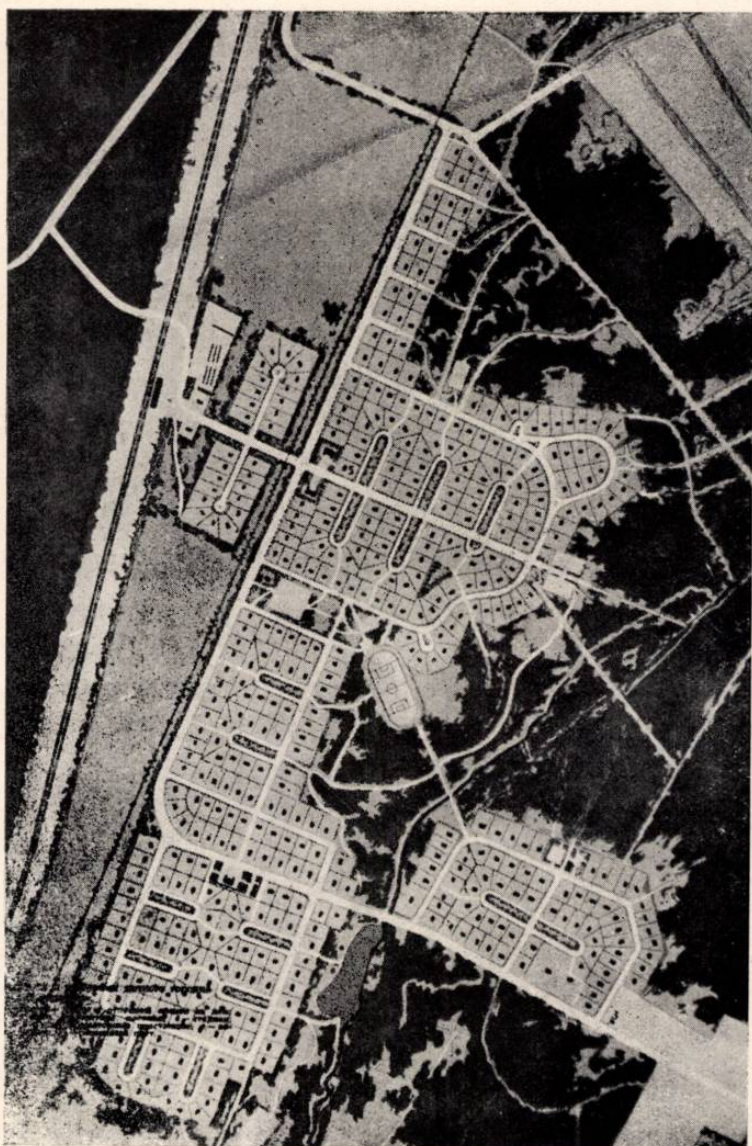
Vilele sînt cu parter și au cîte 2-3 camere, bucatărie, verandă și cămară. Încălzirea se face cu sobe.

Sistemul constructiv constă din elemente ușoare și de secțiune mică din beton armat executate prin metoda «press beton».

Arhitectura și Construcția Moscovei
nr. 8/1956

1. *Vilă cu două camere* T — I.
Perspectivă
2. *Vilă cu două camere* T — I.
Plan.
3. *Vilă cu trei camere* T — II.
Plan
4. *Vilă cu trei camere* T — II,
Perspectivă
5. *Proiectul de sistematizare și
construcție a orașelului de
vile Zdravnița.*

PLANETARIUL DIN SILEZIA

Recent a fost dată în folosință clădirea Planetariului silezian realizată între 1953 și 1955, după proiectul arhitectului Z. Solawa.

Ansamblul este amplasat în Parcul de cultură și odihnă din Silezia (lingă orașul Stalinogrod), într-o vastă zonă de odihnă. Compoziția planului cuprinde trei elemente principale, trei volume care se interpătrund, atât din punct de vedere plastic, cât și funcțional: *A* — sala cilindrică acoperită cu o mare cupolă — ecran pentru proiecții (harta cerului); *B* — clădirea circulară (în formă de tor), joasă, care cuprinde încăperi administrative și auxiliare și *C* — un turn care iese din torul circular al părții administrative: turnul observatorului astronomic.

Clădirea *A* (sala de proiecții), la care se accede printr-o scară monumentală, cuprinde la parter un hol, garderobe, fumoar etc., iar la etaj un mare amfiteatru (400 de locuri) cu proiectorul Zeiss. Proiecțiile se fac pe un ecran special (sub construcția propriu-zisă a cupolei de beton) construit pe schelet de metal (cca. 20 000 de piese).

Clădirea circulară *B* se compune dintr-o galerie de circulație și o serie de încăperi: biblioteca, depozitul de cărți, magazia de utilaje, birouri, locuință intendent etc. Interesante sînt cele trei holuri cu ferestre mari (nr. 11 din plan), din care se poate admira peisajul exterior. În interiorul acestei clădiri circulare se află o curte în care se pot ține prelegeri în aer liber, avînd pardoseala cu mozaic decorativ: ceasul solar, iar în centru un bazin de apă cu o fleșă de 9 m înălțime care aruncă umbra, indicînd ora.

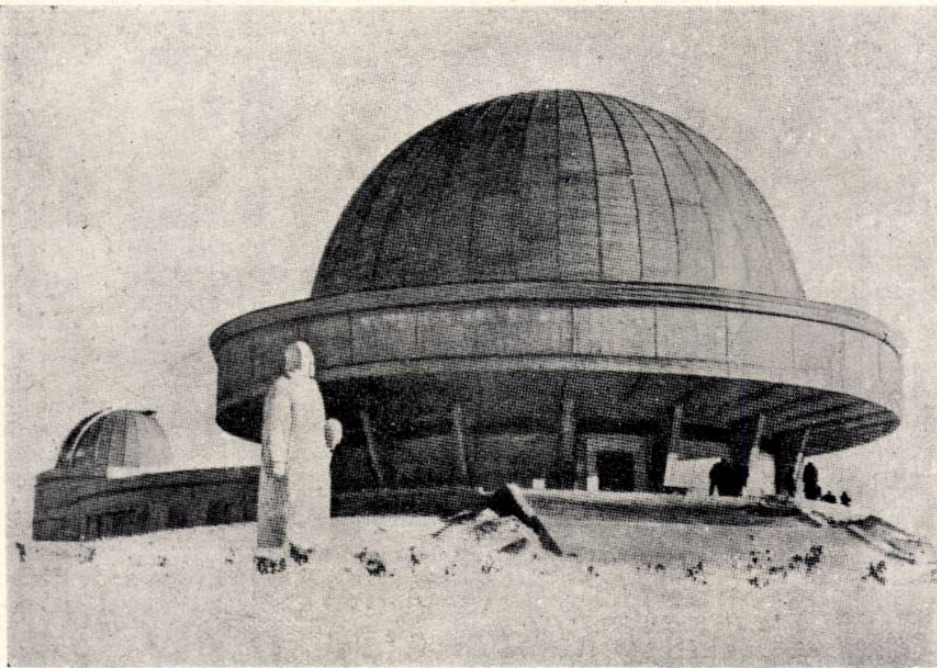
Clădirea *C* — un turn octogonal acoperit cu cupolă — observatorul astronomic.

Compoziția se caracterizează prin simplitate și sobrietate și prin înscrierea interesantă și izbutită în peisaj.

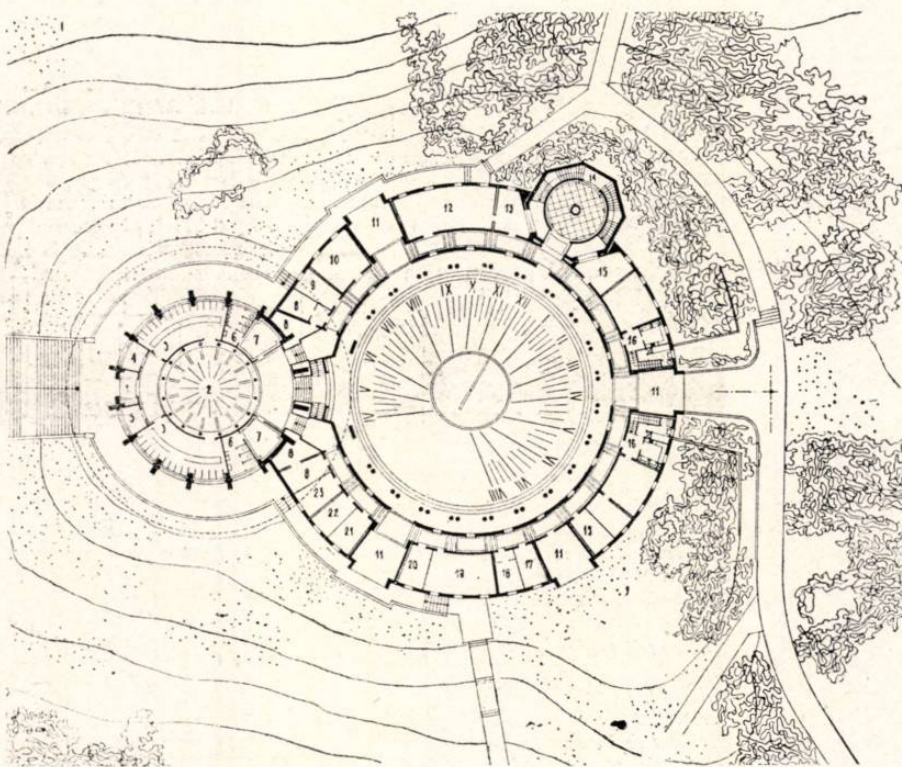
Ansamblul este completat cu statuia lui Kopernik, înaltă de 5 m.

Întregul planetariu are un volum de 18 000 m³.

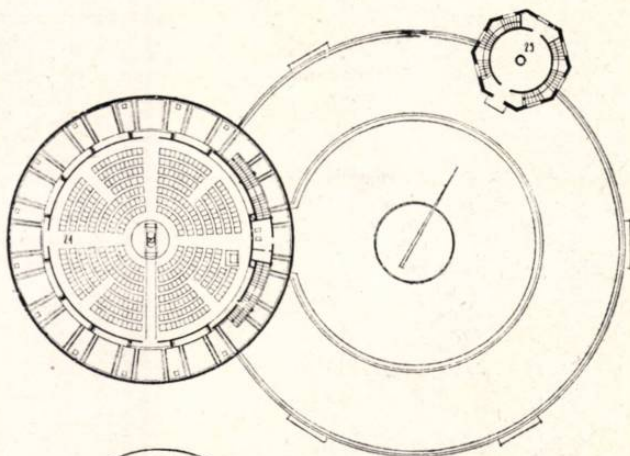
Arhitectura nr. 6/1956

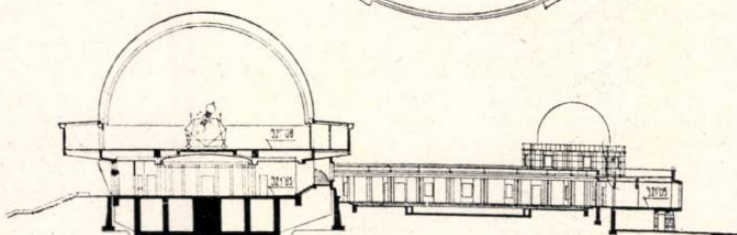
1

2

3

4

1. Planetariul din Silezia — Vedere

2. Planul parterului

1. Vestibul — 2. Hol — 3. Vestiare — 4. Portar — 5. Casa de bilete — 6. W.C. — 7. Fumoar — 8. Depozite — 9. Atelier de șlefuit — 10. Atelier mecanic — 11. Holuri — săli de așteptare — 12. Sala de lectură — 13. Depozitul bibliotecii — 14. Holul (sala lui Kopernik) — 15. Încăperi anexe — 16. Locuința funcționarilor — 17. Camera observatorului — 18. Camera obscură — 19. Sala pentru organizare — 20. Biroul directorului — 22. Biroul asistentului — 23. Secretariatul — 24. Sala de proiecții — planetariul — 25. Observatorul astronomic.

3. Planul etajului

4. Secțiune transversală

STRUCTURI DE ACOPERIȘ

Revista «L'Architecture d'aujourd'hui» consacră numărul său din martie 1956 problemei structurilor de acoperiș în general.

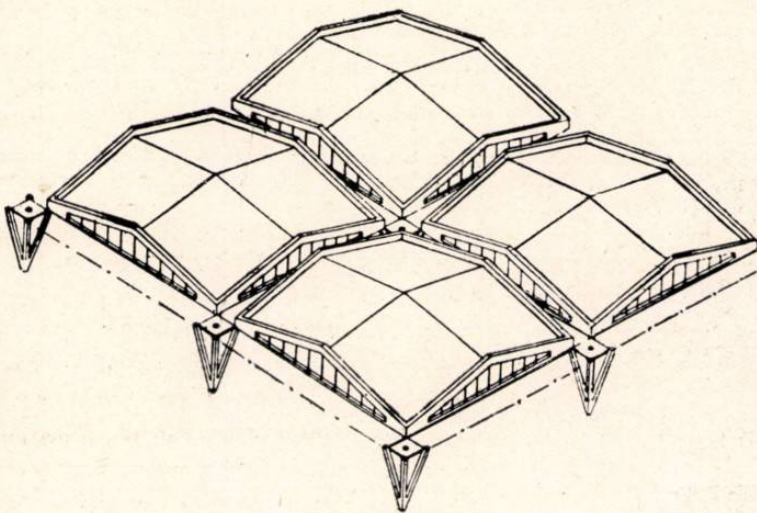
Revista dă o serie de exemple dintre cele mai reprezentative ale posibilităților de rezolvare cu mijloacele staticii moderne și cu materiale diverse: lemn, oțel, laminate din metale ușoare și mai ales beton armat monolit sau prefabricat.

Dacă unele dintre aplicațiile date unor structuri interesante din punct de vedere static le considerăm exagerări arhitectonice, cum sînt cele pentru biserici, unele locuințe etc., totuși este interesant pentru cititorii noștri să reproducem cîteva realizări care să arate posibilitățile pe care le oferă structurile cu deschideri mari sau cu conlucrare spațială.

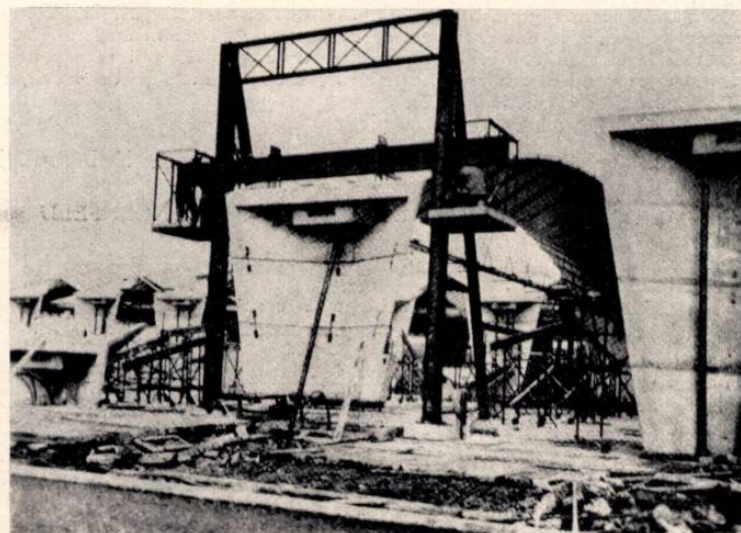
Desigur că, dintre acestea, structurile monolit cu conlucrare spațială prezintă, în condițiile tehnico-economice de la noi, unele dificultăți de realizare a cofrajelor, totuși, prin anumite avantaje de rezolvare funcțională pentru acoperirea marilor deschideri și de reducere a masei construcțiilor, ele reprezintă în multe cazuri soluțiile cele mai indicate. O serie de exemple de structuri spațiale asamblate din elemente prefabricate, eventual prin precomprimare, se pot înscrie însă cu mult succes în condițiile din țara noastră.

În figurile alăturate am extras cîteva dintre exemplele cele mai reprezentative.

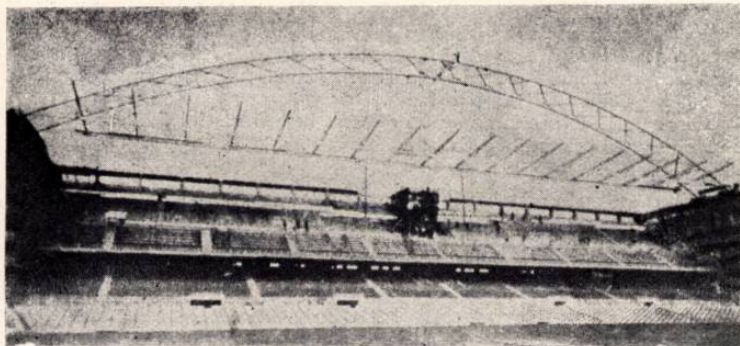
«L'architecture d'aujourd'hui»
martie 1956

Acoperirea unei uzine în Mexic cu suprafețe de formă pătrată de 16×16 m în paraboloid hiperbolic.

Acoperirea unei uzine la Manchester cu elemente prefabricate asamblate în arc pe un eșafodaj pe teren și ridicate pe reazeme cu ajutorul unui portal cu vinciuri. Deschiderea este de 27,50 m. Tirantul servește și pentru susținerea căilor de rulare ale sistemului de monorailuri.

Acoperirea unei tribune în Spania printr-o copertină suspendată de un arc din profile metalice sudate, de 115 m deschidere, soluție complet nouă față de cea curentă a acoperirii în consolă.

BIBLIOGRAFIE

CONSTRUCȚIA ORAȘELOR

GERARD CIOLEK — OGRODY POLSKIE

Grădini poloneze

Varșovia, Editura «Construcții și arhitectură», 1954;

360 pagini, 443 planuri și fotografii.

Arta construcțiilor grădinilor pe teritoriul polonez este veche și cunoaște exemple de minunată dezvoltare.

Lucrarea lui G. Ciolek prezintă, în 7 capitole, dezvoltarea istorică a grădinilor din orașele poloneze. Începînd cu evul mediu și ajungînd pînă în zilele noastre, autorul prezintă exemplele cele mai importante, cu istoria lor și elementele cele mai caracteristice.

La sfîrșitul cărții se găsesc rezumate în limbile rusă, franceză și engleză. Bibl. C.S.A.C. (D. 2097/1).

T. EVOLCEANU — INTRODUCERE ÎN PROBLEME GENERALE DE CONSTRUCȚIA ORAȘELOR

București, Editura tehnică, 1956;

171 pagini, 18 tabele, 95 figuri.

Lucrarea recent apărută în Editura tehnică cuprinde principiile teoretice și practice ale construirii și organizării orașelor, precum și complexul de măsuri social-economice, sanitaro-igienice și tehnico-economice care trebuie avute în vedere pentru o justă soluționare a celor mai importante probleme ale construcției orașelor.

INSTYTUT URBANISTYKI I ARCHITEKTURY STUDIA Z HISTORI BUDOWY MIAST

Institutul de urbanism și arhitectură. Studii din istoria construcțiilor de orașe Varșovia, Editura pentru construcții și arhitectură, 1955;

220 pagini, planșe, planuri, reproduceri.

Rezultat al muncii depuse în cadrul Institutului de urbanism și arhitectură de pe lîngă Comitetul pentru problemele de urbanism și arhitectură din R. P. Polonă, lucrarea conține un număr de 8 studii a'e cercetătorilor polonezi asupra unor orașe sau ansambluri din Polonia și din alte țări europene.

Bibl. C.S.A.C. (D. 2419).

CEZAR LĂZĂRESCU — PROIECTAREA ȘI CONSTRUCȚIA ORAȘELOR

București, Editura tehnică, 1956;

224 pagini, 100 tabele.

Lucrarea reprezintă o culegere de tabele și indici necesari arhitecților proiectanți de orașe pentru întocmirea studiilor de sistematizare și pentru evaluarea lucrărilor respective.

Materialul prezentat se bazează pe standardele și normativele în vigoare la noi în țară, lucrările recente de specialitate din U.R.S.S. și mai ales pe studii și concluzii extrase din lucrările realizate în proiectarea și executarea proiectelor de sistematizare din țara noastră.

POGÁNY FRIGYES TÉREK ES UTCÁK MŰVÉSZETE

Arhitectura străzilor și piețelor

Budapesta, ediția a II-a, Editura pentru construcții, 1954;

212 pagini, 179 figuri, XIII planșe comparative.

Lucrarea conține un material bogat și foarte bine prezentat, cuprinzînd cele mai variate exemple de străzi și piețe privite și ordonate în evoluția lor istorică.

Lucrarea se încheie cu o reprezentare la scara 1:5000 a 63 de piețe din diferite orașe ale Europei.

Bibl. C.S.A.C. (C. 951).

TEORIA ȘI ISTORIA ARHITECTURII

MAGHYAR ÉPÍTÉSZET 1945—1955

Arhitectura maghiară între anii 1945—1955

Budapesta, Editura Fondului de Arhitectură, 1955;

cca. 150 pagini, planuri și fotografii

Într-o ținută grafică deosebită sînt prezentate realizările obținute de construcții și arhitecții din R.P. Ungară în cei 10 ani de la eliberarea țării lor.

Numeroase colonii și cvartale de locuințe, clădiri pentru deservirea social-culturală a acestora, clădiri pentru adăpostirea serviciilor organelor și organizațiilor de stat și obștești completează cadrul orașelor existente sau dau caracterul altora noi.

Bibl. C.S.A.C. D. 2214).

EDUARD UND CLAUDIA NEUENSCHWANDER — «FINNISCHE BAUTEN» ATELIER ALVAR AALTO

Construcții în Finlanda — Atelierul Alvar Aalto

Erlenbach — Zürich, Editura pentru arhitectură, 1954

192 pagini, fotografii, schițe, planuri și detalii

În această carte sînt prezentate — după introducerea asupra țării și arhitecturii respective — o serie din proiectele de construcții realizate în atelierul și sub conducerea cunoscutului arhitect finlandez Alvar Aalto în anii 1950 și 1951.

Lucrarea conține, atît construcții civile, social-culturale și de locuit, cit și ansambluri de clădiri industriale.

Bibl. C.S.A.C. (C. 1057)

Е. В. ДРУЖИНИНА — ГЕОРГИЕВСКАЯ, Е. А. КОРНФЕЛД ЗОДЧИЙ А. В. ШУСЕВ

E. V. DRUJININA, GHEORGHEVSKAIA și I. A. KORNFELD

Arhitectul A. V. Sciusev

Moscova, Editura Academiei de științe a U.R.S.S., 1955

196 pagini, 73 figuri.

În această lucrare este expusă biografia cunoscutului arhitect sovietic, academicianul A. V. Sciusev, precum și o prezentare a activității sale în domeniul arhitecturii și artei.

După analiza principalelor sale opere, lucrarea se încheie cu o listă completă a lucrărilor maestrului arhitecturii sovietice A.V. Sciusev.

Bibl. C.S.A.C. (B. 1946)

Ю. Д. ХРИПУНОВ — АРХИТЕКТУРА БОЛЬШОГО ТЕАТРА

I. D. HRIPUNOV. *Arhitectura Teatrului Mare din Moscova*

Moscova, Editura pentru construcții și arhitectură, 1955;

245 pagini, 218 figuri și fotografii.

În această lucrare este expusă prin text și ilustrații istoria proiectării, construcției și reconstrucției Teatrului Mare din Moscova și se analizează arhitectura lui în diferitele perioade ale existenței sale.

În afara studiului de arhitectură cu toate detaliile corespunzătoare, sînt prezentate și studiile ce s-au făcut pentru piața și cadrul care înconjură teatrul.

Bibl. C.S.A.C. (C. 926).

ZYGMUNT SWIECHOWSKI — ARCHITEKTURA SA SLASKU DO POLOWY XIII WIEKU

Arhitectura în Silezia pînă la jumătatea secolului XIII.

Varșovia, Editura «Construcții și arhitectură», 1955;

388 pagini, 589 figuri și o hartă.

Cercetătorii de istoria arhitecturii găsesc în lucrarea lui Z. Swiechowski un amplu material privind bogăția de construcții din Silezia pînă la jumătatea secolului al XIII-lea.

Fiecare dintre numeroasele monumente este prezentat prin fotografii, planuri, secțiuni și detalii.

Bibl. C.S.A.C. (D. 2100/a).

LOCUINȚE

ENSEMBLES ET MEUBLES — MODERNES ET ANCIENS

Ansambluri și mobile — Moderne și vechi

Paris, Editura «Decorul de astăzi» sub direcția lui Jacques de Brunhoff, 1953

327 pagini, 27 planșe colorate

Acest volum, al cincilea din colecția «Decorația locuinței», conține o serie de ilustrații, fotografii și schițe privind modul de amenajare a diverselor încăperi ale locuinței cu mobilier, tapete, covoare și pardoseli. De asemenea numeroase detalii de mobilier pentru birouri, biblioteci, camere pentru copii etc.

Bibl. C.S.A.C. (D. 2197).

C. JANEL și M. JANKOWSKI — 200 DISPOSITIFS D'AMENAGEMENTS

200 soluții de amenajări

Paris, Editura Jacques Vautrain, 1953

70 pagini, 201 figuri

Cu scopul de a ajuta pe arhitecți, decoratori, proiectanți de mobilier să realizeze un interior cit mai confortabil, autorii prezintă în acest caiet 201 exemple pentru amenajarea încăperilor de locuit, camerelor pentru copii, bucătăriilor băilor, grădinilor și teraselor.

Sînt prezentate soluții pentru amenajarea clădirilor mai vechi precum și pentru realizarea unui maximum de confort în clădirile noi ce se construiesc cu suprafața restrînsă și economică.

Bibl. C.S.A.C. (D. 2329)

ТИПОВОТО ПРОЕКТИРАНЕ НА СТРАДИ В БЪЛГРИЯ

Proiectarea tip a construcțiilor din R.P. Bulgaria

Sofia, Editura Academiei bulgare de științe, 1956;

248 pagini, 35 figuri.

Lucrarea prezentată de Institutul de construcția orașelor și arhitectură al Academiei bulgare de științe, cuprinde o apreciere a institutului asupra acestei probleme, precum și contribuția unor arhitecți și ingineri în această problemă. Cartea cuprinde 35 de planșe cu planurile secțiunilor tip folosite.

Bibl. C.S.A.C. (B. 2043).

MINISTERSTWO BUDOWNICTWA MIAST'OSIEDLI UPRZEMYSLOWIENIE BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO (MATERIALY Z II NARADY KRAKOWSKIEJ)

Ministerul construcției orașelor din R.P. Polonă

Industrializarea construcțiilor de locuințe

(Materiale de la consfătuirea a II-a din Cracovia)

Varșovia, Editura biroului de studii pentru proiectarea construcțiilor, 1956;

263 pagini, tabele, planșe și fotografii.

Lucrarea reprezintă o amplă culegere din referatele și cuvîntările participanților la cea de a II-a consfătuire a proiectanților și executanților de clădiri care a avut loc între 20 și 22X1955 la Cracovia.

Materialul este prezentat pe specialități.

Bibl. C.S.A.C. (D. 2508).

ERNST ZIETZSCHMANN—GERTRUD DAVID—«WIE WOHNEN?»

Cum trebuie să locuim

Erlenbach — Zürich, Editura pentru arhitectură, 1949

292 pagini, 600 ilustrații

Intenția autorilor — măturisită în prefață — a fost de a pune la îndemîna constructorilor și a celor care își construiesc case de locuit un material din care să-și poată alege exemplul.

Lucrarea reprezintă o culegere de planuri și realizări din mai multe țări, atît pentru locuințe individuale, cit și blocuri și chiar ansambluri de clădiri. Exemplele cuprind atît locuințe realizate prin procedee clasice, cit și o mică serie de locuințe prefabricate.

Bibl. C.S.A.C. (C. 1058)

MATERIALE ȘI METODE DE CONSTRUCȚIE

Н.М. КУРЕК, М.В. ОСТРОВСКИЙ — ПРИМЕНЕНИЕ СБОРНОГО ЖЕЛЕЗОБЕТОНА В СТРАНАХ НАРОДНОЙ ДЕМОКРАТИИ

N. M. KUREK, M. V. OSTROVSKI — *Folosirea prefabricatelor din beton armat în țările de democrație populară*

Moscova, Editura de stat pentru construcții și arhitectură, 1956;

244 pagini, 192 figuri.

Lucrarea conține o prezentare a elementelor de construcție prefabricate din beton armat, realizate în țările de democrație populară.

Sînt descrise modalitatea de compunere și fabricare, metodele și mecanismele de montare.

Bibl. C.S.A.C. (B. 2055).

Д.В. ВОЛЖЕНСКИЙ, Г.С. КОГАН, Н.Т. АРБУЗОВ — ГИПСОБЕТОННЫЕ ПАНЕЛИ ДЛЯ ПЕРЕГОРОДОК И ВНУТРЕННЕЙ ОБЛИЦОВКИ НАРУЖНЫХ СТЕН

A. V. VOLJENSKI, G. S. KOGAN, N. T. ARBUZOV. *Panouri de beton cu ipsos pentru pereți despărțitori și căptușeli interioare ale zidurilor exterioare*

Moscova, Editura de stat pentru construcții, 1955;

185 pagini, 21 tabele, 67 figuri.

Lucrarea conține o analiză a calităților acestor panouri, modul lor de construcție, precum și diferite procedee de montaj și finisare. Numeroase diagrame, tabele și figuri îmbogățesc și completează textul.

Bibl. C.S.A.C. (A. 1945).

А.А. ЗАВАРЗИН и Л.Н. ГРИГОРЬЕВА — КАМЕНЬ В ОБЛИЦОВКЕ ФАСАДОВ

A. A. ZAVARZIN și L. N. GRIGORIEVA

Piatra în placarea fațadelor

Moscova, Editura de stat pentru construcții și arhitectură, 1956;

238 pagini, 82 planșe, 100 fotografii.

Lucrarea cuprinde, în prima parte, o descriere a caracteristicilor principalelor pietre folosite la placarea fațadelor. În capitolele următoare sînt prezentate prin planșe și fotografii modurile de folosire și procedeele tehnice întrebuintate la placarea cu piatră a diferitelor elemente de construcție (socluri, cornișe, balcoane etc.).

Bibl. C.S.A.C. (D. 2453).

CONSTRUCȚII AGRICOLE

G. I. KATELVA — *Construcții agricole*

(Сельскохозяйственные постройки)

Traducere din limba rusă.

București, Editura tehnică, 1956;

378 pagini, 74 tabele, 300 figuri.

Lucrarea cuprinde descrierea principalelor materiale de construcție și a elementelor construcțiilor agricole. Se descriu construcțiile pentru adăpostirea animalelor, a furajelor, silozuri, uscătorii etc., ateliere de reparații, garaje și altele.

Sînt tratate de asemenea problemele instalațiilor tehnico-sanitare, modul de întocmire a proiectelor pentru unicate și ansambluri, organizarea șantierelor etc.

MANUALE — GHIDURI — CURSURI

Academia de arhitectură a U.R.S.S. — Serviciul ghidurilor de arhitectură. GHIDUL ARHITECTULUI — vol. XIV — PLACAREA CLĂDIRILOR CU PIATRĂ NATURALĂ (облицовка зданий естественным камнем)

Traducere din limba rusă.

București, Editura tehnică, 1956;

253 pagini, 55 planșe cu figuri.

Ghidul conține noțiuni sumare de clasificare a rocilor și de nomenclatură a produselor, ca și noțiuni referitoare la extragerea pietrei din cariere, metodele de încercare, prelucrarea pietrei în diferite scopuri, alegerea rocilor și modul de finisare a suprafețelor, precum și metodele cele mai înaintate de executare a placajului interior și exterior.

HAROLD R. SLEEPER — BUILDING PLANNING AND DESIGN STANDARDS

Proiectarea clădirilor și reprezentările standardizate

New York, Editura John Wiley & Sons, 1955

331 pagini, scheme, desene și tabele

Autorul a căutat să pună la îndemîna arhitecților, inginerilor, desenatorilor, studenților etc. o serie de elemente utile la reprezentarea elementelor componente ale clădirilor de tipuri și destinații foarte variate.

Începînd cu reprezentări pentru elemente de locuințe, lucrarea continuă cu cele pentru școli, teatre, stadioane, construcții agricole, garaje, spitale etc. pentru ca în ultima parte să se ocupe de echipamentul tehnic special dar de largă utilizare.

Bibl. C.S.A.C. (D. 2328)

R

KAT

Institut de
B
RESTI
VYML - C
TAUSCH - WY
TAUSCH - CASHA

ARCHITECTURA RPR

REFERALVA

11
1956

ARHITECTURA R P R

ORGAN AL UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R.P.R. ȘI AL COMITETULUI DE STAT PENTRU ARHITECTURĂ ȘI CONSTRUCȚII AL CONSILIULUI DE MINISTRI

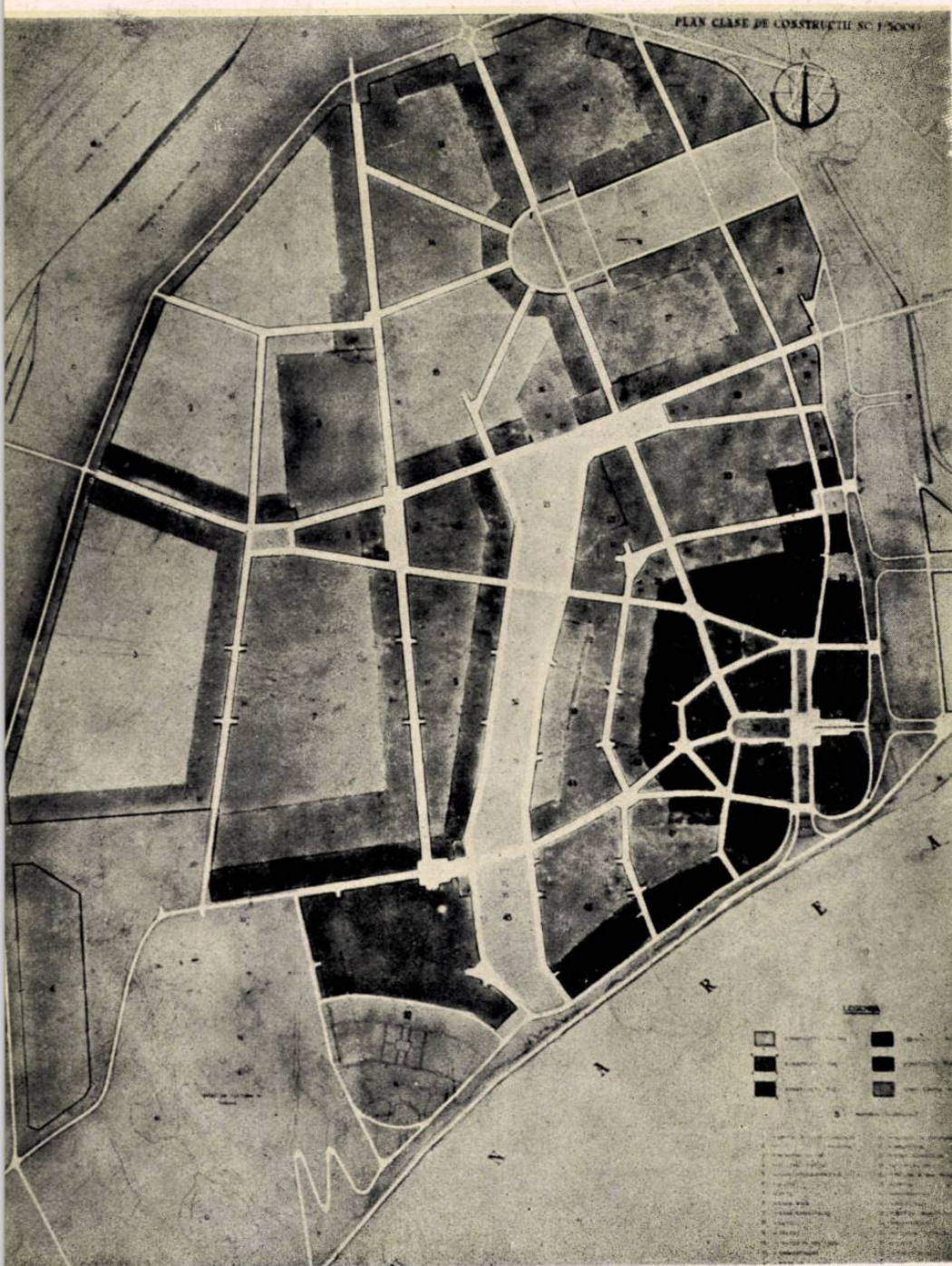
11 • N O I E M B R I E • 1956

<i>Arb. Victor Sebestyen</i> Studii de sistematizare a pieței centrale din Galați	2
<i>Arb. Gheorghe Dumitrașcu, arb. Friederic Cojocaru</i> Grupul social al complexului agronomic „N. Bălcescu” din București	8
DIN PRACTICA PROIECTĂRII	
Locuințe individuale mansardate în mediul rural,- Arb. Nicolae Pruncu	16
Magazin universal raional,- Arb. Leon Istrate-Strulovici	18
★	
<i>Arb. Simon Julman</i> Note asupra cetăților bisericesti din Transilvania	19
<i>Arb. Wabbi Hariri</i> Arhitectura veche și modernă în Siria	28
CRONICA	30
DE PESTE HOTARE	
Informații din U.R.S.S., Anglia, Italia	30
BIBLIOGRAFIE	32

Arh. VICTOR SEBESTYEN

STUDII DE SISTEMATIZARE A PIETEI CENTRALE DIN GALAȚI

Schița planului general de sistematizare a orașului Galați. Etapa 1954 — Zona de locuințe

Galați este poate orașul care a resimțit cel mai mult distrugerile războiului; în nici unul din celelalte puncte ale țării noastre aceste distrugeri nu au fost atât de concentrate și nu au avariat în așa măsură centrul unui oraș. Datorită apropierii de port, vechiul centru al orașului a dispărut aproape în întregime în urma bombardamentelor și mai ales a minării străzilor de către hitleriști, fiind transformat într-un morman de ruine. Cu toate distrugerile suferite, datorită tradiției și traseului arterelor principale de circulație, această zonă și-a păstrat caracterul de centru al orașului.

Astfel, acesta este poate singurul loc din țara noastră unde există posibilități ample de a construi și de a încheia o compoziție arhitecturală de proporții mari, în centrul unui oraș existent, care să poată fi executată pe teren liber și în apropierea zonei industriale.

Cu toate aceste posibilități, până de curând investițiile noi s-au executat în special în zona nordică a orașului, lăsând centrul în situația moștenită în urma războiului. Aceasta se explică prin faptul că imediat după terminarea războiului nu se putea construi pe terenurile din centrul orașului din cauza ruinelor; mai târziu, arhitecții au ezitat să înceapă construcții în această zonă, fără a întocmi în prealabil un studiu complex al ansamblului central, care să se integreze într-o schemă de dezvoltare a orașului.

Studiile în vederea elaborării unei schițe de sistematizare a orașului Galați au început încă în 1948.

În primăvara anului 1953, Consiliul de Miniștri a aprobat indicii social-economici de dezvoltare a orașului Galați, precum și schița-program. Pe baza datelor fixate și a principiilor avizate cu ocazia aprobării schiței-program, ICSOR a elaborat în 1954 schița planului general de sistematizare a orașului Galați. Această schiță de sistematizare a fost completată, la cererea C.S.A.C., în mai 1954, cu un nou studiu de eșalonare a investiției și cu o planșă care prezenta stadiul reconstrucției orașului Galați urmînd să fie atins pînă în anul 1980. Cu aceste completări, Consiliul de Miniștri a aprobat, în cursul lunii decembrie 1955, schița planului general de sistematizare a orașului Galați.

În felul acesta, orașul Galați are o schiță a planului general de sistematizare aprobată; principiile ei trebuie să stea la baza întocmirii proiectului de reconstrucție a ansamblului central al orașului.

Schița de sistematizare prevede ca, în prima etapă, reconstrucția orașului să fie realizată în limita terenurilor

Schița planului general de sistematizare a orașului Galați. Etapa 1954 — Perspectivă de ansamblu

libere din piața centrală a orașului. În acest sens, execuția primelor construcții a început chiar anul acesta, astfel ca în decurs de 2—3 ani cea mai importantă parte a acestui ansamblu să fie realizată.

*

Pentru a concretiza principiile ce trebuie să stea la baza rezolvării ansamblului central al orașului, s-a prezentat în cadrul schiței de sistematizare un plan de detaliu al acestei zone. Din acest studiu, precum și din ansamblul general pot fi extrase câteva idei care considerăm că trebuie să-și găsească o soluționare o dată cu realizarea acestei zone a orașului:

1. Crearea unei legături intime a orașului, prin centru, cu zona industrială, portuară și Dunăre.
2. Degajarea circulației auto cu ajutorul unei artere inelare care să nu traverseze piața centrală a orașului.
3. Crearea unui front ordonat pe cornișele orașului dinspre nord și est, care sînt vizibile de la mari distanțe de pe Dunăre.
4. Utilizarea la maximum a terenurilor libere din centrul orașului.
5. Crearea unei compoziții arhitecturale corespunzătoare și la scara centrului unui oraș capitală de regiune și centru industrial cu un intens trafic portuar.

Terenul pe care urmează să se realizeze acest ansamblu este relativ plan, cu o ușoară pantă (cca. 1%) coborînd de la nord la sud și care e mărginit spre est și vest de o faleză abruptă, aproape verticală, de cca. 12—14 m înălțime. Faleza este aproape continuă, cu excepția unor străzi existente pe latura estică și a unui vad (Vadul Sacalelor), care este singura pătrundere naturală de pe malul Dunării pe terasa superioară a orașului.

Soluția propusă în cadrul schiței de sistematizare a preluat din studiile întocmite anterior o serie de elemente care ni s-au părut valabile, înlăturînd totodată unele soluții pe care le-am considerat excesiv de costisitoare și fără posibilități de soluționare plastică satisfăcătoare.

În general, soluția propune crearea unui ansamblu de piețe și esplanade.

La est de o piață de circulație, și legată de aceasta, s-a propus crearea pieței centrale a orașului, care urma să fie de formă pătrată și să asigure, cu ajutorul a două esplanade largi, legătura cu portul și malul Dunării. Esplanada nord-sud, care urma să se realizeze în prelungirea b-dului Republicii, trebuia să pună în valoare construcția sediului regional și orașenesc P.M.R.; această esplanadă bogat plantată urma să realizeze legătura cu malul Dunării și cu cornișa dinspre sud a orașului. În acest sens, traseul ei în prelungirea b-dului Republicii — care constituie strada rezidențială cea mai importantă și cea mai frumos plantată a actualului oraș — este perfect justificată. Acest traseu beneficiază și de condițiile naturale existente, utilizînd panta Vadului Sacalelor în vederea asigurării unei coborîri comode spre mal. Perpendicular pe această esplanadă s-a propus crearea unei esplanade mai scurte, care prin intermediul unor scări monumentale urma să asigure legătura pentru pietoni cu portul orașului. Această direcție, oarecum arbitrară față de Dunăre, a fost determinată de posibilitatea trecerii printre construcțiile existente azi pe cornișa estică a orașului (o biserică și o școală medie), precum și de posibilitățile de racordare cu cheiul portului, care va constitui totodată calea cea mai importantă de circulație din această zonă din vale a orașului.

Circulația vehiculelor dinspre oraș spre port se rezolvă cu ajutorul rampelor dispuse paralel cu linia falezei, în punctele de intersecție ale inelului de degajare a centrului cu arterele de cornișe. În felul acesta, traficul important de mașini ce se va dezvolta din ce în ce mai mult, nu va stînjiți circulația pietonilor din centru, această zonă putînd deveni și spațiul principal de plimbare a locuitorilor din oraș. Această funcțiune a ansamblului central va fi asigurată prin plantații bogate, prin dotări și în special prin magazinele importante ce se vor amplasa în această parte a orașului, precum și prin legăturile directe cu Dunărea și cu cornișele orașului, de pe care se desfășoară panorama minunată a malului Dobrogean cu munții Măcinului, și a portului, a cărui activitate privită de la această înălțime și oarecum în anfiladă va produce o impresie deosebită.

Această soluție a fost mult discutată, relevîndu-se aspectele ei pozitive, dar în special lipsurile; cele mai importante dintre aceste lipsuri, semnalate în urma acestor discuții, sînt pe scurt următoarele:

1. Rigiditatea soluției și neincadrarea ei în schema stradală existentă a orașului.
2. Dimensiunile esplanadelor și ale piețelor depășesc scara și necesitatea orașului.
3. Amplasarea sediului regional P.M.R. pe locul actualului parc al orașului impune desființarea unor plantații frumoase, existente.
4. Continuarea esplanadei la nord de piața centrală duce la crearea unei piețe insuficient de susținute cu fronturi construite; de asemenea, nu se justifică nici simetria acesteia față de axa est-vest.
5. Raportul dintre cele două piețe situate la est și vest de construcția viitorului Sfat popular nu va putea contribui la realizarea unei ambianțe plăcute.
6. Studiul cornișelor spre sud și est este insuficient de adîncit, avînd o tratare prea frămîntată spre sud; unghiul mult prea deschis, format la fațadele construcțiilor spre vest (în dreptul axului principal), nu va putea realiza frontul de primire urmărit de proiectanți.

Pe baza acestor critici, colectivul nostru a trecut la o restudiere a ansamblului, încercînd remedierea punctelor care ni s-au părut cele mai importante.

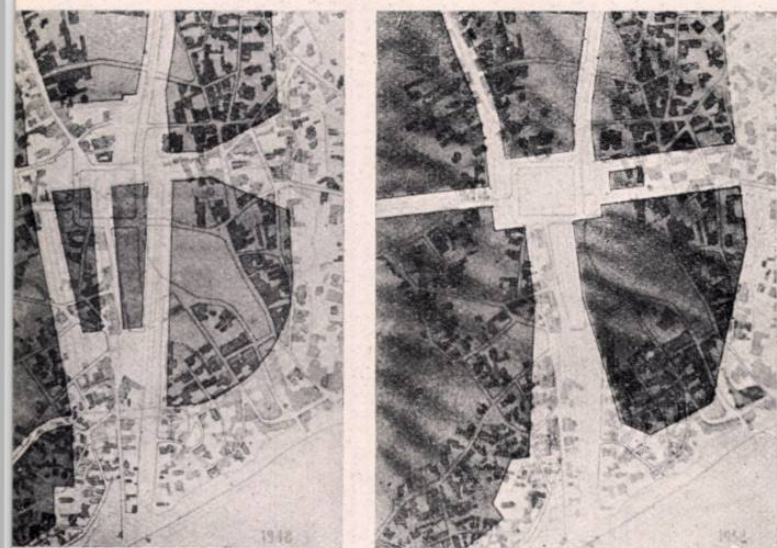
Noile variante au fost elaborate pe principiile pe care le-am considerat valabile din prima soluție, îmbunătățite pe linia criticilor primite și însușite de noi.

În acest sens au fost reduse dimensiunile piețelor și esplanadelor.

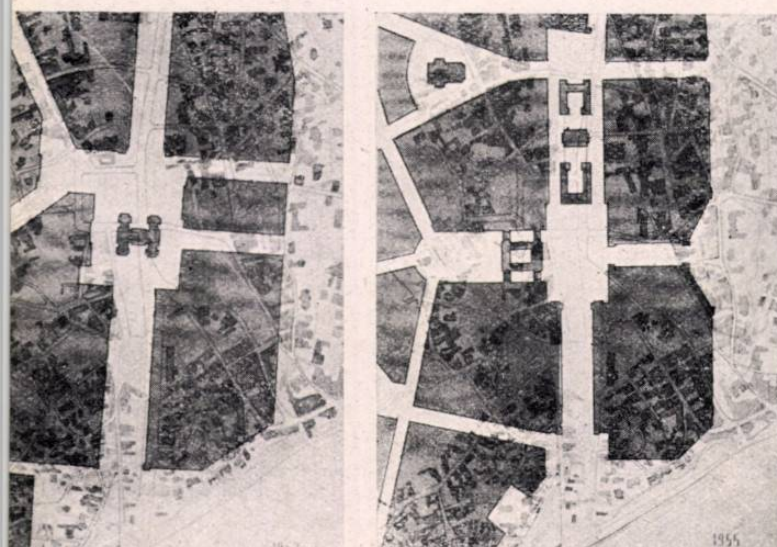
Am considerat că acuzarea axului important nord-sud și prin forma drept-unghiulară a pieței este satisfăcătoare, atît din punct de vedere al raportului față de piața de la vest de Sfatul popular, cît și față de esplanada spre port.

Prin amplasarea sediului regional P.M.R. pe latura nordică a pieței credem că se va înlătura inconvenientul din prima soluție al unei piețe prea sparte, fără fronturi; această amplasare va reuși să realizeze și o orientare mai accentuată a întregului ansamblu spre Dunăre și port, ceea ce ni se pare perfect justificat.

Desigur că astfel noua variantă prezenta unele avantaje față de precedentă; dar nici ea nu rezolva încă toate problemele. Astfel, nu a fost reluată — și în consecință nici rezolvată — problema unei îmbinări mai firești a noului ansamblu cu străzile existente, care se vor păstra încă multă vreme; asupra acestei probleme nu am insistat, considerînd că rezolvarea ei în detaliu nu va putea influența compunerea generală a ansamblului, iar execuția ei — abia peste cîțiva ani — nu reclamă o rezolvare urgentă.

1-2

3-4

5

După elaborarea variantei descrise mai sus s-au concretizat sarcinile în domeniul construcției de locuințe din orașul Galați ce urmează a fi îndeplinite într-un viitor apropiat. Aceasta ne-a făcut să căutăm să mărim numărul de apartamente ce s-ar putea realiza în această zonă a orașului, fără însă a depăși coeficientul de dărîmări de 6%.

În vederea unei juste evaluări a dărîmărilor și pentru a putea aprofunda studiile, institutul nostru a trecut la o documentare foarte amplă asupra situației existente; s-au cartat toate casele, cu numărul de familii și locatari, apreciindu-se totodată valoarea fiecărei construcții în funcție de sistemul constructiv, vechimea și starea lor; de asemenea, s-au cartat și toate lucrările edilitare existente în această parte a orașului.

Cu toate că și primele studii au fost întocmite pe baza unor cartări — mult mai sumare însă — noile date au scos la iveală unele probleme care nu au fost suficient de aprofundate pînă în prezent. Astfel, din analiza foarte atentă a situației existente ne-am dat seama de imposibilitatea unei integrări mai bune a actualelor căi de comunicații spre port, în noul ansamblu ce urmează a se realiza.

Esplanada vest-est, propusă a realiza legătura cu portul, poate fi executată fără dărîmări pe porțiunea pînă la cornișa spre port; dar faptul că realizarea ei de la cornișă pînă la recordarea cu cheiul necesită dărîmarea unui număr destul de mare de case — ce-i drept, mizere — va împiedica realizarea în prima etapă a acestei importante artere de legătură a centrului cu portul. De asemenea, realizarea foarte costisitoare (datorită amenajării malurilor și dărîmărilor necesare) a căilor de circulație pentru vehicule va impune folosirea vechilor artere de legătură un timp destul de îndelungat, chiar și după ce ansamblul pieței centrale va fi realizat. Desigur că o legătură funcțională între noile esplanade și vechile trasee ale străzilor poate fi realizată foarte ușor printr-un acces de legătură între două fronturi de case, dar această soluție nu poate fi adoptată decît în momentul în care ne convingem că nu este posibilă o soluționare mai judicioasă și mai organic legată de întreg ansamblul.

În urma studiilor minuțioase ale terenului și pe baza unui concurs de idei ce s-a desfășurat în cadrul institutului nostru — concurs la care au colaborat aproape toate atelierele — colectivul de proiectare a analizat critic soluțiile elaborate anterior și a trecut apoi la întocmirea sarcinii de proiectare privind întregul ansamblu central al orașului.

În cadrul sarcinii de proiectare s-au prezentat două variante, care cu toate că se bazează pe aceleași principii generale extrase din studiile anterioare, difereau totuși ca concepție generală. Prima variantă se baza pe o tratare mai rigidă și simetrică a ansamblului central, făcînd pentru asta chiar și unele sacrificii. Varianta a doua căuta să beneficieze de avantajele pe care o soluție mai liberă le oferă pentru a asigura o mai bună înscriere în teren.

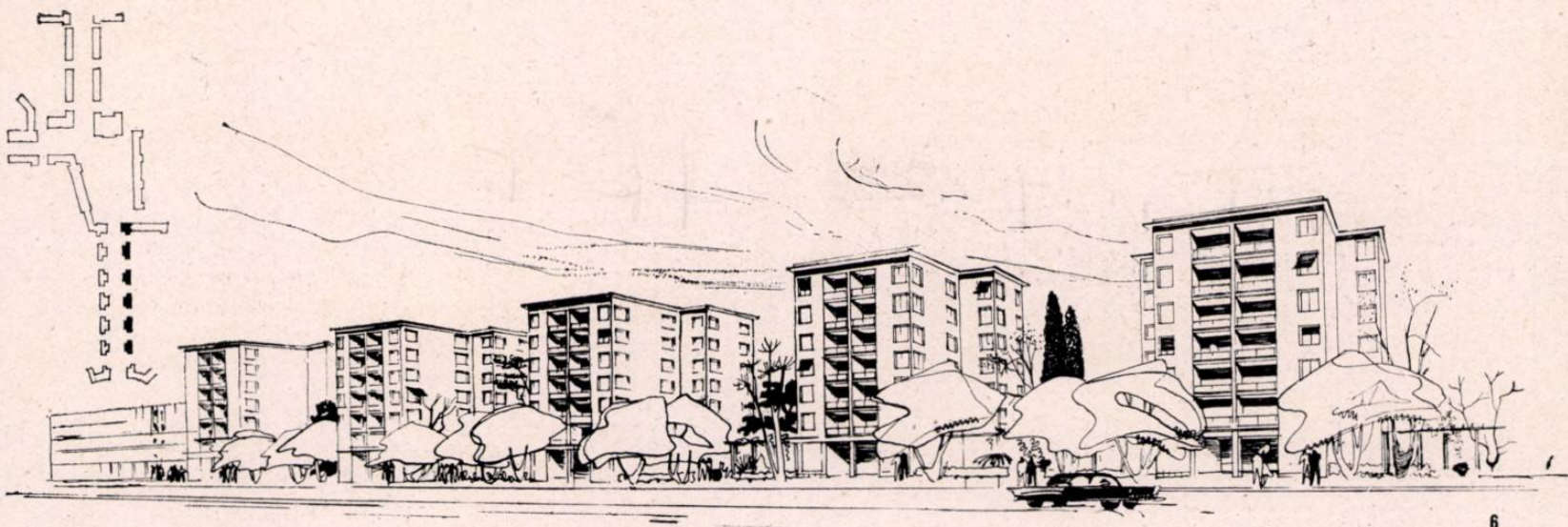
Iată cîteva probleme mai importante ce au fost luate în discuție cu ocazia acestui studiu:

A fost mult dezbătută problema unei juste diferențieri a fronturilor pieței față de cele ale b-dului Republicii și ale esplanadei spre Dunăre, care deubează în ea. Cred că modul în care această problemă a fost soluționată în studiul prezentat — adică alternarea unor fronturi obișnuite cu fronturile închise ale pieței centrale și apoi cu cel compus din blocurile-punct dispuse în spații plantate — va putea crea, în desfășurare, o acumulare de imagini orașenești frumoase, cu ajutorul cărora să se poată exprima ansamblul central al orașului și legătura acestuia cu o zonă de agrement de pe malul Dunării.

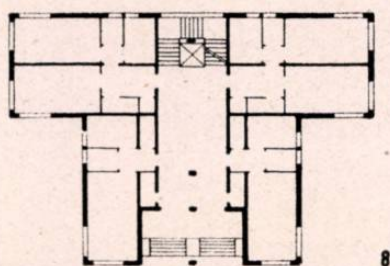
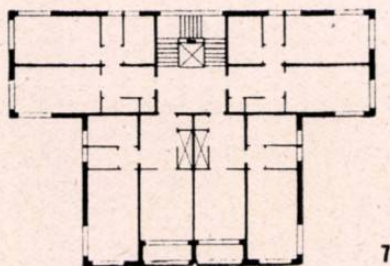
O altă problemă mult dezbătută a fost aceea de a se crea în cadrul pieței un volum dominant. Desigur că problema întregului ansamblu central ar fi putut fi mult mai ușor soluționată dacă realizarea unui astfel de volum dominant (cum ar fi fost acela al Sfatului propus în cadrul schiței) ar fi fost o problemă reală și la ordinea zilei. Dar dat fiind că în programul de construcție pentru viitorii 4—5 ani nu figurează dotări de asemenea amploare, ar fi însemnat ca locul dominant al acesteia în cadrul ansamblului central să rămînă viran încă multă vreme. Față de această posibilitate, îndoielnică, de îmbogățire a ansamblului central într-un viitor destul de îndepărtat, am preferat închegarea ansamblului cu volumele ce sînt cunoscute azi, care pot fi realizate în viitorii 2—3 ani. În felul acesta sperăm ca piața centrală să poată fi terminată complet la sfîrșitul anului 1958.

Ultima problemă pe care vreau s-o relev și care este deschisă încă, este aceea a relației între noile construcții și dărîmările ce sînt necesare pentru a se putea amplasa cît mai judicios noile construcții. În general, toată compoziția ansamblului central se bazează pe respectarea în cea mai mare măsură a construcțiilor existente. Principiul just poate să ducă însă la exagerări și greșeli. Astfel, pentru reducerea la minimum a dărîmărilor am redus treptat lățimea esplanadei care leagă centrul cu Dunărea de la 80 la 30 m, cît este în propunerile prezentate.

Considerăm totuși că în unele cazuri, cum ar fi și în acesta, o soluție care urmărește exclusiv economia dărîmărilor ar putea duce la greșeli greu de reparat. De cînd s-au elaborat proiectele prezentate și pînă azi, am ajuns la concluzia că nu ar fi just ca ansamblul central al orașului să fie înghesuit și lipsit de amploarea necesară, numai pentru a reduce numărul dărîmărilor cu cca. 8—10 case de cîte 1—2 camere, construcții în stare proastă. Considerăm că

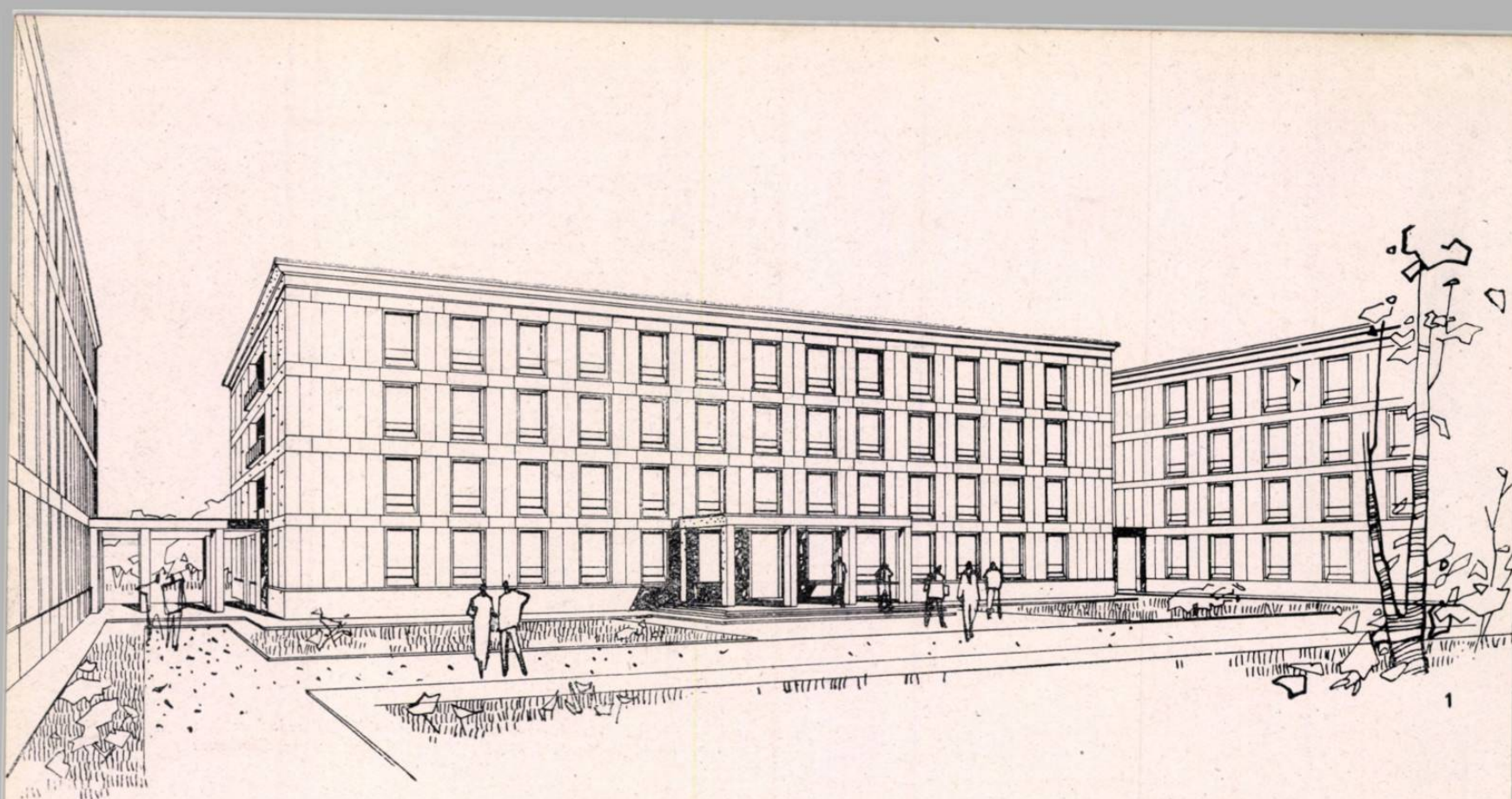

Colectiv de proiectare:
 Schița de sistematizare și soluțiile din cadrul schiței:
 Arhitecții Iosif Sch. Bedens, Victor Sebestyen, Constantin
 Frumuzache, Gheorghe Dorin și Aurel Toșan.
 Sarcina de proiectare a părții centrale:
 Arhitecții Victor Sebestyen, Constantin Frumuzache,
 Gheorghe Dorin și Aurel Toșan.

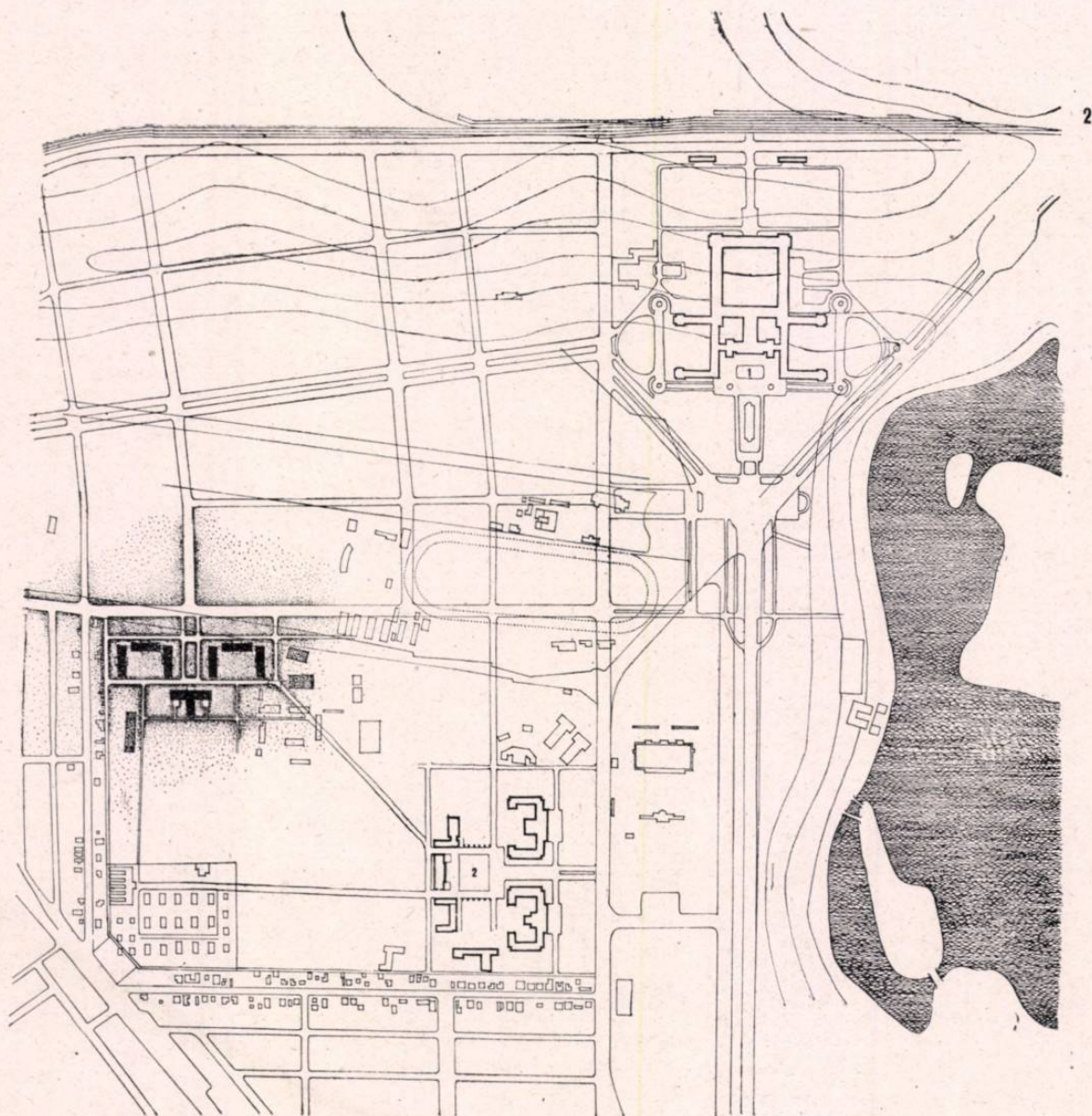
- 1-5. Vederi de pe șantier
 6. Esplanada spre Dunăre —
 Perspectivă
 7-9. Blocuri pe esplanada spre
 Dunăre — Scheme de plan
 și fațadă.
 10. Blocuri în execuție, etapa
 1956 — Perspectivă

Arh. GHEORGHE DUMITRAȘCU, arh. FRIEDERIC COJOCARU

GRUPUL SOCIAL AL INSTITUTULUI AGRONOMIC „NICOLAE BĂLCESCU” DIN BUCUREȘTI

Colectiv de proiectare:
Arhitecții Gheorghe Dumitrașcu, Anatolie Prodan,
Friederic Cojocaru, Zaven Djanikian, Vladimir Protopopescu
Inginerii Mircea Neicu, Arnold Serper, Haralambie Deliu
Șef de atelier arh. N. Nedelescu

1. Cămin studentesc — Perspectivă
2. Plan general de situație
1. Casa Științei
2. Institutul agronomic
3. Complexul grupului social
3. Vederea pistei de turnare a blocurilor
4. Grupul social — Plan de situație
- 1, 2, 3, 4, 5, 6. Cămine studentești — 7. Cantină-club
5. Grupul social — Perspectivă aeriană

Complexul Institutului agronomic « Nicolae Bălcescu » din București cuprinde o parte de învățământ și un grup social.

Partea de învățământ funcționează actualmente în clădirile din b-dul Mărăști nr. 59, precum și la Facultatea de medicină veterinară, situată pe splaiul Independenței, urmînd ca în viitor să se reunească într-un singur complex de învățământ în b-dul Mărăști nr. 59.

Grupul social formează o unitate independentă, atît ca funcțiuni, cît și ca amplasament.

Amplasamentul acestui grup de clădiri trebuia să îndeplinească o serie de condiții, printre care:

- posibilitatea unei funcționări independente față de restul complexului, ceea ce însemna legături ușoare, atît cu exteriorul, cît și cu partea de învățământ;
- posibilitatea începerii imediate a execuției, ceea ce presupunea un teren neconstruit, fără necesități de expropriere sau de demolare.

Amplasamentul ales pe terenul institutului, spre b-dul Telegrafiei fără Fir, s-a impus ca optim încă de la primele studii, deoarece pe de o parte, respecta condițiile de mai sus și pe de alta asigura realizarea unui front construit pe b-dul Telegrafiei fără Fir — pe o bună parte din lungimea sa — și oferea posibilitatea unei bune orientări pentru un mare număr din camerele viitoarelor cămine.

Amplasamentul ales prezintă și avantajul că asigură grupului social proiectat independența în ceea ce privește plastica sa arhitecturală, specifică unor noi și rapide metode de execuție.

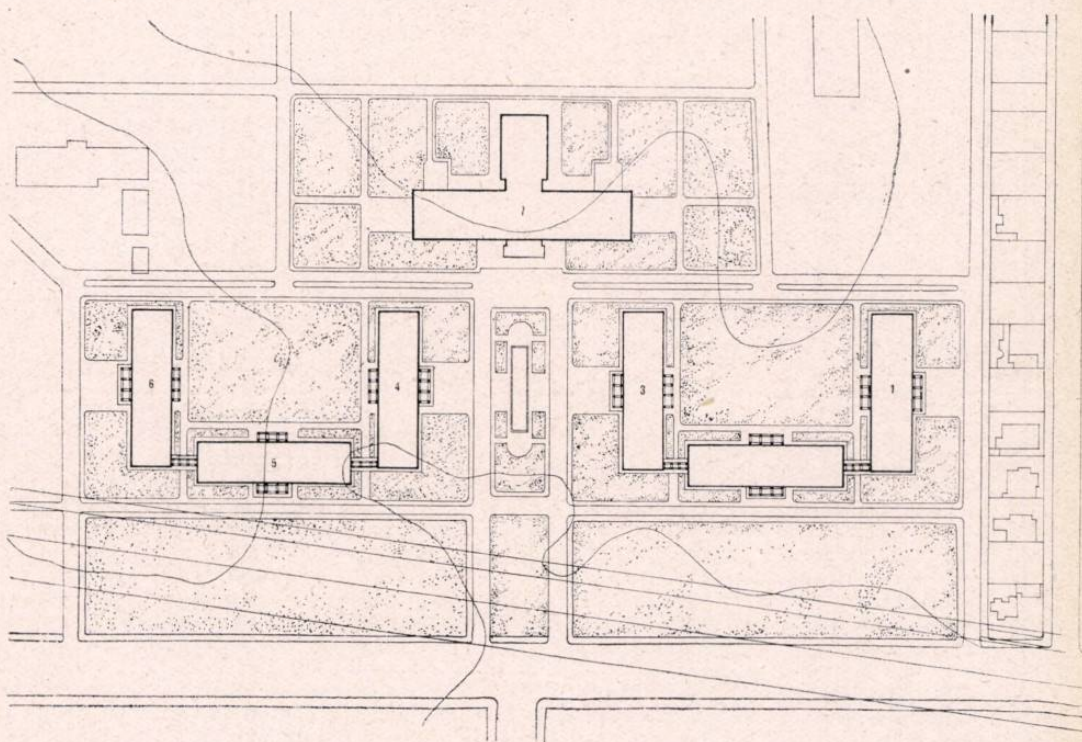
Avîndu-se în vedere faptul că majoritatea studenților institutului vin din mediul rural, grupul social este destinat a deservi 60 % din numărul total al studenților, adică 1 800 de persoane. De aceea s-a prevăzut:

- cazarea a 1 800 studenți în 6 cămine avînd 300 de paturi fiecare;
- construirea unei cantine pentru 2 000 de mese în 3 serii;
- un club cu program redus, pentru deservirea întregului complex;
- anexele necesare acestui grup de clădiri: centrală termică, spălătorie etc.;
- amenajările exterioare aferente.

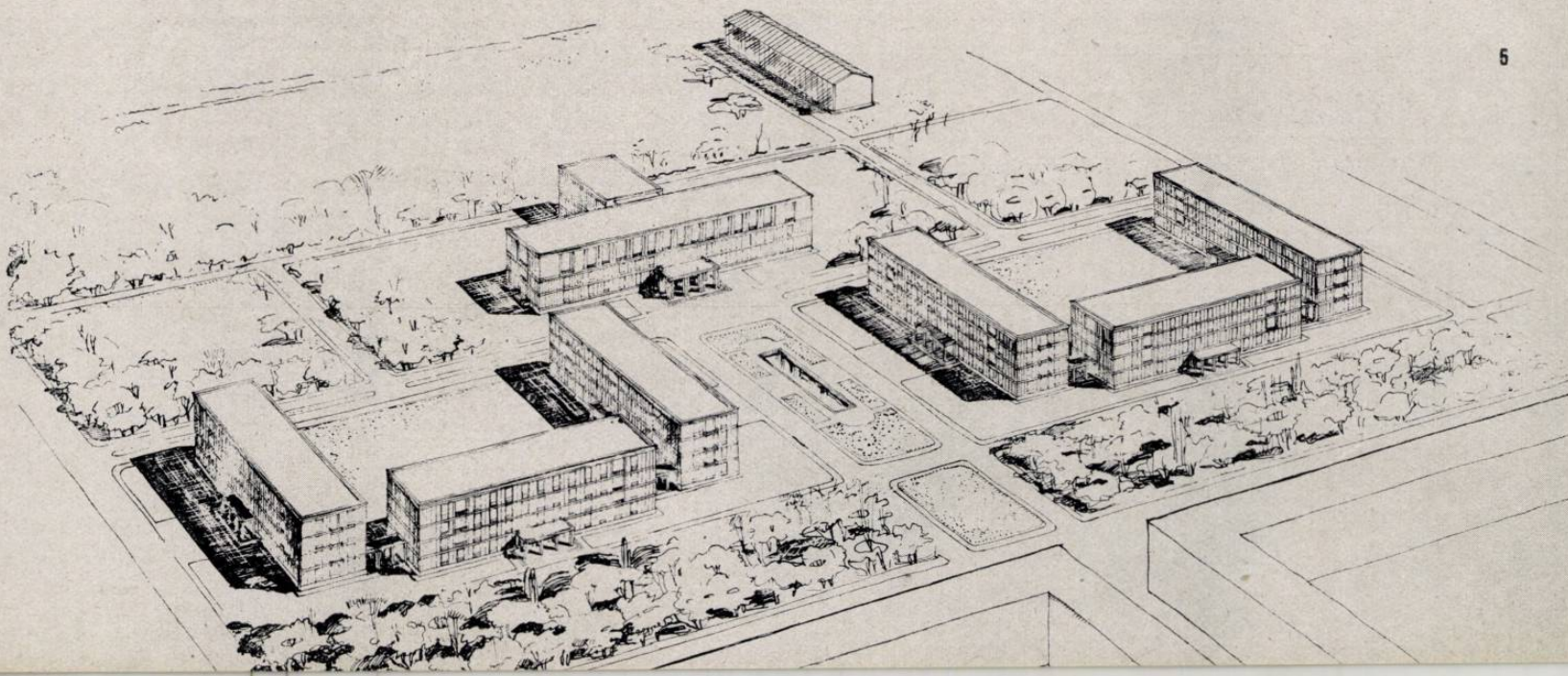
Pentru economisirea la maximum a terenului institutului, extrem de necesar experimentărilor, construcțiile au fost reunite într-un singur edificiu, cu excepția căminelor, care sînt la capacitatea limită de funcționare în bune condiții (300 de locuri). Această rezolvare se impunea, de altfel, atît din motive economice, cît și din necesități arhitecturale, pentru crearea unei singure clădiri reprezentative în locul a cîtorva mărunte, care ar fi dăunat unității ansamblului prin înălțimea lor mică (față de cele 4 niveluri ale căminelor).

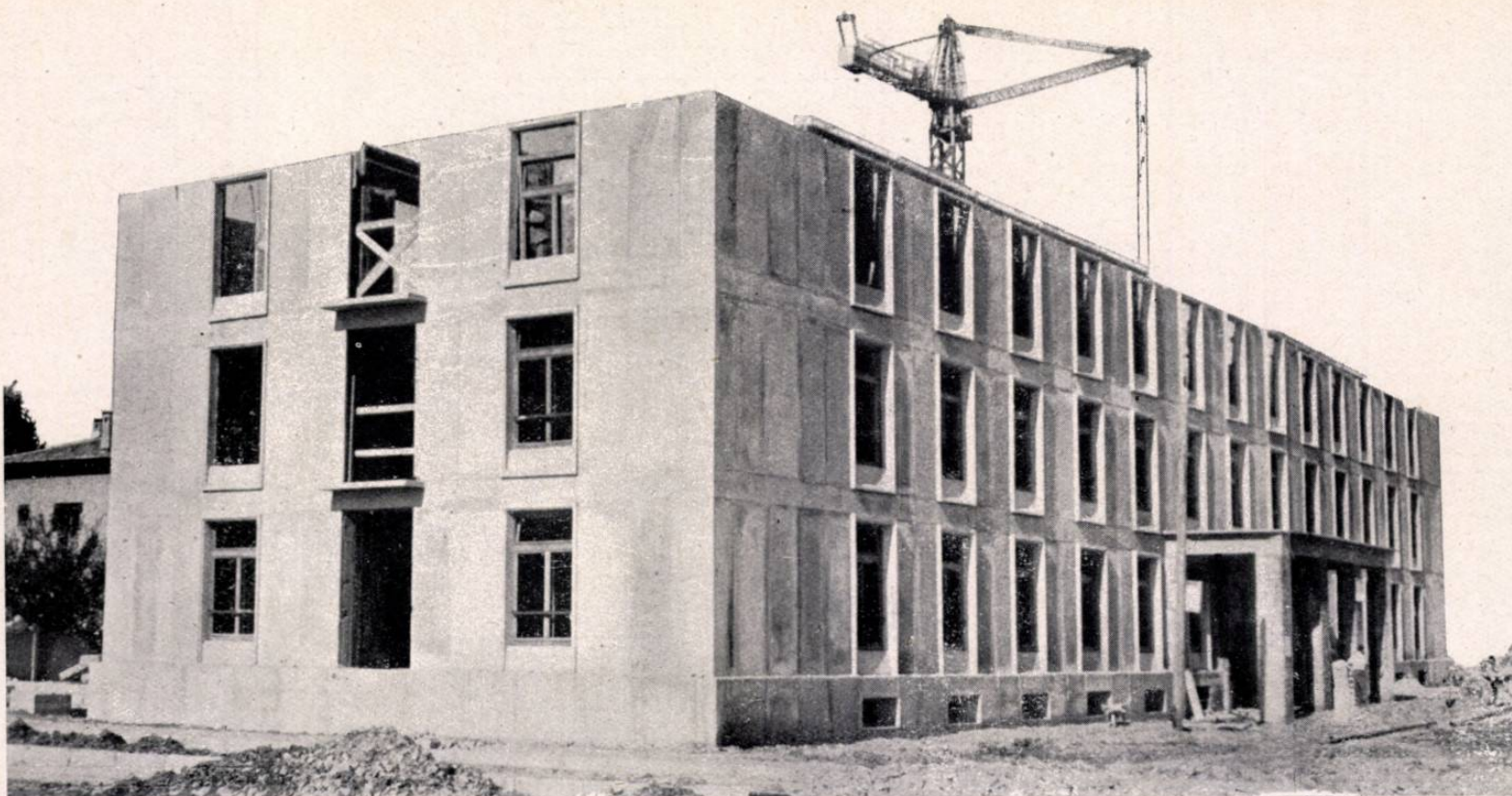
3

4

5

CĂMINELE

Pentru realizarea în termen a lucrărilor s-a adoptat pentru acestea proiectul re folosibil 4C I.P.C., care prin modificările și adaptările succesive aduse a fost complet restructurat, păstrându-se din proiectul inițial doar traveea și unele detalii.

Clădirile vor avea un subsol parțial, parter și trei etaje, planul având dimensiunile de $14,80 \times 54,40$ m.

Suprafața desfășurată de planșeu pe cămin este de $3\ 600$ m². Volumul total al unui cămin este de $12\ 000$ m³.

Planul simplu distribuie camerele de locuit pe cele două laturi ale unui coridor central, intrarea în clădire făcându-se printr-un portic. Pe sub scara centrală situată în axul holului, opusă intrării principale, se găsește amplasată ieșirea în curtea interioară, mărginită de trei dintre căminele proiectate.

În camere vor putea locui patru studenți în traveele curente și trei în traveele de capăt. Grupurile sanitare amplasate în stînga și în dreapta scării, sînt compuse din dușuri, spălătoare, w.c.-uri, oficii și dulapuri de lenjerie.

Față de programul obișnuit de cămine, în cel adoptat în cadrul acestui complex lipsesc sălile de meditații. Această lipsă este suplinită — nu în modul cel mai fericit — de existența în apropiere a clubului cu sălile sale de cercuri.

La nivelurile 2,3 și 4, prin suprimarea unei camere din fiecare parte a clădirii, s-au creat buzunare pentru luminarea coridorului extrem de lung, buzunare destinate a fi fumoare sau încăperi pentru reunirea mai multor studenți, fără a stînji pe cei ce s-ar afla în camere.

Din punct de vedere plastic s-a urmărit să se obțină un caracter adecvat acestui program prin mijloace și forme arhitecturale cit mai simple, corespunzătoare sistemului constructiv ales — zidărie din blocuri mari. Pentru ruperea monotoniei fațadelor — pericol existent la o clădire cu un front de $54,40$ m — au fost proiectate loggii care corespund buzunarului coridorului și portice în fața intrării principale și a celei posterioare.

Din punct de vedere constructiv, subsolul este proiectat monolit, avînd zidurile exterioare realizate din zidărie mixtă, iar cele interioare din cărămidă. Planșeul peste subsol este realizat din grinzi T.C.B. și corpuri de umplutură, în afara porțiunii centrale și a grupurilor sanitare, care au planșee monolit.

De la parter în sus, construcția este proiectată cu ziduri portante din blocuri mari și planșee prefabricate. În acest scop, construcția a fost modulată (în sens longitudinal s-a folosit traveea de $3,60$ m, inclusiv traveea scării și a grupurilor sanitare, iar în sens transversal s-au realizat deschideri egale față de coridorul central). Parterul și cele trei nive-

luri superioare au înălțimi constante: $3,30$ m din placă în placă, adică o înălțime liberă de $3,00$ m.

Blocurile pentru ziduri sînt proiectate a fi executate din beton cu deșeuri ceramice (avînd $\gamma < 1,75$ tone/m³) turnate în cofraje metalice speciale. Greutatea maximă a blocurilor este aceea a capacității macaralei ($1,50$ tone), în afara blocurilor zidului median longitudinal, care au $2,15$ tone, și rama loggiei, care are $2,60$ tone. Ulterior, blocurile zidului median au fost divizate în două. Această rezolvare permite montarea tuturor pieselor doar cu o singură schimbare a brațului macaralei la un nivel.

Așezarea blocurilor s-a făcut după cum urmează:

Zidurile exterioare au fost împărțite în două asize, prima pînă la nivelul ușilor, iar a doua deasupra acestora, asigurînd astfel țeserea blocurilor.

Așezarea blocurilor de fațadă se realizează prin suprapunerea unor blocuri pe toată înălțimea ferestrei, peste cele așezate orizontal în dreptul centurilor planșeelor. Deoarece greutatea unui bloc unic, între două ferestre, ar fi depășit posibilitatea de ridicare a macaralei, acest bloc a fost împărțit în două pe verticală, obținîndu-se astfel un rost în centrul panoului dintre ferestre.

Legătura între zidurile interioare transversale și cele longitudinale mediane se obține prin elemente în T. Grosimea zidurilor interioare este de 30 cm pentru zidurile transversale portante și 20 cm pentru zidurile longitudinale.

Blocurile zidurilor transversale au goluri cu $\varnothing 13$ cm la 25 cm distanță între ele, atît pentru micșorarea greutății, cit și pentru realizarea unor canale de ventilație.

Marca betonului pentru elementele transversale de la parter este B 90; la celelalte niveluri, pentru zidurile longitudinale mediane este B 70 și B 90.

Întoarcerea la capete a blocurilor pe fațadă s-a realizat prin prevederea unor tipuri de blocuri de colț în formă de L, care rezolvă problema, atît constructiv, cit și plastic.

Pentru realizarea izolării termice prescrise și pentru micșorarea greutății elementelor care formează zidurile exterioare, acestea au o grosime de 35 cm cu goluri cu $\varnothing 13$ cm la 25 cm, golurile urmînd a fi umplute cu zgură, cu excepția celor din spatele ferestrei, care prin armare și betonare vor asigura rigiditatea necesară. Soluția de rezistență prevede pentru aceste blocuri beton B 70 la parter, iar la celelalte niveluri beton B 50.

Data fiind împărțirea în blocuri a fațadei, nu s-a putut realiza țeserea zidurilor exterioare cu cele interioare.

Pentru asigurarea stabilității zidurilor la solicitările orizontale seismice (gradul de seismicitate fiind 7,5), solidarizarea blocurilor pereților exteriori

a fost tratată cu o deosebită atenție. În acest scop, atît blocurile de fațadă, cit și cele interioare se îmbină cu bucle de oțel-beton cu $\varnothing 8$ mm, la cca. 60 cm distanță între ele.

În ochiurile realizate prin suprapunerea buclelor s-au montat $3 \varnothing 12$ și s-a betonat cu B 140. Astfel, la noduri se obțin stîlpișori de beton de 25×25 cm în care sînt ancorate buclele blocurilor vecine și ale zidurilor transversale.

Solidarizarea blocurilor din fațadă cu centura s-a realizat, pe de o parte, prin armarea golurilor extreme ale spaletului dintre ferestre cu fier $\varnothing 12$ și prin betonare cu B 140, iar pe de alta, pentru obținerea unui contact direct între centură și bloc, s-a turnat centura pe toată înălțimea asizei a II-a. Astfel, blocurile asizei a II-a nu sînt de fapt decît cofrajul centurii.

De asemenea, pentru o rezolvare cit mai bună a construcției, centurile zidurilor transversale sînt continue peste coridor, trecînd prin golurile dintre fișile de planșeu ale culoarului.

Oțelul-beton din centurile zidurilor interioare este ancorat de cel din zidurile exterioare.

Armarea centurilor zidurilor exterioare s-a făcut ținînd seama de momentele încovoietoare ce iau naștere la acțiunea cutremurului în buiandrugii de deasupra ferestrelor.

Planșeele fuseseră prevăzute a se realiza din che-soane întoarse acoperite cu plăcuțe de 4 cm grosime; ulterior, la propunerea constructorului, aceste che-soane au fost înlocuite cu planșee DIM.

Izolarea fonică între niveluri urma să se realizeze printr-un strat de zgură de 100 kg/m³ turnat în interiorul cheșonului întors. În urma slabei rezultate obținute, problema elementelor de planșeu a fost reluată în studiu.

Se prevede acoperirea clădirilor căminelor cu terase accesibile.

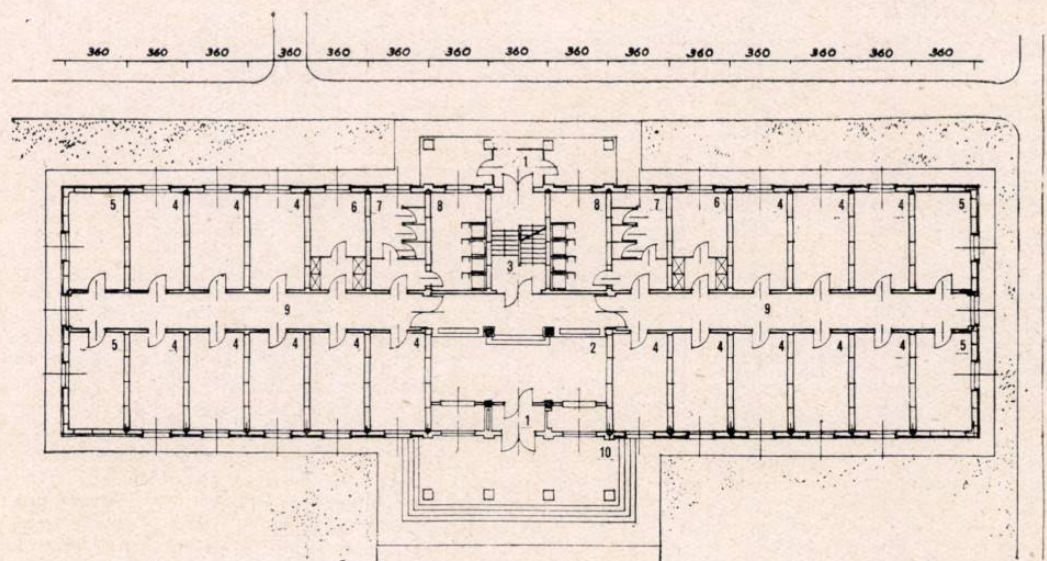
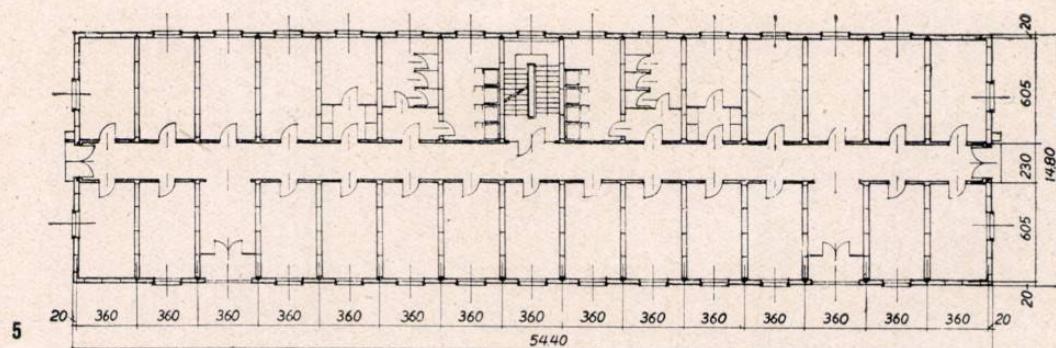
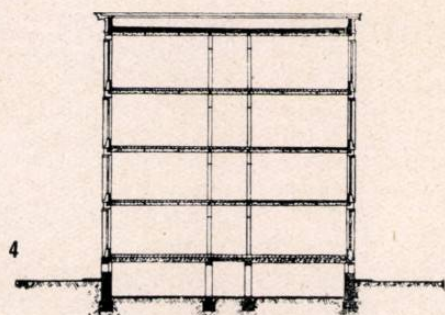
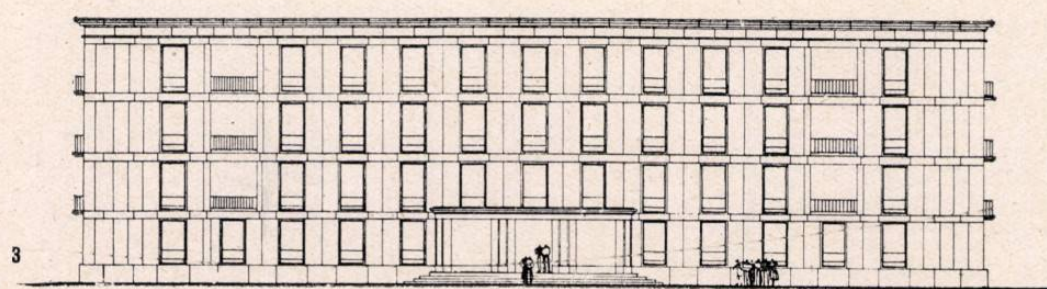
Finisajul blocurilor exterioare se realizează din tencuială obișnuită, în afara ancadramentelor și cornișei, care urmează a se executa cu praf de piatră.

Rosturile se finisează ulterior cu ajutorul unei schele mobile. Ancadramentele ferestrelor se execută dintr-un singur element în formă de ramă, care se montează o dată cu montarea blocurilor de fațadă.

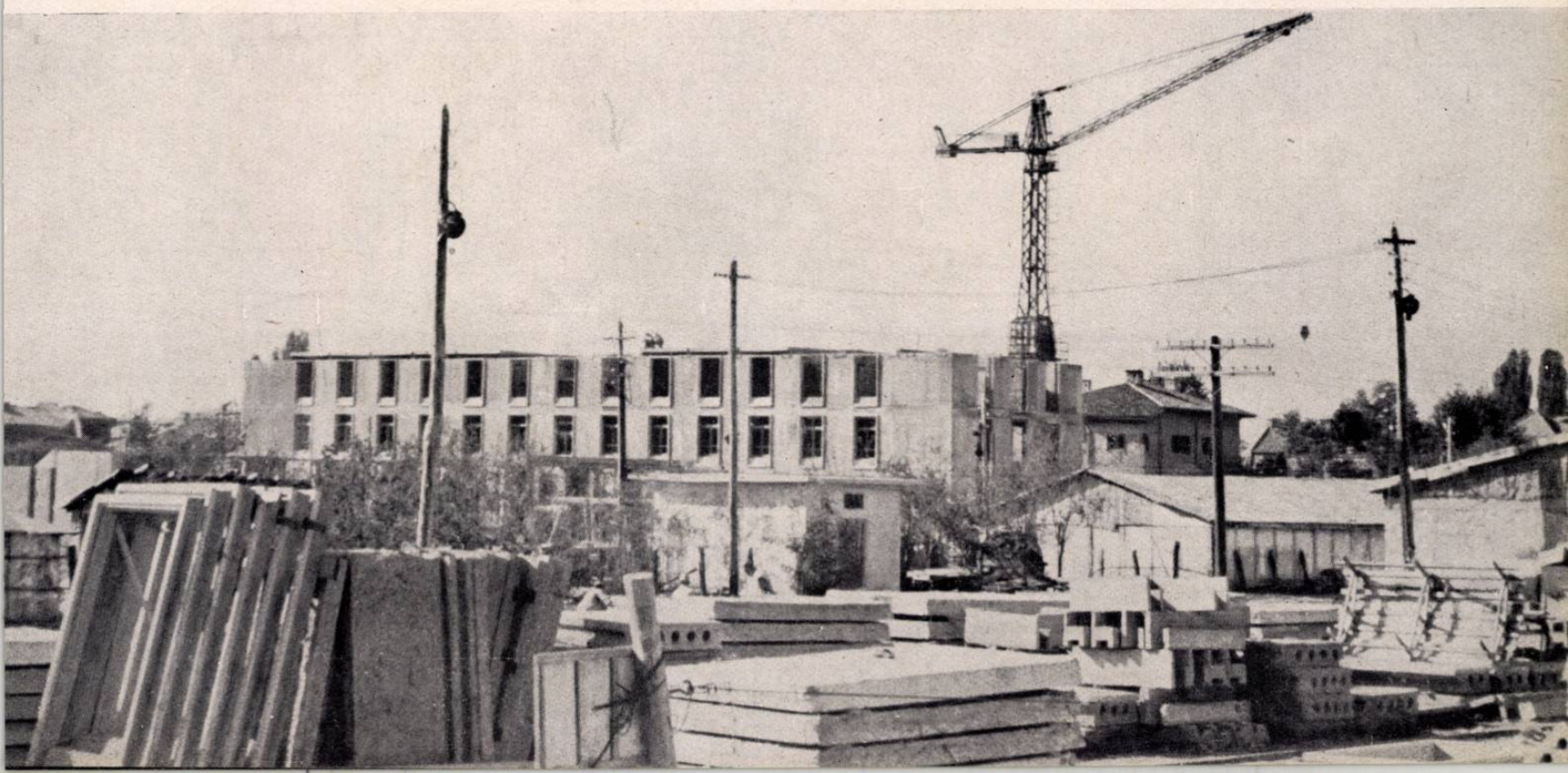
Cornișa se compune tot din elemente prefabricate, și anume: un element vertical, care constituie și cofrajul parapetului terasei, și un element orizontal ce formează cornișa propriu-zisă.

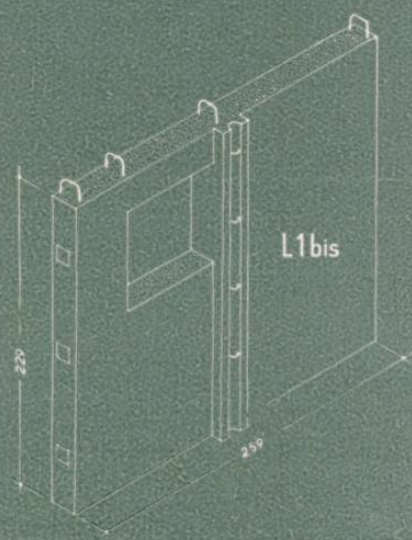
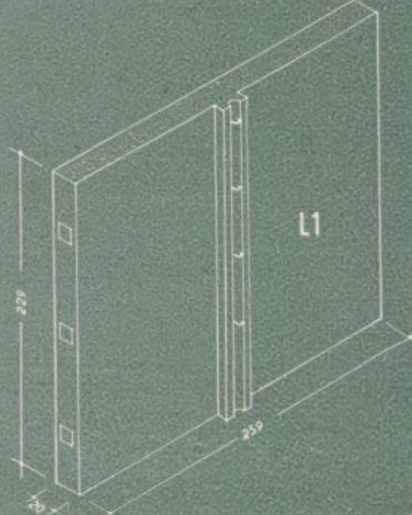
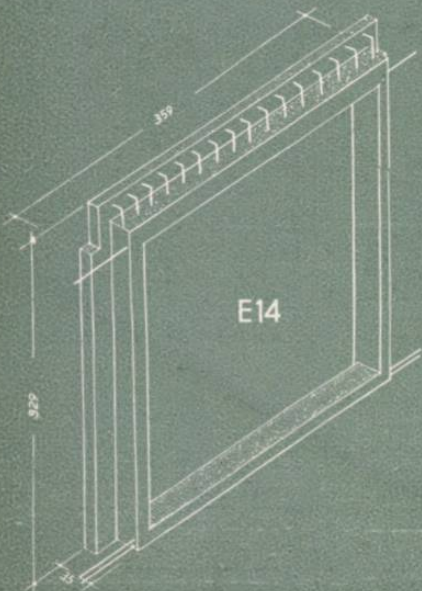
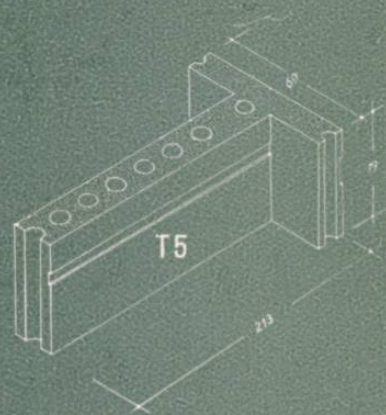
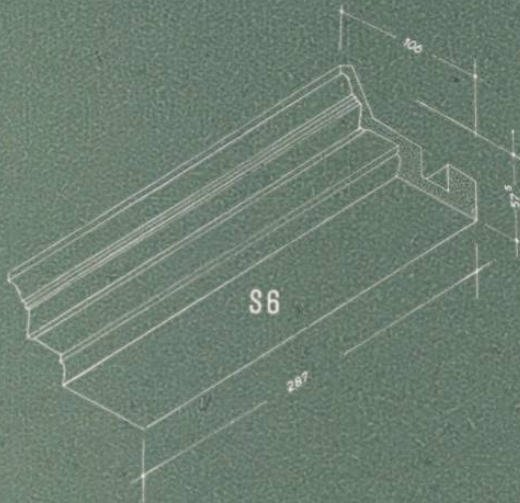
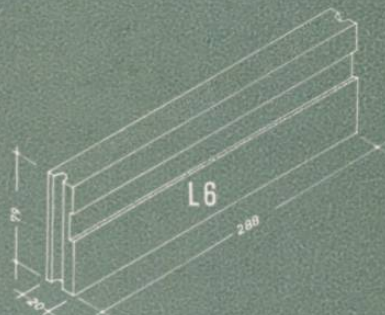
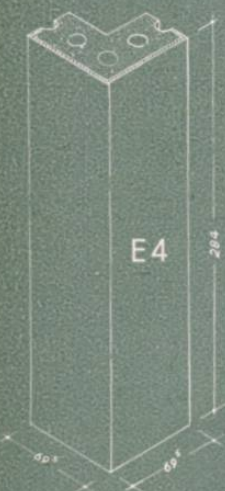
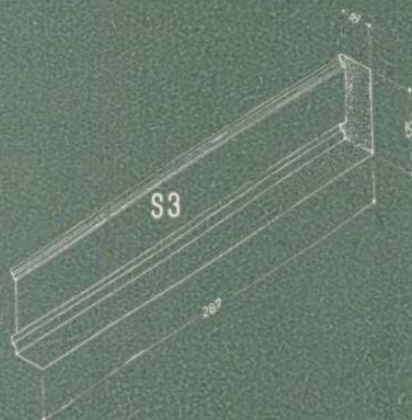
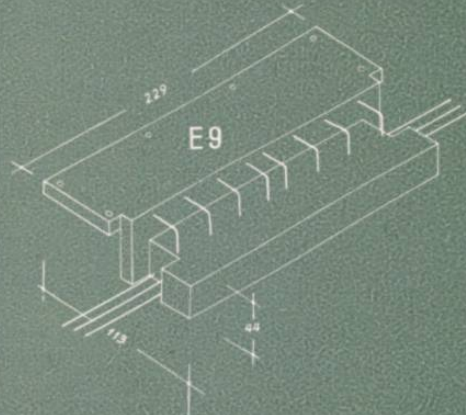
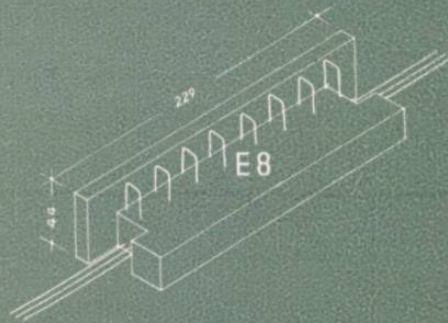
Scările interioare sînt prefabricate, inclusiv elementele de treaptă; de asemenea sînt prefabricate și elementele pereților la w.c.-uri și dușuri.

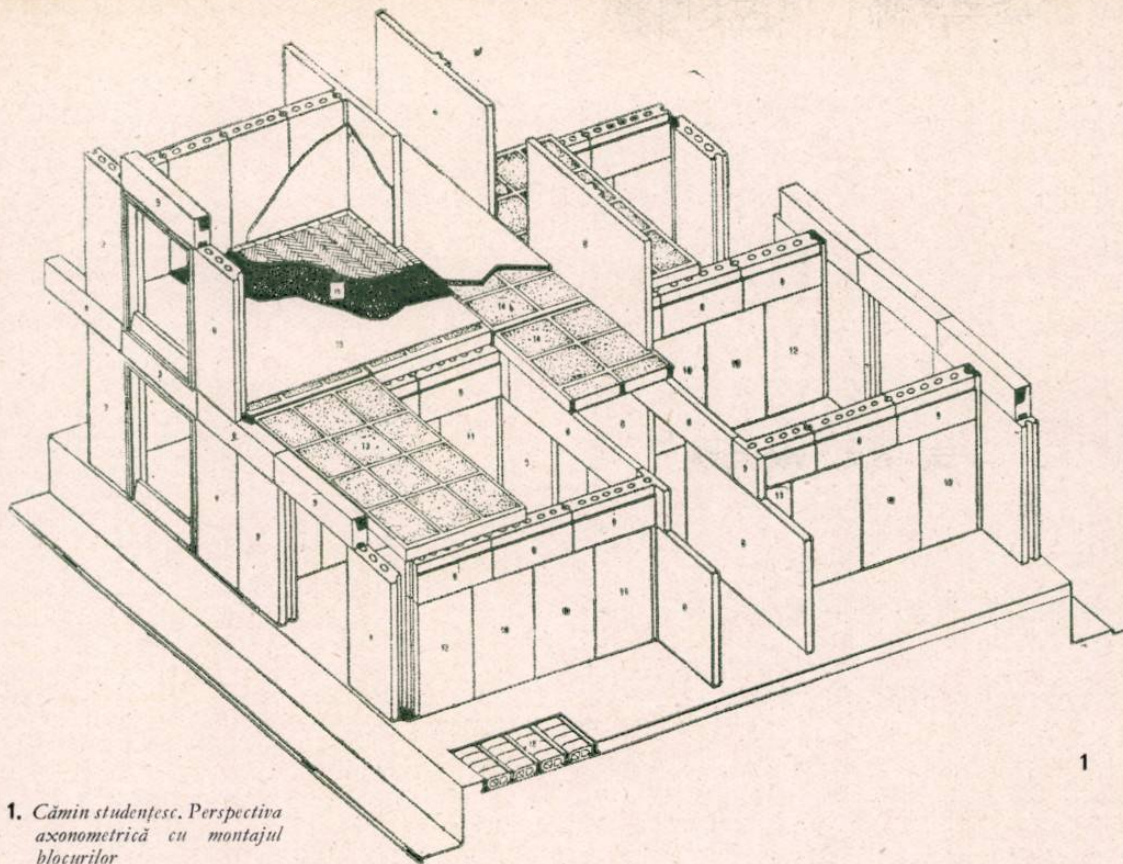
În total s-au utilizat 51 de tipuri de elemente, dintre care 15 tipuri pentru zidurile exterioare, 7 pentru zidurile longitudinale și 8 pentru zidurile transversale.

1. Căminul nr. 1 în execuție
2. Fațada laterală
3. Fațada principală
4. Secțiune transversală
5. Plan etaj curent
6. Plan parter
1. Windfang — 2. Hol — 3. Scara
4. Camere cu patru paturi — 5. Camere cu trei paturi — 6. Oficiu — 7. W.C.
8. Dușuri — 9. Coridor — 10. Portic
7. Vedere de pe șantier.

1. Cămin studențesc. Perspectivă axonometrică cu montajul blocurilor

1. Bloc E_1
2. Bloc E_2
3. Bloc E_7
4. Bloc E_{10}
5. Bloc L_1
6. Bloc L_6
7. Bloc T_5
8. Bloc T_4
9. Bloc T_7
10. Bloc T_1
11. Bloc T_2
12. Bloc T_2 bis
13. Cheson planșeu cameră
14. Cheson planșeu coridor
15. Strat de egalizare
16. Bitum
17. Parcbet
18. Planșeu pentru subsol

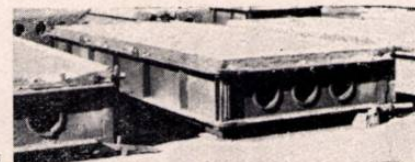
2. Blocuri pentru zidul de fațadă E_1, E_2
3. Bloc pentru zidul de fațadă E_3
4. Bloc E_3 în cofraj
5. Bloc de colț pentru fațadă E_4
6. Bloc pentru centură E_7
7. Bloc pentru centură E_8
8. Bloc pentru ziduri interioare L_1
9. Bloc pentru ziduri interioare cu nișă pentru hidrant L_1 bis
10. Blocuri pentru ziduri interioare L_2, L_3
11. Ancadrament pentru fereastră S_1
12. Cofraj metalic pentru blocuri T_1, T_2 — Turnare pe orizontală
13. Blocuri pentru ziduri interioare T_3
14. Ancadrament pentru loggie tip E_{14}

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

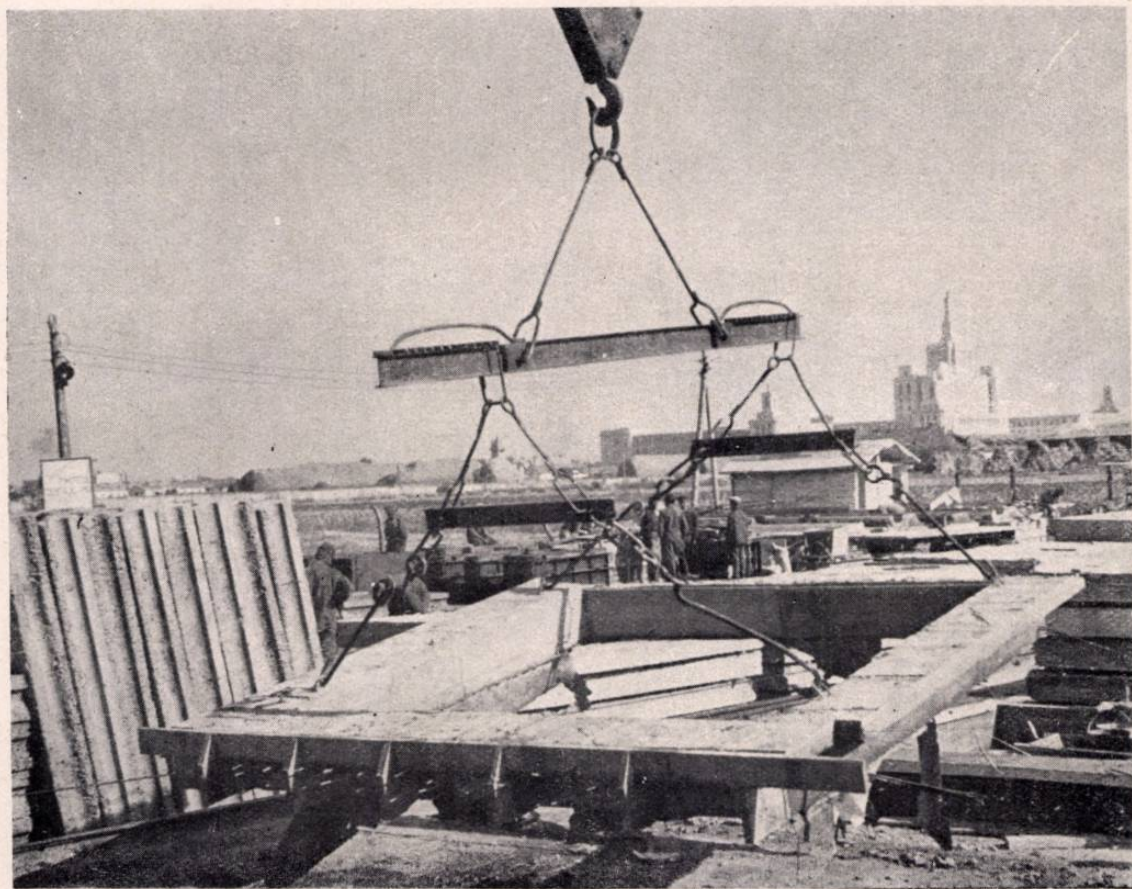
12

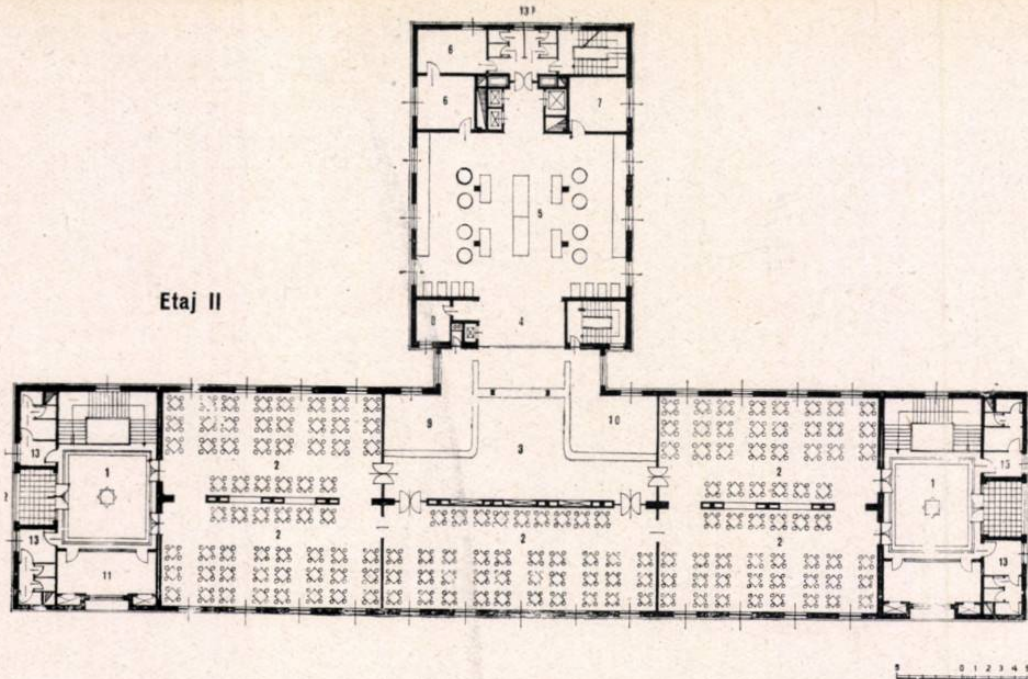
13

14

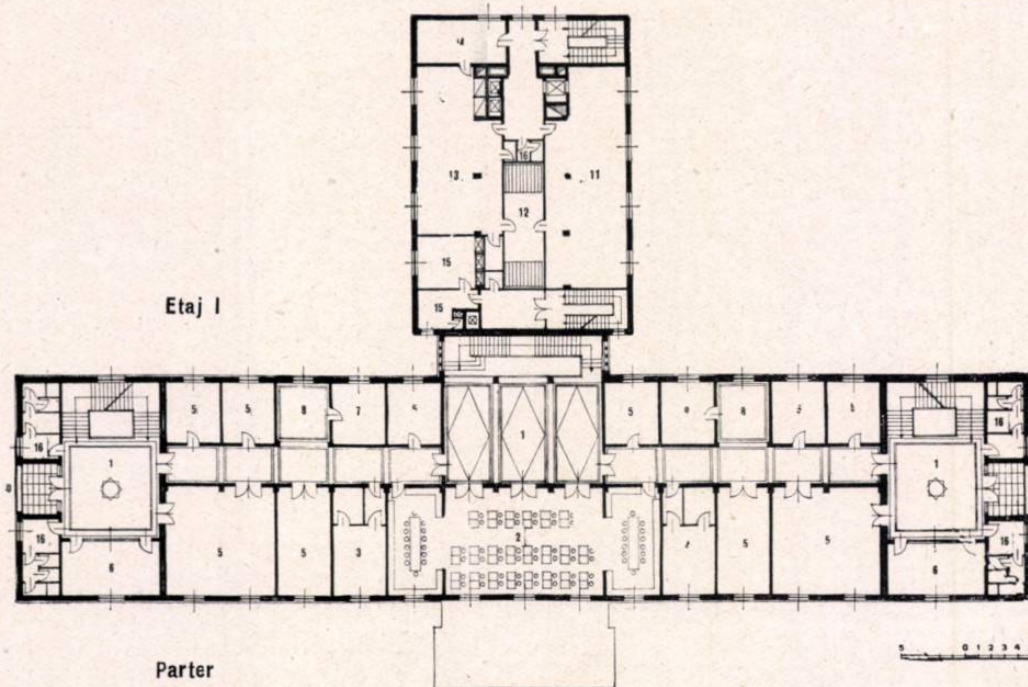
Etaj II

Plan etaj II

1. Hol — 2. Sală de mese — 3. Oficiu distribuție — 4. Preparare porții — 5. Bucătărie
6. Patiserie — 7. Spălător vase bucătărie
8. Birou bucatar — 9. Spălător veselă
10. Distribuție pline-ață — 11. Birouri distribuie cartele — 12. Loggii — 13. W. C.

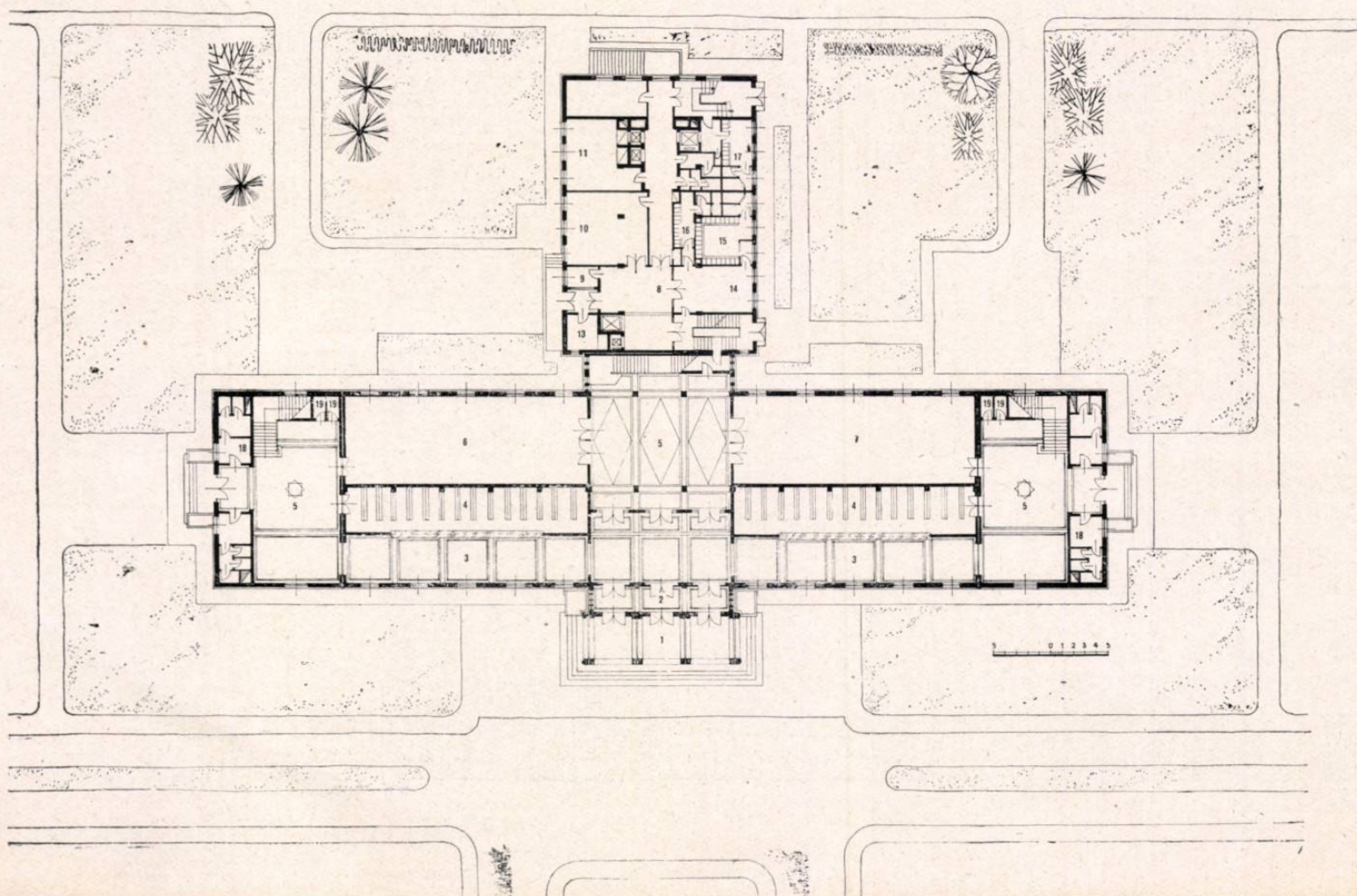
Etaj I

Plan etaj I

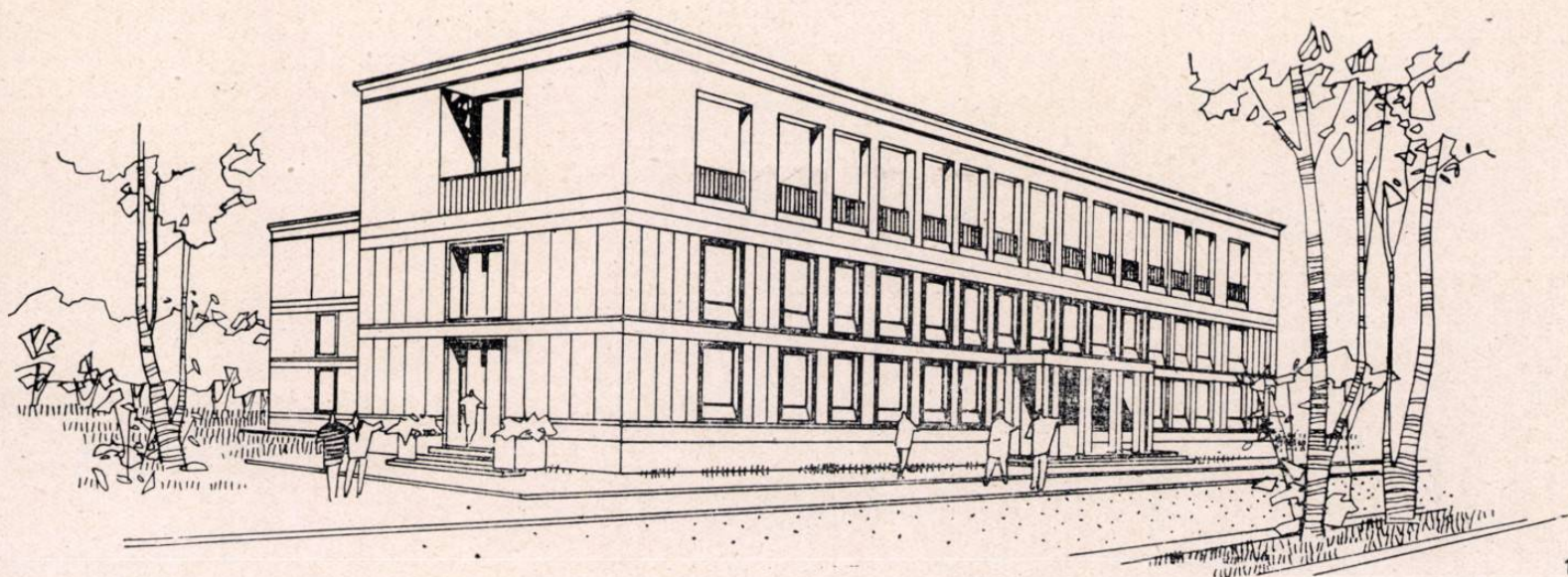
1. Hol — 2. Bibliotecă — 3. Cerc foto
4. Laborator — 5. Cercuiri de studii — 6. Stand
7. Bufet — 8. Odihnă — 9. Șab — 10. Loggii
11. Spălătorie — 12. Uscătorie — 13. Călcătorie
14. Depozit rufe curate — 15. Birouri administrație — 16. W. C.

Parter

Plan parter

1. Portic intrare — 2. Vestibul — 3. Galerie vestiare — 4. Vestiare — 5. Hol — 6. Sală de sport
7. Auditoriu-festivități — 8. Hol de primirea alimentelor — 9. Birou de primirea alimentelor
10. Preparare legume-zarzavaturi
11. Preparare carne — 12. Preparare pește
13. Cameră deșeuri — 14. Odihnă personal bucătărie
15. Vestiare femei — 16. Vestiare bărbați
17. Vestiare personal spălătorie
18. W.C. — 19. Cabină telefonică

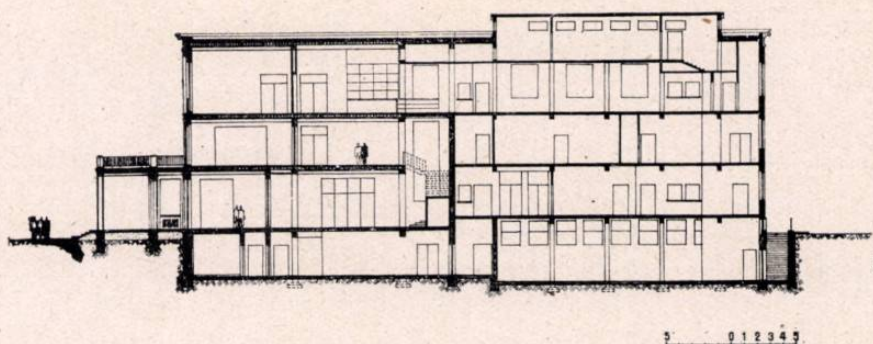

1

2

1. Cantina - club — Perspectivă
2. Fațada principală
3. Secțiune transversală
4. Desfășurarea frontului spre b-dul Telegrafiei fără fir.

3

CANTINA-CLUB

În compoziția de ansamblu a complexului s-a amplasat, în axul acestuia, o construcție cu funcțiuni multiple: *cantină* pentru 2 000 de mese în 3 serii; *club* pentru deservirea tuturor studenților cazați în cele 6 cămine; *centrală termică* pentru întregul grup social, precum și o *spălătorie mecanizată* având capacitatea necesară întregului institut.

La proiectarea acestei construcții s-a avut în vedere ca arhitectura exterioară să fie în armonie cu arhitectura căminelor; în funcționarea interioară s-a urmărit ca fiecare funcțiune să fie independentă de celelalte.

Clubul a fost proiectat după un program redus, avându-se în vedere că unele amfiteatre din complexul de învățământ vor putea fi folosite și pentru adunările și manifestările studentești.

Totuși, pentru unele reuniuni mai mici sau pentru audiții etc., precum și pentru manifestări sportive, s-au prevăzut la parter două săli legate prin holul central și scara interioară cu etajul I, unde se află o bibliotecă centrală și diferite săli de cercuri și studii. Dat fiind că în cămine lipsesc sălile de meditații,

toate aceste săli de la club vor fi folosite permanent și ca săli de studii.

Cantina a fost amplasată la ultimul nivel — etajul al II-lea — dînd posibilitatea astfel, în afara unei separări complete de club, și unei bune funcționări. Totodată, amplasarea la ultimul nivel permite dezvoltarea normală a sălilor de mese, care sînt mai înalte, precum și posibilitatea unei ventilații mai comode a încăperilor, atît mecanic, cît și natural.

Centrala termică ce deservește întregul grup social este amplasată în subsolul corpului dinspre fațada posterioară, avînd posibilități de acces și de funcționare complet independente.

Tot în acest corp, la etajul I, este situată spălătoria centrală a întregului institut, în care, în afară de lenjeria și rufele celor 1 800 de studenți cazați în cămine, vor fi spălate și fețele de mese de la cantină, precum și halatele personalului de serviciu și ale corpului didactic. Cantina-club are o suprafață construită de 1 980 m² și o suprafață desfășurată de 6 700 m², volumul total fiind de 32 500 m³.

Construcția este împărțită în 4 corpuri prin rosturi de dilatație, împărțire dictată de sistemul constructiv adoptat. Astfel, s-a urmărit obținerea unui corp central regulat ca travee, care să permită utilizarea prefabricatelor, precum și a unui corp în spate, în care sînt concentrate toate încăperile cu instalații speciale, care va putea fi executat eventual cu planșee monolit.

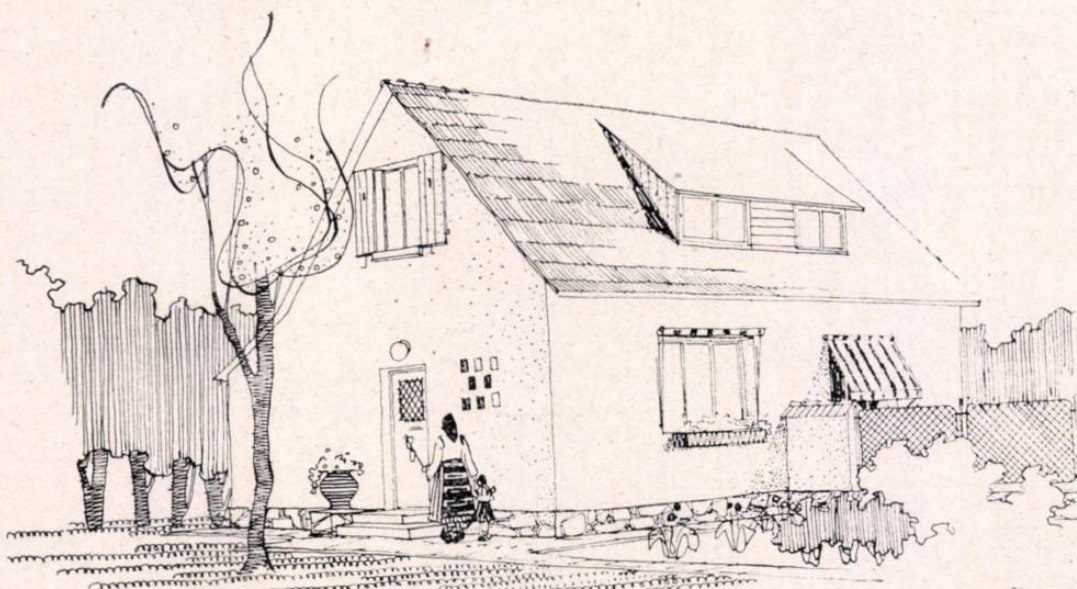
Corpul central este prevăzut a fi executat cu elemente prefabricate la interior (stilpi, grinzi, planșee); fațada va fi împărțită cu briie și va avea cornișe similare celor de la cămine. Ca și la cămine, s-a prevăzut acoperirea cu terasă.

Fațadele au fost rezolvate în spiritul celor de la cămine, urmărind rostuirea determinată de blocurile mari de la cămine; accentul pe care trebuie să-l marcheze acest corp în ansamblul grupului social va fi realizat prin tratarea majoră a etajului superior — sălile de mese — care prin înălțimea lui permite acest lucru.

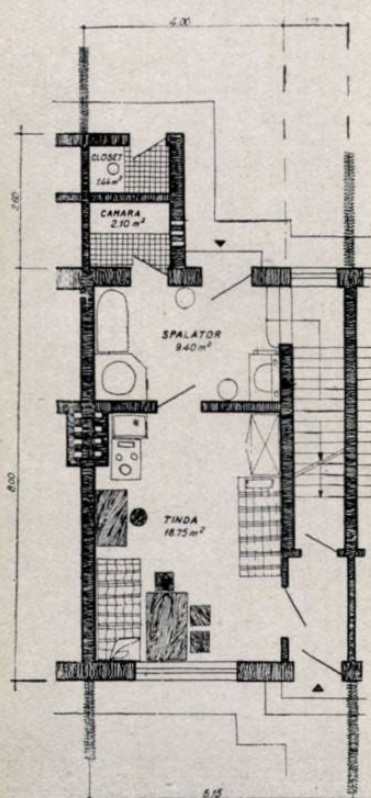
În arhitectura interioară și la finisajul încăperilor s-au urmărit forme cît mai simple, adecvate scopului și specificului construcției și totodată realizarea unui preț de cost cît mai redus.

4

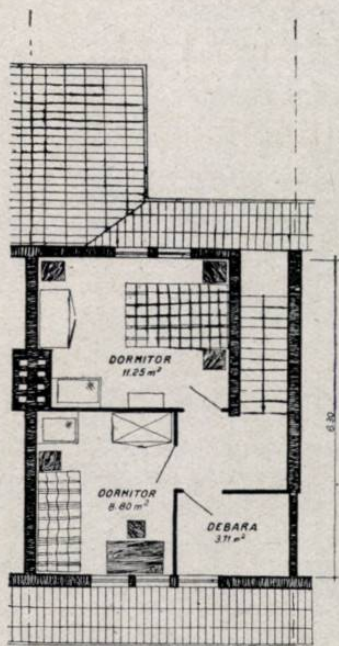

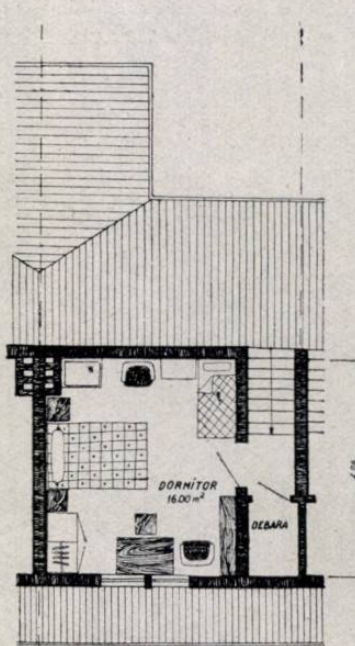
1

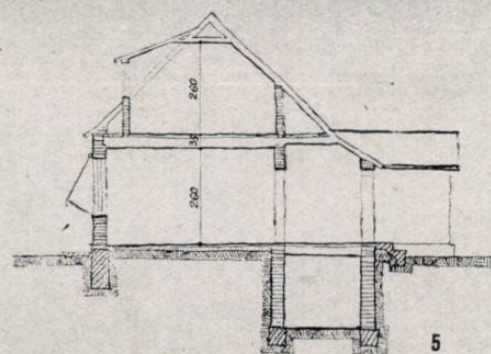
2

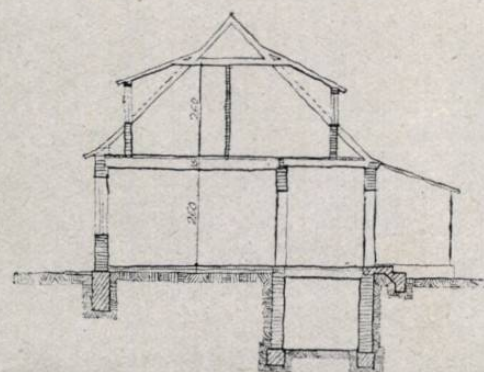
3

4

5

6

Arh. NICOLAE PRUNCU

LOCUINȚE INDIVIDUALE MANSARDATE ÎN MEDIUL RURAL

Pe linia realizării unei variate game de locuințe individuale, în completarea seriei prezentate în revista noastră, I.P.C.T. a elaborat două proiecte pentru locuințe rurale mansardate cu două și trei camere.

Dintre diferitele tipuri de locuințe individuale, locuința mansardată reprezintă o soluție dintre cele mai economice.

Cu toate că nu sîntem încă în posesia unui deviz complet din care să rezulte exact gradul de economicitate al acestui tip de locuință, totuși, chiar din antevăluarea sumară făcută la sarcina de proiectare a celor două tipuri, rezultă o reducere considerabilă a costului unității de locuință. Aceste avantaje au dus la introducerea tipului mansardat în seria locuințelor individuale proiectate de I.P.C.T.

Tipul rural mansardat, fără canalizare și apă curentă, a păstrat schema de funcționare a tipului corespunzător nemansardat din seria amintită. Astfel, tinda este considerată ca și acolo, piesa centrală a locuinței, cu o parte din spațiu rezervat plitei și mesei de bucatărie, iar cealaltă parte îndeplinind funcțiunile camerei de zi. De asemenea, spălătorul este «piesa umedă», care cumulează funcțiunile băii și ale spălătoriei și care îndeplinește rolul de tampon între ieșirea de serviciu și tindă. El poate comanda, de asemenea, trecerea spre cămară și spre pivniță.

Scara, care leagă mansarda cu tinda și spălătorul, pentru o cit mai mare sim litate de execuție, se cere să fie într-o singură rampă și simplu rezemată. Ea trebuie să fie amplasată astfel încît să permită, pe lângă legarea directă a pieselor de la parter cu cele de la mansardă, și o circulație ușoară între dormitoare și closetul aflat în afara locuinței propriu-zise, spre fundul lotului.

Elementele de rezistență ale planșului trebuie să fie identice cu cele folosite în seria de locuințe individuale proiectate de I.P.C.T.

Înălțimea liberă pentru tindă și pentru dormitoare de la mansardă, la porțiunea de tavan nemansardată, a fost cerută de 2,60 m, dar s-a admis pentru spălător, scară și pentru eventualele culoare de circulație înălțimea liberă de 2,00 m, cu tavan mansardat acoperit în polată. A fost admisă panta acoperișului de 45°.

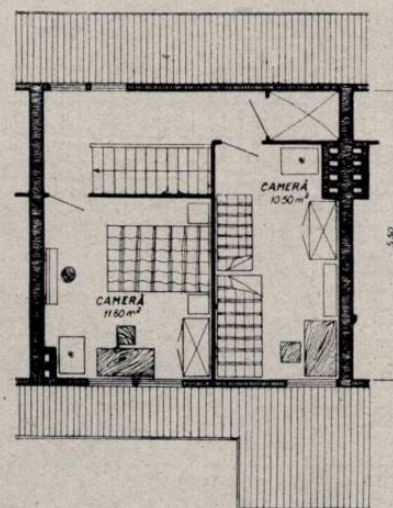
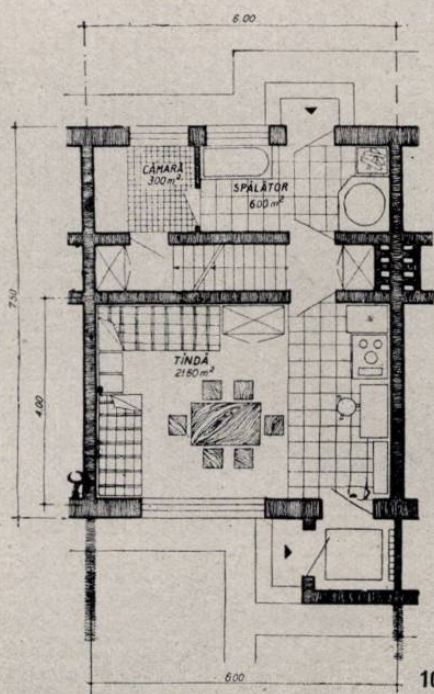
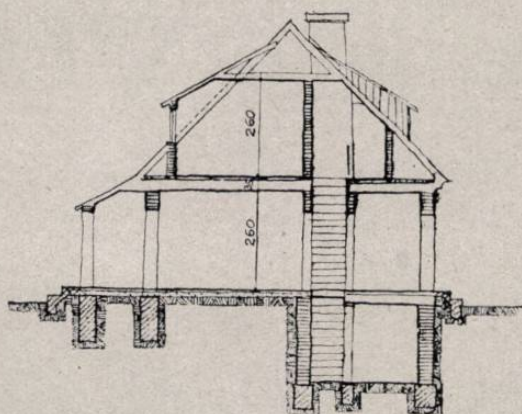
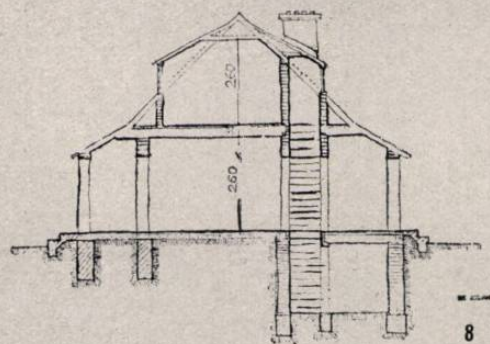
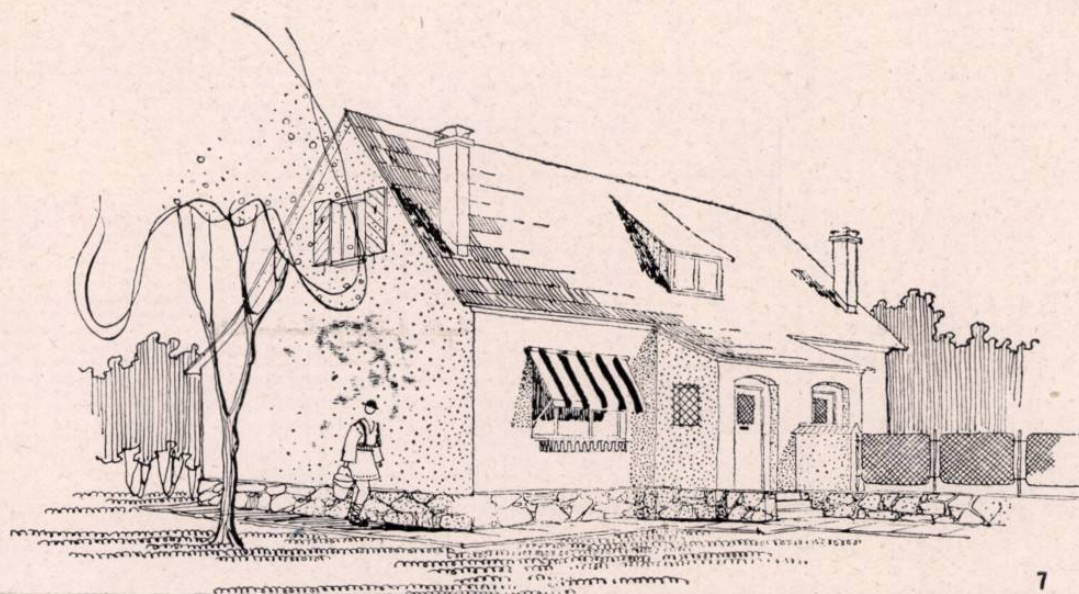
Nu s-a admis scară interioară din tindă deoarece s-a considerat că în felul acesta nu se mai poate realiza o încălzire economică a acestui volum.

Plecînd de la aceste principii, un colectiv de arhitecți din atelierul condus de arh. Gh. Popescu-Negreanu, colectiv format din arh. M. Caffé, arh. N. Vlădescu și arh. N. Pruncu, a elaborat o serie de studii din care au fost alese două scheme de plan. Ambele soluții permit realizarea locuinței de două camere și a celei de trei camere prin tratarea diferită a acoperișului, fără a modifica parterul. Aceasta reprezintă importante avantaje economice și constructive. De asemenea, ambele soluții se pot realiza cuplate două cite două sau se pot înșirui formînd grupe de trei, patru sau chiar cinci locuințe. Aceasta lărgeste mult posibilitățile pentru realizarea unui ansamblu urbanistic variat.

Dintre aceste două soluții, atît colectivul de proiectare, cit și C.S.A.C. au preferat soluția a doua, care are scara între tindă și spălător, paralelă cu fațada principală a construcției. Această soluție rezolvă în mai bune condiții, atît funcțiunile complexe ale tindei și spălătorului, cit și legătura mansardei cu parterul. Trebuie menționat că această soluție are dezavantajul că în cazul locuințelor înșiruite este obligată realizarea în rezalit a windfangului, ceea ce duce la oarecare dificultăți constructive.

Au fost alese două variante constructive. În prima variantă se propune rezolvarea construcției cu mijloace tradiționale: zidărie de cărămidă la parter și pereți

1. Soluția I — Perspectivă
2. Plan parter
3. Plan mansardă
4. Plan mansardă
5. Secțiune — Varianta cu 2 camere
6. Secțiune — Varianta cu 3 camere
7. Soluția a II-a — Perspectivă
8. Secțiune — Varianta cu 2 camere
9. Secțiune — Varianta cu 3 camere
10. Plan parter
11. Plan mansardă
12. Plan mansardă

portanți la mansardă; planșeele, șarpanta și zidurile despărțitoare la mansardă din lemn; izolarea termică a mansardei, realizată, pe de o parte, dintr-un strat de stufit ignifugat așezat pe astereală și protejat de o foaie de carton asfaltat, pe de altă parte, de pereții de paie ai mansardei. În cea de-a doua variantă, planșeul peste pivniță și cel peste parter sînt realizate din plăci de beton monolit, restul construcției rămînînd la fel ca și în prima variantă. Planul este modulat în așa fel, încît permite o ușoară adaptare la planșeul cu grinzi și corpuri de umplutură.

Varianta cu prefabricarea a fost considerată ca mai puțin consecventă, deoarece prefabricarea fermei este nerațională la locuința cu mansardă. În cazul cînd într-un ansamblu de locuințe individuale executate de un șantier mai important se folosesc prefabricate pentru celelalte tipuri, atunci înlocuirea planșeului de beton monolit cu grinzi și corpuri de umplutură nu constituie nici o dificultate și poate fi făcută cu mijloace locale de proiectare, urmînd să se ceară aprobarea suplimentărilor de deviz necesare în acest caz.

Pentru a da posibilitatea unei comparații din punct de vedere spațial și economic între cele opt variante prezentate în proiect, dăm alăturat un tabel sumar al valorilor caracteristice.

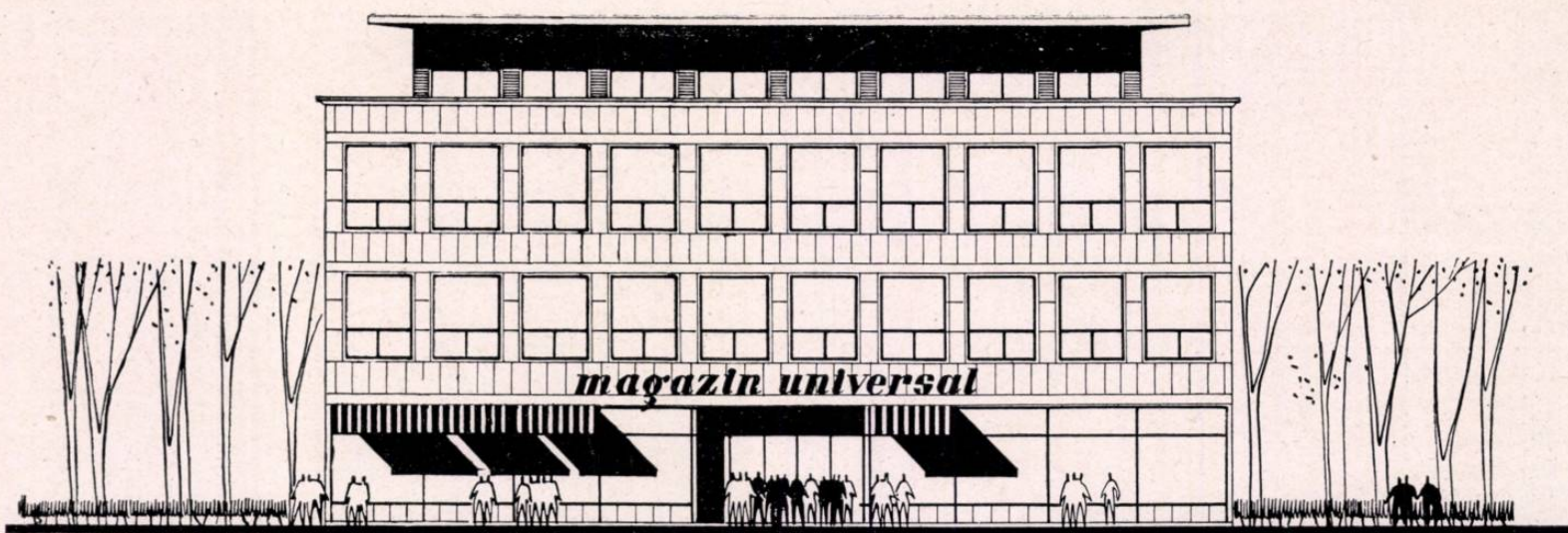
★

Din studiile făcute se poate conchide că prin introducerea locuinței mansardate rurale în seria de locuințe individuale proiectate de I.P.C.T. s-au mărit posibilitățile realizării unor ansambluri variate de construcții parter, fațadele acestora permițînd armonizarea ansamblului.

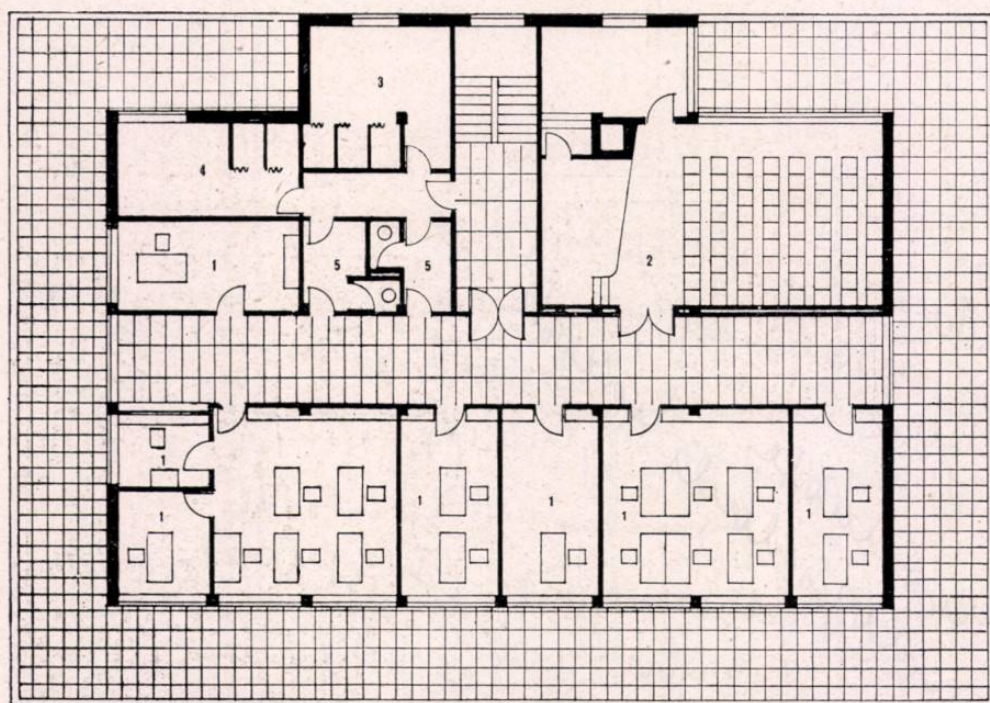
De asemenea, prin economia pe care o realizează, tipurile mansardate vor fi căutate mai ales de cei care-și execută locuința prin mijloace proprii, cu toate că acest tip nu este răspîndit actualmente la noi.

Indici	Locuință cu 2 camere				Locuință cu 3 camere			
	însiruit		cuplat		însiruit		cuplat	
	Solu- ția 1	Solu- ția 2	Solu- ția 1	Solu- ția 2	Solu- ția 1	Solu- ția 2	Solu- ția 1	Solu- ția 2
Suprafață construită, m ²	89,20	89,50	94,40	93,30	99,10	99,90	103,92	104,67
Suprafață locuibilă, m ²	34,75	35,40	34,75	35,40	43,70	38,80	43,70	38,80
$K_a = \frac{\text{suprafață locuibilă}}{\text{suprafață construită}}$	0,389	0,395	0,368	0,379	0,440	0,390	0,420	0,371
Valoarea de investiție a unei locuințe*	45 500	44 000	46 400	44 800	49 200	48 400	50 200	49 400

* Valorile de investiție date în acest tabel cuprind și costul instalațiilor electrice respective și sînt calculate pe bază de indici.

1

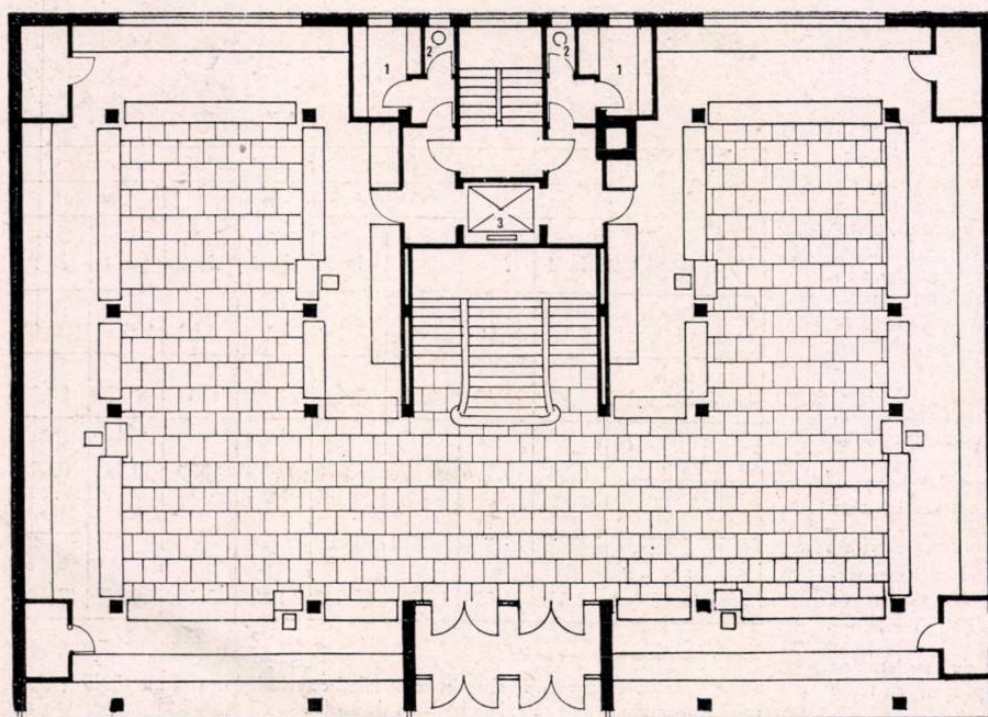
2

Arh. LEON ISTRATE-STRULOVICI

MAGAZIN UNIVERSAL RAIONAL

Construcția pe subsol, parter și 3 etaje cuprinde la subsol depozite de mărfuri, ateliere și centrala de instalații, la parter, etaj I și etaj II spații de vânzare, iar la etajul III birouri, dușuri pentru personal și colțul roșu.

Clădirea poate fi amplasată la aliniere, la colț și pe trei străzi, fără a necesita modificări de plan, cu excepția vitrinelor

3

1. Fațada principală
2. Plan etaj III
 1. Birou — 2. Colțul roșu — 3. Dușuri femei — 4. Dușuri bărbați — 5. W.C.
3. Plan parter
 1. Vestiar — 2. W.C. — 3. Ascensor marfă

În sudul și centrul Transilvaniei — aproximativ în cadrul limitelor regiunii Stalin — se găsește concentrat un grup de monumente, biserici fortificate sau mai bine zis cetăți bisericești, ridicate de populația săsească și care, prin trăsăturile lor originale și unitatea de concepție, reprezintă realizări remarcabile ale arhitecturii vechi de pe teritoriul țării noastre. Chiar și un călător care ar trece grăbit pe lângă ele, nu poate să nu fie impresionat de siluetele robuste ale acestor construcții masive, care își înalță semeț turnurile și acoperișurile înalte peste zidurile înnegrite de vreme.

Edificate în secolele al XV-lea și al XVI-lea, cetățile bisericești (*Kirchenburgen*) din Transilvania își păstrează până astăzi expresivitatea și forța evocatoare, fiind mărturii prețioase ale concepțiilor societății și evenimentelor politice, ale gradului de dezvoltare a tehnicii construcțiilor și ale măiestriei meșterilor care le-au realizat.

Aceste monumente sînt cu atît mai valoroase, cu cît, prin poziția lor centrală și dominantă în cadrul așezărilor din care fac parte, se încadrează perfect în ansamblu și creează o unitate organică cu mediul înconjurător. Și, într-adevăr, aproape că nu putem concepe peisajul ardelean fără a le îngloba în imaginea de ansamblu.

Programul unor astfel de biserici nu era nou în momentul apariției lor în Transilvania.

Soluția fortificării bisericii apare încă din secolele al XI-lea — al XII-lea în diferite puncte din Europa Occidentală și Centrală, iar pe teritoriul Armeniei sau Palestinei, preocuparea datează încă din secolele al IV-lea — al VI-lea.

Astfel, în Franța se întîlnesc exemple remarcabile: les Saintes-Maries-de-la-mer, Tournus, Cruas, Martel sau Chazelles; în Alsacia este renumită biserica fortificată din Hunaweier; în Germania se găsesc exemple interesante la Ostheim, Kirchberg sau Weiskirchen; în Elveția, biserica Sf. Valeria este puternic fortificată. Programul este prezent și în Spania, la Avila, Almeria sau Turegano, iar în Danemarca, o soluție frumoasă o prezintă biserica fortificată Osterlars de pe insula Bornholm.

În ceea ce privește însă grupul cetăților bisericești din Transilvania, la o cercetare mai atentă se pot remarca o serie de elemente particulare — pe care le vom analiza ulterior — și care le fac să se deosebească de cele din restul Europei.

O seamă de cercetători, atît din țara noastră, cît și de peste hotare, chiar dacă diferă uneori în păreri asupra originii, datelor de construcție sau tratează rigid și strict documentar problema, sînt aproape unanimi în a recunoaște valoarea și interesul pe care cetățile bisericești din Transilvania le prezintă pentru istoria arhitecturii europene (Bodo Ebhardt, Karl Schuckhardt, Walter Horwath, E. Sigerus ș.a.).

★

Care sînt cauzele și condițiile care au determinat apariția acestor monumente, atît de numeroase în perioada respectivă — după unii cercetători aproximativ 300 în sec. al XVI-lea — și la a căror construcție, avînd în vedere volumul și amploarea lor, au trebuit să fie depuse eforturi uriașe din partea comunității care le-a edificat?

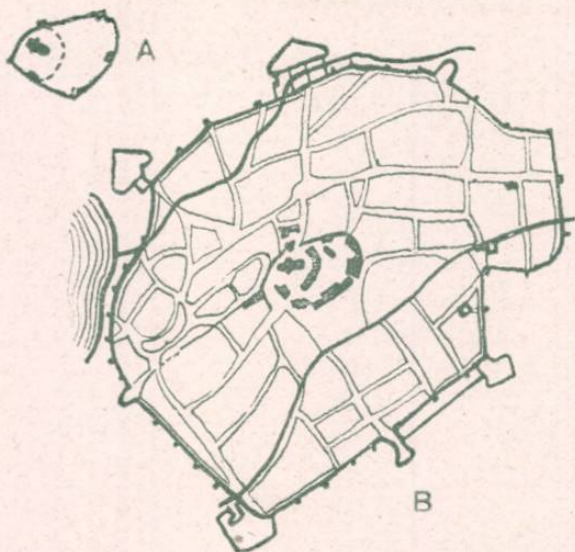
Populația germană, venită în această regiune în secolele al XII-lea — al XIII-lea, provenea în marea ei majoritate din iobagi fugiți de pe domeniile feudale și mizeriași din orașele germane. Aceștia s-au organizat după aceleași principii cu care erau obișnuiți și acasă; meseriașii se constituiau în bresle, pe specialități, se conduceau după dreptul german și își construiau așezările după sistemele lor tradiționale.

Arh. SIMON JULMAN

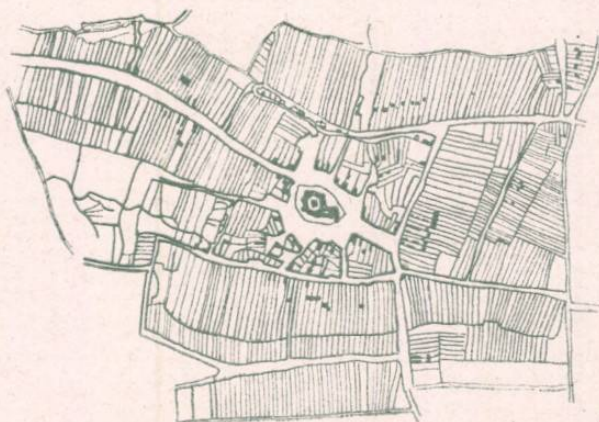
NOTE ASUPRA CETĂȚILOR BISERICESTI DIN TRANSILVANIA

Cisnădie — Turnul cetății bisericești

1

2

5

Deosebit de important era locul pe care se ridica biserica, în majoritatea cazurilor un spațiu rezervat în mijlocul satului, constituind centrul de greutate al comunității. Datorită poziției centrale și construcției sale în piatră, cu ziduri groase și rezistente — spre deosebire de locuințe, care în acea perioadă erau de lemn — și avînd în jurul ei un teren liber ușor de controlat, biserica constituia, în același timp, și unicul refugiu posibil, satisfăcînd într-o oarecare măsură și nevoile de apărare ale satului. Acest lucru apare evident la o analiză chiar sumară a planurilor unor localități ca: Prejmer, Hărman, Codlea din Țara Birsei, Biertan înspre centrul Transilvaniei sau Cisnădie și Cristian așezate în jurul Sibiului, spre marginea de vest a teritoriului ocupat de sași.

La Hărman de exemplu, în afară de așezarea centrală a bisericii s-a realizat în plus o mărire a capacității de apărare prin îngustarea profilului transversal al străzilor care converg către piața centrală.

După marea năvălire tătară din 1241 și altele de mai mică amploare din decursul secolului al XIII-lea, care au distrus în mare parte așezările săsești, lucrările de apărare în jurul bisericilor capătă un aspect mai pronunțat, construindu-se palisade de lemn și săpîndu-se șanțuri.

Astfel de preocupări apar mai evidente dacă urmărim, de exemplu, evoluția lucrărilor de apărare la biserica sf. Bartolomeu din Orașul Stalin, nucleul vechiului sat din jurul ei, sat care, pînă la urmă, va fi înglobat de orașul în plină dezvoltare. Situații similare mai întîlnim la așezarea de la poalele Tîmpei (tot la Orașul Stalin), unde biserica — situată pe locul unde mai tîrziu va fi construită biserica Neagră — era înconjurată de palisade, cum și la biserica satului care va deveni mai tîrziu înfloritorul și importantul centru Sibiu.

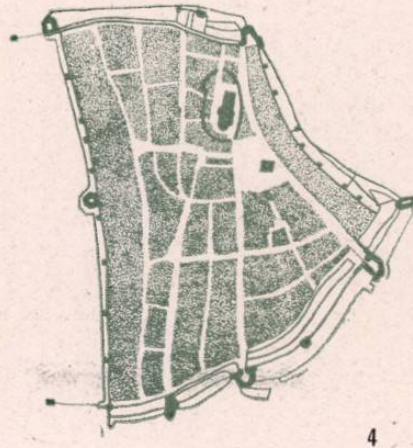
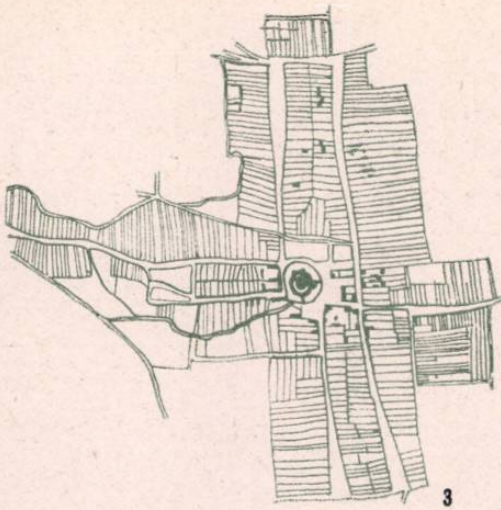
Aceste lucrări de apărare primitive nu puteau face față unor atacuri mai serioase și devin cu totul nesatisfăcătoare către sfîrșitul secolului al XIV-lea și începutul secolului al XV-lea, cînd puterea turcească, în plină expansiune, devine o amenințare permanentă.

Teritoriile din sudul Transilvaniei sînt cele care suportă primele șocuri ale înaintării otomane spre centrul Europei. Negăsind o forță organizată în calea lor, turcii pradă în voie regiunea, provocînd numeroase distrugerii.

Astfel sînt dărîmate pînă în temelii unele biserici concepute în stil romanic sau în gotic timpuriu și care, cu toate refacerile de mai tîrziu, vor păstra multe dintre elementele inițiale, fie în detalii cu caracter decorativ, fie în structura lor constructivă.

Invazia turcilor, care pînă la urmă va supune Țara Românească, amenința acum serios populația săsească, cum și statul independent vecin, Moldova.

După cum în Moldova, Ștefan cel Mare și mai tîrziu Petru Rareș se vor sprijini în lupta împotriva

1. Sibiu — Planul vechiului oraș.
A — Primele incinte din jurul bisericii, construite în secolul al XIII-lea.
B — Orașul în secolul al XVI-lea, înconjurat de fortificații
2. Prejmer — Planul general al localității.
3. Hărman — Planul general al localității.
4. Orașul Stalin — Planul vechiului oraș cu nucleul în jurul cărui s-a dezvoltat așezarea.
5. Sighișoara — Vedere spre Turnul Ceasului.
6. Saschiz — Cetatea bisericească.

turcilor pe forțele sociale interesate în păstrarea independenței țării — țărănimea liberă, locuitorii orașelor și mica boierime — tot așa regii Ungariei, Sigismund și mai ales Matei Corvin, se vor sprijini pe locuitorii orașelor și pe țărănimea liberă din satele săsești din sudul Transilvaniei, acordând toată atenția construirii de fortificații capabile să reziste atacurilor turcești din ce în ce mai dese.

Lupta pentru independență devine o problemă vitală; nevoile stringente de apărare reușesc să mobilizeze întreaga populație a orașelor și satelor pentru construirea lucrărilor de fortificații și astfel, în Transilvania, întreaga regiune sudică și centrală se transformă într-un vast șantier de construcție.

Această politică de încurajare a locuitorilor din aceste ținuturi din partea regelui — care urmărea totodată să-și apropie un aliat prețios împotriva nobilimii — se poate foarte bine urmări în documentele vremii. Sigismund a stat o jumătate de an în Țara Birsei (1427), pentru a grăbi lucrările de fortificare a Brașovului și a întregii regiuni. În anul 1471, Matei Corvin autoriză satul Hetzeldorf (Așel din raionul Mediaș) ca, în cazul unei ridicări de oaste, a treia parte a locuitorilor să rămână în sat pentru apărarea cetății bisericești. Același drept fusese acordat puțin înainte, și anume în anul 1466, Agnitei, iar un document din 1443 eliberează pe locuitorii Saschizului de orice datorie militară pe întreaga perioadă a construirii cetății bisericești.

Dacă la orașe aceste lucrări urmăresc să cuprindă întreaga așezare, la sate, unde breslele erau mai puțin bine organizate și resursele locuitorilor limitate, construcțiile de apărare nu se pot executa decît pe un teritoriu restrîns și folosind, pe cît posibil, principalul element existent: biserica de piatră din centrul așezării, singura capabilă de a adăposti un număr mai mare de oameni și de a oferi un minimum de siguranță.

Astfel ne putem explica giganticul efort constructiv care a dus la edificarea celor peste 300 de cetăți bisericești în decursul unui secol și jumătate.

Împreună cu cele trei orașe principale fortificate: Brașovul, Sibiul și Sighișoara, ele formau o rețea deasă de puncte întărite, constituind un sistem încheiat și omogen, pe o mare suprafață și eșalonat în adîncime, fiind totodată suficient de suplu pentru a nu fi dezorganizat de eventuala cădere a unor obiective izolate.

Transilvania și în special sudul ei, care avea o deosebită importanță strategică în apărarea principalelor drumuri de acces — pasul Buzăului, al Predealului și valea Oltului — devine astfel un puternic bastion în calea înaintării turcești.

Cu toată surprinzătoarea varietate a soluțiilor, unitatea de concepție arhitecturală a acestor monumente

1

1. Cîsnădie — Vederea generală a cetății bisericești.
2. Cîsnădie — Incintă cu zidul de apărare și drumul de strajă.
3. Cristian — Cetatea bisericească — Vedere generală dinspre piață.
4. Hărman — Cetatea bisericească — Vedere generală.
5. Hărman — Planul cetății bisericești.
6. Hărman — Interiorul incintei cu încăperile etajate pentru depozitarea grînelor și alimentelor.
7. Hărman — Cetatea bisericească. — Vedere.

Cîsnădie

2

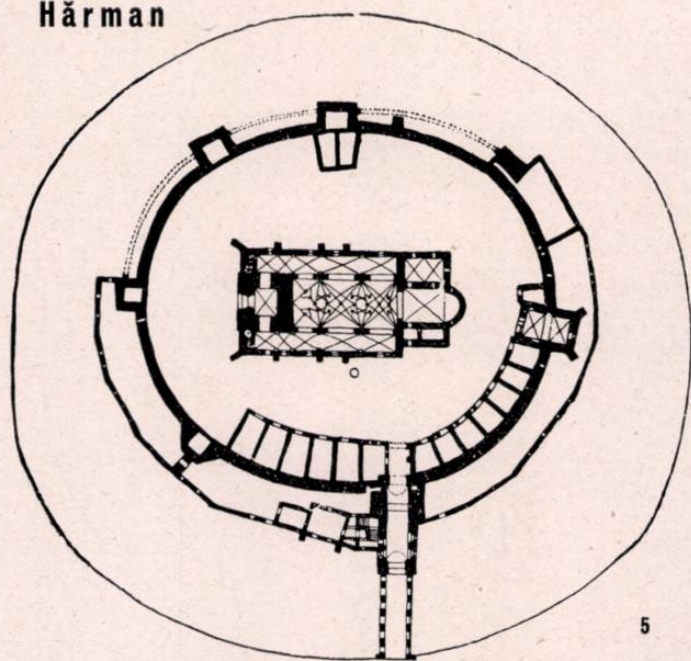
Cristian

3

Hărman

5

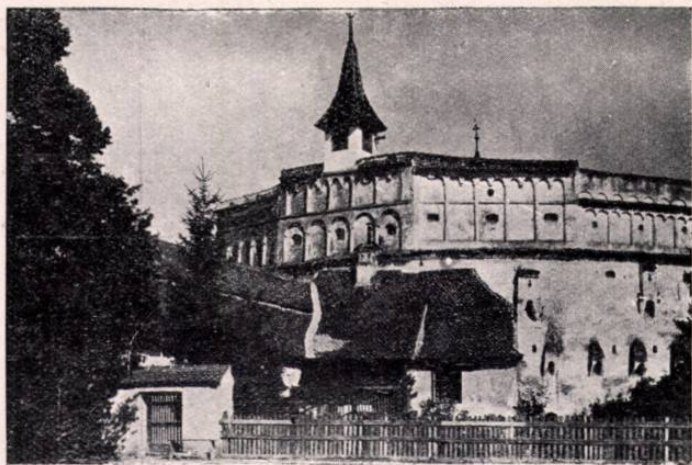
6

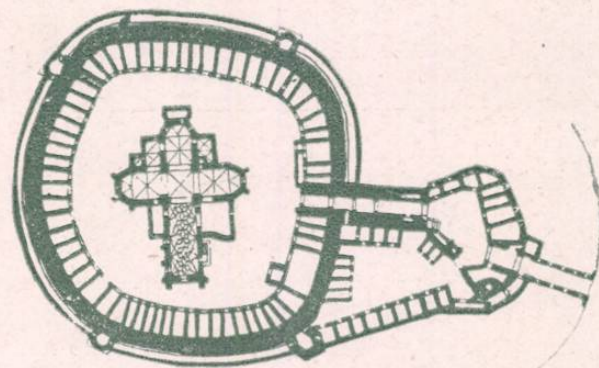

1

Prejmer

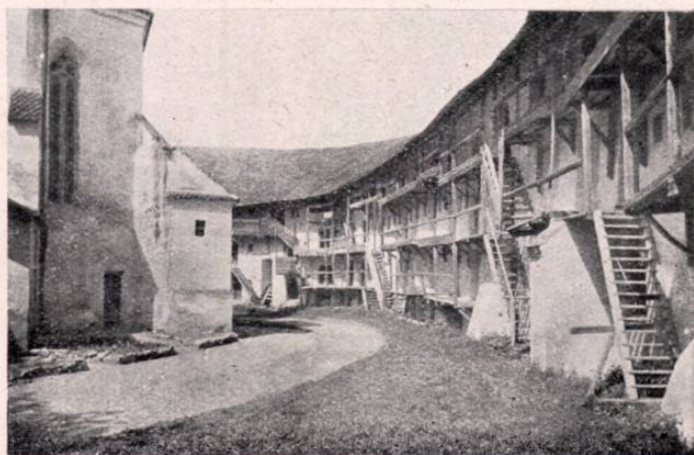
2

5

3

4

6

aspectul lor sever și grandios, silueta gradată a ansamblului culminând cu impunătoarele turnuri fortificate ale bisericii, oglindesc dragostea de libertate și avântul unui popor care luptă conștient pentru independența sa.

Meșteri iscusiți, buni cunoscători ai procedeelor de construcție și avînd — mare parte dintre ei — și experiența dobîndită la lucrările de fortificare a orașelor (exemple convingătoare în această privință sînt asemănările izbitoare între turnul ceasului din Sighișoara și turnul principal al cetății bisericești din Saschiz sau existența unei centuri de apărare în jurul zidului principal — Zwinger — la multe din aceste cetăți bisericești asemănătoare cu cea de la Brașov sau de la Sibiu), constructorii acestor cetăți bisericești aduc o contribuție prețioasă la găsirea unor soluții adecvate fiecărui caz în parte, fie că este vorba de adaptarea la condițiile naturale, fie că este vorba de condițiile materiale și de folosirea resurselor care le stăteau la îndemînă.

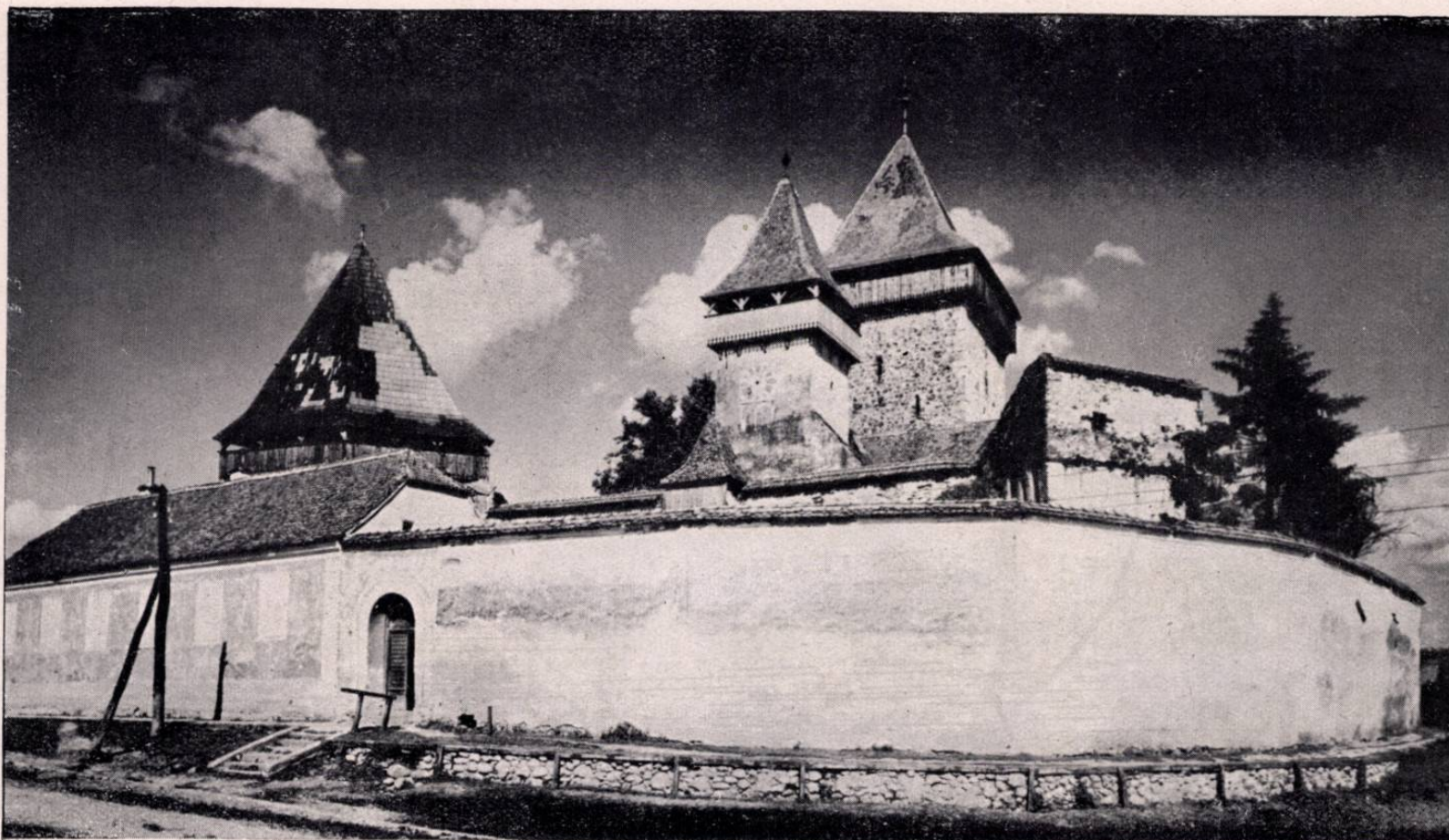
Dacă analizăm cu atenție numeroasele exemple care ne stau la îndemînă, vom putea deosebi o infinitate de variații pe aceeași temă, determinate tocmai de aceste condiții specifice. De la simpla împrejmuire a bisericii cu un zid întărit cu cîteva turnuri și pînă la formule complicate care cuprind două sau chiar trei ziduri care închid incinte de forme dreptunghiulare, ovale sau rotunde, șanțuri (uscate sau umplute cu apă), fortificarea corului și a navei, turnuri și drumuri de strajă etc. (cum sînt, de exemplu,

1. Prejmer — Vederea generală a cetății bisericești.
2. Prejmer — Vederea exterioară a intrării și zidului primei incinte.
3. Prejmer — Galeria de intrare în cetatea bisericească.
4. Prejmer — Incinta principală, cu încăperile de depozitare.
5. Prejmer — Planul cetății bisericești.
6. Prejmer — Vedere din prima incintă (Vorburg).
7. Homorod — Vedere din incintă cu zidul de apărare și drumul de strajă. În fund, bastionul construit în secolul al XVII-lea.
8. Homorod — Cetatea bisericească — Vedere generală.

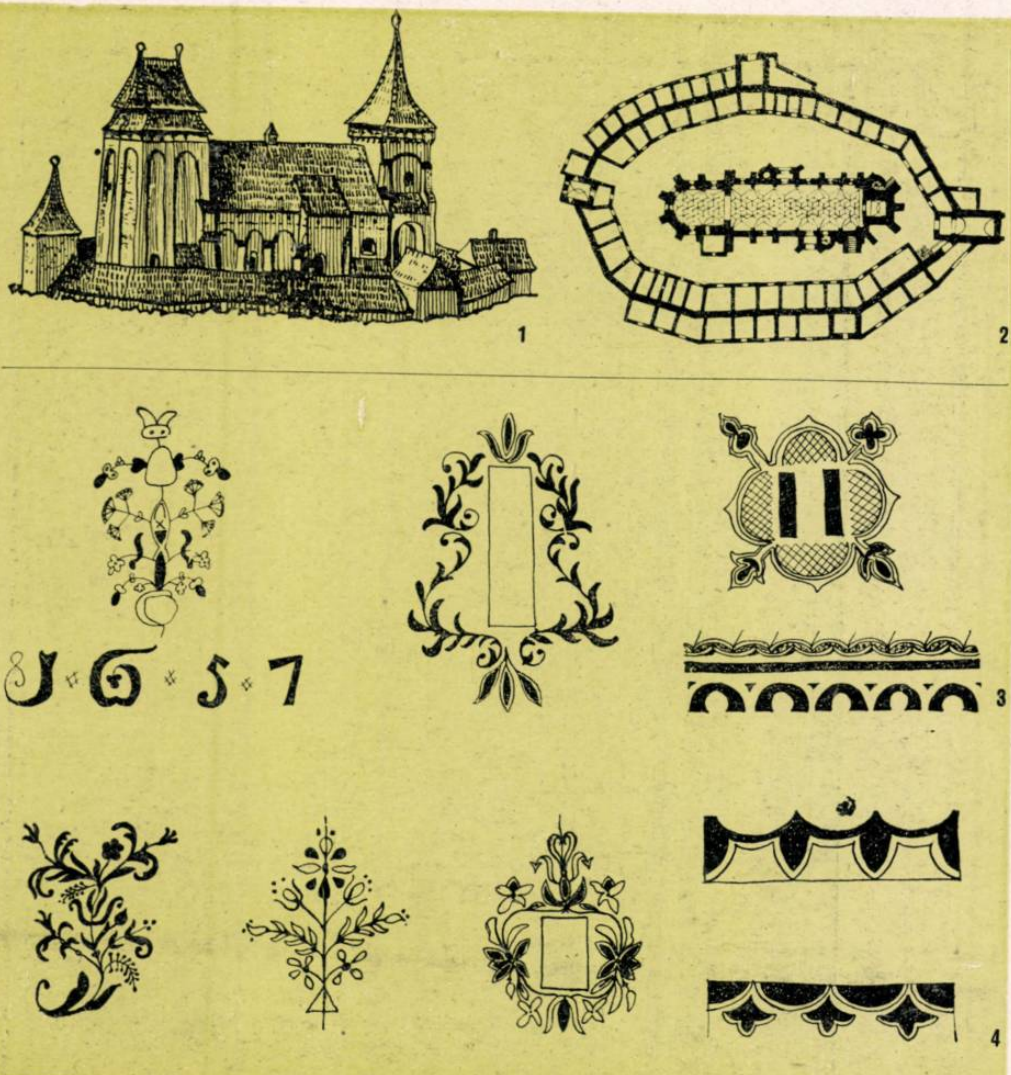

7

Homorod

8

1. Vorumloc — Cetatea bisericească. 2. Vorumloc — Planul cetății bisericești. 3.-4. Motive decorative de la cetățile bisericești (sus) și de la case săsești (jos). 5. Biertan — Cetatea bisericească — Vedere generală. 6. Rotbav — Cetatea bisericească.

Observații. Planurile cetăților bisericești de la Hărman, Prejmer și Vorumloc, elementele decorative și perspectivele de la Vorumloc și Iacoveni sînt reproduse după lucrările:

- Erich Jekelius ș. a. — *Die Dörfer des Burgenlandes* — Brașov 1929.
- Walter Horwath — *Siebenbürgisch — Sächsische Kirchenburgen* — Sibiu 1940.

la Prejmer, Biertan, Apold și multe altele), meșterul popular a imaginat o gamă complexă de rezolvări, pe cît de interesante, pe atît de ingenioase.

Trebuie spus de la bun început cã perfecționarea mijloacelor de apărare a suferit un proces de transformare evolutiv, în care tatonările, refacerile și adăugirile n-au lipsit. Acest proces destul de lung a dus pînă la urmã la crearea unor tipuri caracteristice, care îmbină logic elementele și metodele de construcție și de apărare cele mai eficace, cristalizîndu-se în realizări excepționale și reprezentative, cum sînt cetățile bisericești de la Prejmer, Hărman, Homorod, Saschiz, Apold, Dealul Frumos, Biertan, Vorumloc, Cîsnădie, Cristian (lîngã orașul Sibiu) ș.a.

În evul mediu, tehnica apărării consta din ziduri puternice, turnuri de diferite forme, în special de secțiune pătrată sau dreptunghiulară, drumuri de strajă, machicoulis-uri, goluri speciale în zid pentru trăgători, șanțuri cu apă, porți cu mai multe treceri și podețe care se pot ridica prin manevrare cu lanțuri etc. Toate aceste sisteme sînt folosite cu succes de meșterii care au construit cetățile bisericești, fie separat, fie combinate și urmărind, pe cît posibil, o strictă economie a mijloacelor.

Astfel, în cazurile cînd cetatea se afla pe o înălțime, se renunța la executarea șanțurilor — necesare de obicei numai în teren plat — care cereau un efort suplimentar și întîrziu cu mult lucrările. În schimb însă, nu s-au precupețit nici timp, nici eforturi atunci cînd era vorba sã se pună la adăpost vitele, principala bogăție a locuitorilor, amenajîndu-se incinte speciale înconjurate de ziduri (Chirpăr sau Proștea în raionul Agnita; Criș, Mesindorf, Roadăș în raionul Sighișoara sau Codlea în Țara Birsei).

Deosebita pricepere a meșterului apare însă și mai clar dacã analizăm, de exemplu, cetatea bisericească de la Prejmer, din apropierea Orașului Stalin, pe care o putem considera drept una dintre cele mai remarcabile soluții ale genului.

Lucrările de fortificare începute în secolul al XV-lea cuprind un zid excepțional de gros (3—4 m), avînd o înălțime de 10—12 m, cu turnuri de secțiune semicirculară și exagonală, care închide o incintă de formă aproape rotundă. Drumul de strajă este amenajat la partea superioară a zidului, în grosimea sa. Acest zid este dublat în exterior de unul mult mai scund — creîndu-se astfel o zonă care mărește capacitatea de apărare (Zwinger) — iar la interiorul incintei, alipite acestui zid, pe o înălțime de 3—4 niveluri, sînt construite încăperi servind, atît pentru depozitarea proviziilor, cît și ca locuințe în timpul unui asediu. Această soluție originală, specifică Transilvaniei, se regăsește la foarte multe cetăți bisericești, dar mai ales la cele din Țara Birsei: Hărman, Codlea, Sîn Petru, Vulcan, Cristian (lîngã Orașul Stalin), Ghimbav, Hălchiu ș.a.

Cetatea propriu-zisă este precedată la Prejmer de două incinte: așa-numitul Vorburg (precetate) — pe unde era și intrarea — și curtea brutarilor, unde se găsea o moară și care putea adăposti vitele în caz de nevoie; incintele aveau și scopul de a zăpăci și dispersa dușmanul care ar fi reușit sã pătrundă în ele. Intrarea — concepută sub forma unei galerii destul de lungi și joase — este fragmentată de grile de fier care se puteau manevra din interior; întregul complex de clădiri este înconjurat de un șanț de cca. 20 m lățime, peste care, în dreptul intrării, exista la început un podeț manevrabil și în locul căruia s-a construit în secolul al XVIII-lea o galerie acoperită.

Complexul este impresionant prin amploarea lui, prin aspectul său grandios, prin silueta sa robustă, dar mai ales prin sentimentul de protecție care te cuprinde cînd te afli în mijlocul incintei, înconjurat de construcțiile masive ale încăperilor etajate și care te face sã percepi scara monumentală a ansamblului. Generalul von Broune, vizitînd în 1750 Prejmerul,

declara că se putea apăra mai bine în cetatea bisericească decât în castelul Braşovului (referindu-se probabil la castelul de pe Cetăţuia care se numea Schlossberg). Istoria frământată a Prejmerului confirmă această părere; cetatea bisericească, care avea şi rolul de a străjui importanta trecătoare a Buzăului, a rezistat cu succes unor asedii grele, atât din partea tătarilor şi turcilor (cum s-a întâmplat în anul 1687), cât şi din partea unor voievozi transilvăneni.

Din aceeaşi categorie cu Prejmerul fac parte numeroase cetăţi bisericeşti — în marea lor majoritate concentrate în Ţara Birsei — la fel de interesante, dar mai puţin impunătoare, la care vom întâlni aceleaşi încăperi etajate, atât de caracteristice. Ceea ce se mai poate remarca la acest grup este faptul că lucrările de apărare se rezumă aproape exclusiv la construcţii exterioare, biserica rămânând complet nefortificată.

Trecând la un alt tip de cetate bisericească (de exemplu, Homorod, Apold sau Biertan), se poate constata o combinaire a metodelor de apărare, folosindu-se, atât zidurile cu turnuri (două, uneori chiar trei), cât şi fortificarea însăşi a bisericii prin drumuri de strajă (Wehrgang) amenajate deasupra navei, corului şi la partea superioară a turnului bisericii, prin machicoulis-uri realizate cu arce de zidărie construite între contraforţii corului sau ai navei.

Multiplicarea formulelor de apărare şi adaptarea la anumite condiţii locale au avut ca rezultat o perfecţionare continuă a concepţiei arhitectonice şi astfel găsim la Vorumloc o soluţie evoluată în care se folosesc, atât fortificarea bisericii, cât şi încăperile pentru depozitarea alimentelor.

Aceste transformări duc la un moment dat la o schimbare atât de radicală a aspectului bisericii, încât biserica cetate nu mai este o simplă variantă întărită a unei construcţii cu caracter religios, ci devine un program nou, o concepţie arhitectonică nouă, care va genera soluţii multiple şi originale.

Transformarea lentă şi treptată a proporţiilor caracteristice determinate de raporturile dintre elementele constitutive ale bisericii duc la o imagine complet nouă, astfel încât nici nu mai recunoaştem caracterul religios al edificiului.

Un exemplu elocvent în această privinţă îl oferă cetatea bisericească din Frauendorf (Axente Sever din raionul Mediaş), unde turnul fortificat — care în majoritatea cazurilor se află deasupra intrării — este ridicat deasupra părţii centrale a navei, având dimensiuni impunătoare şi constituind centrul de greutate şi dominantă compoziţiei, iar elementele constitutive ale planului — intrarea, nava şi corul — sînt acoperite separat, dînd naştere unor volume net diferenţiate. La Cisnădie, Homorod, Hendorf sau Netuş, situaţia este aproape aceeaşi, iar în unele cazuri, cum ar fi de exemplu la cetatea bisericească din Buzd sau Copsa Mică, nava nu pare a fi decât un corp de legătură secundar între cele două elemente puternic fortificate şi suprainălţate: turnul şi corul.

În felul acesta ia naştere şi se cristalizează un program nou în ţara noastră — cetatea bisericească din Transilvania — cu particularităţi născute în condiţiile specifice de dezvoltare ale acestei regiuni.

★

Decoraţia — exceptînd biserica şi mai ales interiorul ei — este foarte sumară şi acest lucru este explicabil dacă ne gîndim la caracterul strict utilitar al lucrărilor de fortificaţii, la graba cu care au fost construite.

Efectul plastic este de obicei obţinut prin ritmicitatea machicoulis-urilor, care sînt aproape singurele elemente ce înviează aspectul rustic şi linia severă a zidurilor, sau prin excepţionala varietate a volumelor. Cu toate acestea, preocupările decorative n-au lipsit cu desăvîrşire, dragostea pentru frumos a meşterului încălzind zidurile reci ale cetăţii cu motive geometrice şi florale, pe care le găsea din abundenţă în jurul său (în casă, la mobilier sau la ţesături).

6

La Prejmer, la corpul de deasupra intrării a fost folosită o arcatură oarbă dispusă în partea centrală pe două registre suprapuse şi care atenuază într-o mare măsură aspectul greoi al zidului. La Homorod, în jurul golurilor de tragere ale zidului au fost pictate motive ornamentale simple, iar pe turnul principal — construit în 1657 — a fost pictată o compoziţie decorativă formată din anul construcţiei şi un motiv floral conceput după cele mai bune tradiţii ale ornamenticii populare săseşti. La Saschiz, la turnul principal — conceput după turnul ceasului din Sighişoara — sau la cel din Hărman se utilizează pe acoperiş un desen geometric format din ţigle smălţuite de diverse culori, care dă un caracter viu şi pitoresc. În jurul golurilor de tragere, la Codlea sau Prejmer, sînt executate compoziţii ornamentale în sgraffito, iar partea superioară a zidului cetăţii bisericeşti din Neustadt (Cristian, în Ţara Birsei) este decorată cu un şir de arcade tot în tehnica sgraffito.

La îmbogăţirea aspectului construcţiei contribuie în mare măsură şi formele variate ale acoperişurilor şi turnurilor fortificate ale bisericii (cum sînt la Hălchiu, Vulcan, Sîn Petru, Şeica Mare etc.), cum şi cele ale turnurilor zidurilor care, în multe cazuri, au o singură pantă spre interiorul incintei, partea

superioară a zidului fiind crenelată (Codlea — Turnul Țesătorilor, sau Cristian lângă Oraşul Stalin).

În general însă, problema decoraţiei la aceste cetăţi bisericeşti este mai puţin importantă şi este categoric subordonată viziunii de ansamblu. Meşterii care le-au construit au realizat o imagine arhitecturală viguroasă, impresionantă tocmai prin laconismul ei.

★

Cetăţile bisericeşti din Transilvania sînt contemporane cu mari lucrări de fortificaţie din Europa, mult mai ample şi mai perfecte din punct de vedere al realizării lor.

Sînt realizate însă cu alte mijloace, în alte condiţii şi la altă scară.

Cetatea sau castelul era al regelui sau al nobilului.

Biserica-cetate era a celor mulţi: loc de adunare în timp de pace, refugiu în caz de război, un centru şi un simbol al colectivităţii.

Prin conţinutul lor puternic, simplu şi sincer exprimat, aceste cetăţi bisericeşti sînt astăzi pentru noi tot atât de vii ca şi acum aproape cinci secole.

Timpul nu le-a îmbătrînit; ele rămîn o imagine vie a frământărilor unui popor care a luptat cu dîrzenie pentru libertate, convins de justetea cauzei lui.

1

Arh. WAHBI HARIRI

ARHITECTURA VECHĂ ȘI MODERNĂ ÎN SIRIA

Siria este una dintre țările cu un relief variat: cimpii întinse, terenuri stincoase și munți; suprafața țării este brăzdată de fluvii, iar marea îi este vecină.

Încă din cele mai străvechi timpuri, locuitorii se ocupau cu agricultura și, legate de aceasta, cu irigațiile; ei se preocupau de asemenea de arhitectură și comerț.

De la vechii locuitori din regiunile de nord ale Siriei — hitiții și asirienii — ne-au rămas numeroase urme de civilizație. Cercetările arheologice începute de mai bine de un sfert de veac au dovedit că aceste popoare erau foarte avansate în domeniul diferitelor ramuri ale artei, printre care arhitectura locuințelor și a edificiilor religioase.

Grecii și romanii care au adus în această țară civilizația lor au găsit aici multe lucruri care i-au interesat și pe care și le-au însușit: știința legată de canalizare și de irigarea terenurilor, astronomia și cunoașterea limbilor.

Vizitatorii orașului Palmyra pot vedea numeroase inscripții în limba arameeană, datind de la începutul erei noastre*. Pretutindeni se găsesc urmele unei civilizații vechi și ale unei limbi moarte; printre resturile acestor civilizații se descoperă neconținut locuințe, temple, cetăți și cimitire.

Formele construcțiilor diferă unele de altele, după felul materialelor de construcție, abundente într-o regiune sau lipsind cu totul în alta. Astfel, de pildă, vechile construcții din nord-est utilizau cărămida uscată la soare sau arsă în formă, în timp ce în regiunile de munte materialul de construcție cel mai frecvent întrebuințat era piatra. Deseori se întâlnesc, combinate cu artă, cărămida cu piatra calcaroasă sau cu bazaltul negru.

Pe malurile fluviilor care străbat Siria, ca Eufratul, Orontul sau Jordanul, întâlnești case de lut amestecat cu plante; în alte regiuni se întâlnesc construcții solide din epoca greacă, romană și arabă, la care s-au întrebuințat uriașe blocuri de piatră, cum sînt în orașele Palmyra și Baalbek sau la castelele arabe din evul mediu.

Trebuie reținut deci, ca o concluzie la cele spuse mai sus, că locuitorii Siriei construiau cu materialele pe care le aveau la îndemână, lucru foarte natural de altfel.

* Limba arameeană, în care sînt scrise cîteva cărți din Biblie (Esdras și Daniel), era de asemenea limba dominantă în Palestina în timpul lui Isus. Existau de asemenea în sud nabateana și în nord limba ras-chamra. Azi toate acestea sînt limbi moarte; singura limbă care a rămas este araba.

Trebuie de asemenea observat că intemperiiile, soarele și vîntul au avut o mare influență asupra alegerii construcției. Astfel, de exemplu, la casele și templele asirienilor exista acea curte interioară (*patio*) pe care o regăsim în arhitectura grecilor, romanilor și mai ales în cea a arabilor. Și dacă această curte interioară există în toate țările arabe, de la Atlantic pînă la golful Persic, se poate spune că existența ei e foarte importantă pentru camerele dispuse de jur împrejurul ei și pentru a avea vara un spațiu cu aer proaspăt, umbrat de arbori și flori.

Privind fațadele caselor și castelelor arabe — atît în Siria, cit și în alte țări arabe — constăți că efectul soarelui și al căldurii în timpul verii este elementul care a determinat micșorarea deschiderilor, îngroșarea zidurilor și înălțarea camerelor; toate acestea pentru a face mai puțin simțit efectul soarelui și al căldurii și pentru a asigura o mai bună ventilație.

Decorarea cadrului ușilor și ferestrelor cu arabescuri sculptate în piatră, în regiunile bogate în piatră, era un element caracteristic pentru fațadele din Siria și Egipt. Același decor, gravat în gips, face specificul artei maure.

Ne punem întrebarea: care este misiunea arhitectului de azi, care are la dispoziție cimentul, oțelul, materiale care se găsesc pretutindeni? Trebuie să caute o arhitectură unică pentru toate țările și popoarele?

Desigur că nu, pentru că arhitectul este un creator asupra căruia influențează civilizația țării sale și societatea în care trăiește, și care trebuie să țină seama de climă și mai ales de realizarea ideilor sale.

Ne găsim în fața ornamentelor arabe, pe care le putem folosi, sau putem crea forme noi în același gen, pentru a le folosi în diverse locuri.

Brazilia a utilizat pentru construcțiile sale moderne unele ornamente de acest fel (pătrate de ceramică colorată), după cum a întrebuințat și așa-numitele claustre, pe care le-a împrumutat de la țările arabe prin intermediul spaniolilor.

De asemenea, unele țări ale Africii de Nord utilizează în construcțiile lor noi aceleași elemente; *brises-soleil*-urile sînt elemente moderne, indispensabile pentru fațadele dinspre răsărit și apus.

Curtea interioară (*patio*) poate fi adaptată la casele mici, fără etaj, de la sate. La orașe, în locul acestui *patio* se pot întrebuința loggii închise sau deschise.

Siria de azi se găsește în orice caz la începutul drumului evoluției sale. Nădăjduiesc ca studiile profunde și serioase ce se fac, precum și încercările numeroase ce se efectuează vor duce la crearea celor mai bune soluții pentru construcțiile din această țară.

2

3

4

5

6

1. Baalbek — Templul lui Jupiter
2. Baalbek — Templul lui Jupiter
3. Baalbek — Vedere generală
4. Damasc — Cupolele moscheii turcești Suleimania
5. Damasc — Marea moschee Suleimania, construită de arhitectul Sinan în epoca turcă
6. Damasc — Moscheea Sultan Hassan
7. Damasc — Portic la marea moschee a Omeiazilor

7

CONFERINȚE — La 2 octombrie, arh. Wahbi Hariri din Siria a ținut la Casa Arhitectului o conferință însoțită de proiecții « Despre monumentele Siriei ».

La 30 octombrie s-a ținut la Casa Arhitectului un simposion asupra arhitecturii R. P. Polone. Au luat cuvîntul arhitecții: Aurelia Teodorescu, E. Vernescu, A. Streja și T. Elian, care au vizitat R. P. Polonă în cadrul schimbului de delegații inițiat de uniunile de arhitecți din țările de democrație populară.

Cu prilejul aniversării Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, la 6 noiembrie, arhitecții: T. Ricci, L. Garcea, M. Dima și D. Vernescu, care au vizitat Uniunea Sovietică în cadrul primei excursii organizate de Uniunea Arhitecților, în luna septembrie, au luat cuvîntul în cadrul unui simposion despre arhitectura din U.R.S.S., simposion ținut la Casa Arhitectului.

*

NOUTĂȚI DIN REVISTELE DE ARHITECTURĂ DIN STRĂINĂTATE — La 26 octombrie, arh. St. Bortnovski a făcut comunicări în legătură cu ultimele noutăți din revistele de specialitate de peste hotare.

DEPLASĂRI DE STUDII — La 6 octombrie, un grup de 24 de arhitecți au vizitat orașul Piatra - Neamț și mănăstirile Bistrița, Agapia, Secul și Neamțu unde au cercetat monumente de arhitectură.

La 19 și 23 octombrie, două grupuri de câte 24 de arhitecți s-au deplasat în regiunea Suceava. După cercetarea monumentelor de arhitectură din orașul Suceava, au vizitat mănăstirile Voroneț, Humor, Sucevița, Dragomirna și bisericile Arbore și Pătrăuți.

*

EXPOZIȚII — La 15 octombrie s-a deschis la Casa Arhitectului o expoziție cuprinzînd gravuri de Michel Bouquet și de Anton Kaindl—gravuri din secolul al XIX-lea — înfățișînd monumente istorice din România.

La 5 noiembrie s-a deschis la Casa Arhitectului expoziția de fotografii din U.R.S.S. realizate de grupul de arhitecți care au vizitat Uniunea Sovietică în luna septembrie 1956.

DE PESTE HOTARE

U. R. S. S.

ARHITECTUL L. V. RUDNEV

La 19 noiembrie 1956 a încetat din viață eminentul arhitect sovietic Lev Vladimirovici Rudnev, membru titular al Academiei de arhitectură și construcții a U.R.S.S., profesor, doctor în arhitectură, artist bine cunoscut, atît ca autor al unor clădiri dintre cele mai importante din Moscova și alte orașe ale U.R.S.S., cit și ca mare pedagog și activist pe tărîm obștesc. L. V. Rudnev și-a început activitatea în arhitectură încă de pe cînd era student al Academiei de arte, pe care a absolvit-o în 1915. Timp de peste 35 de ani el a colaborat activ la crearea celor mai mari construcții ale arhitecturii sovietice: clădirea Academiei Frunze, Universitatea de stat « Lomonosov » din Moscova, Palatul guvernamental din Baku, precum și Palatul Culturii și Științei din Varșovia.

Arhitectura sovietică pierde prin moartea lui Lev Vladimirovici Rudnev, una dintre cele mai reprezentative figuri ale sale, un mare artist și un creator entuziast.

CONCURS PENTRU NOI SISTEME DE SCĂRI ȘI ACOPERIȘURI PREFABRICATE

A luat sfîrșit concursul unional de elemente de construcție prefabricate din beton armat și beton ușor, pentru locuințe; scopul concursului a fost ca, prin găsirea unor soluții noi, să se ajungă la îmbunătățirea indicilor tehnico-economici, la reducerea consumului de materiale și a costului elementelor de construcție cu cel puțin 30 %.

La concurs a participat un mare număr de concurenți, care au prezentat soluții variate de construcții prefabricate pentru planșee, acoperișuri antiseismice, scări, fundații și ziduri de subsol, panouri mari de zidărie, pereți despărțitori de dimensiuni mari, blocuri tehnico-sanitare, de ventilație și electrotehnice, acoperișuri în pantă etc.

Dintre propunerile prezentate au fost premiate 32 de lucrări, majoritatea aparținînd inginerilor din Moscova. Prezentăm cîteva din propunerile premiate.

Astfel, foarte interesantă este o scară prefabricată fără vanguri, cu trepte cu goluri și intradosul neted, care prezintă față de sistemul de construcție actual un grad mai mare de industrializare, înlăturarea finisajului treptei cu mozaic, reducerea consumului de materiale, simplificarea procesului de producție și reducerea prețului de cost (fig. 2).

Pentru crearea golurilor se introduc niște corpuri ovale care se scot după formare.

La trepte se economisește 20% beton și 23% oțel, reducîndu-se astfel costul cu 23 %. La podest se economisește 34 % beton, 47 % oțel, iar costul se reduce cu 44 %.

În general, costul total al scărilor construite după metoda propusă se reduce, în comparație cu cel actual, pînă la 40 %. Confecționarea se face în forme de beton sau metalice.

Un alt sistem propus prevede vanguri și o armătură pretensionată (fig. 3); această construcție se remarcă printr-o înaltă industrializare; ea se deosebește de precedenta prin aspectul exterior al intradosului treptelor, precum și prin noua metodă de armare,

față de construcțiile actuale, la trepte consumul de beton se reduce cu 20 %, cel de oțel cu 68 %; costul treptei se reduce cu 39 %. La podest se economisește 42 % beton, 73 % oțel, costul reducîndu-se cu 49 %.

Costul total al scării propuse prin această metodă este cu 40% mai mic decît al sistemelor actuale.

În sfîrșit un sistem original de acoperiș prefabricat prevede elemente prefabricate de beton armat, cu secțiune ondulată (fig. 1).

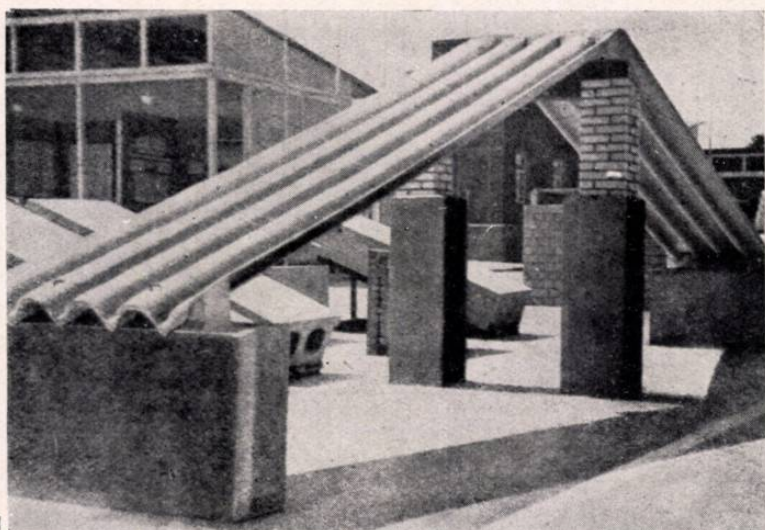
Datorită profilului ondulat, betonul și metalul, care preiau respectiv compresiunea și tensiunea, sînt repartizate rațional; prin calcul și prin sistemul de execuție, autorii au realizat într-adevăr o construcție cu minimum de greutate.

Un panou cu dimensiunile 6350 × 1235 mm, grosimea de 2,9 cm și greutatea de 550 kg — respectiv 70 kg la m² — are 0,22 m³ beton și 32,4 kg metal. El urmează să se execute în forme speciale prin metode cunoscute,

printre care metoda prin laminare sau metoda « press-beton ».

Autorii au prevăzut posibilitatea să se armeze panoul atît cu plase sudate, cit și cu sîrmă pretensionată de înaltă rezistență.

Arhitectura și construcția Moscovei
Nr. 8/1956

PLANȘEE PREFABRICATE PRETENSIONATE

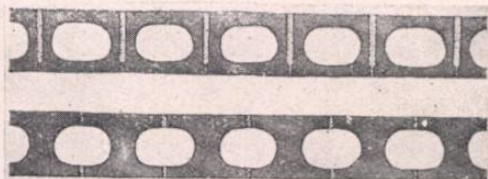
Avantajele pieselor prefabricate pretensionate sînt cunoscute. Pretensionarea are ca rezultat, o dată cu sporirea rezistenței, și o întrebuițare mult mai economică a materialelor (betonul și fierul) ale căror capacități sînt folosite la maximum. Consecințele sistemului sînt importante și prin faptul că se realizează elemente prefabricate mult mai ușoare decît cele obișnuite de beton armat.

În revista «The architectural review» din februarie 1956 găsim o serie de exemple de planșee prefabricate pretensionate, experimentate în Anglia.

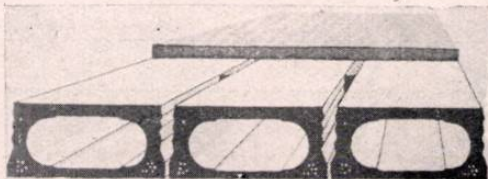
Ilustrațiile 1, 2, 3 și 4 ne prezintă corpuri cu găuri (cutii) care, avînd armătura plasată în colțuri, pot fi străbătute în centru de conducte.

În figurile 5, 6, 7 găsim un sistem de planșeu care duce la soluții variate, întrebuițînd în diferite feluri elemente în formă de I cu o secțiune constantă. Planșeul din figura 5 este cel mai ușor, folosind între grinzi corpuri ceramice. Cel din figura 7, care folosește un șir de grinzi puse una lîngă alta, este menit să suporte încărcări deosebit de grele. Figurile 8, 9 și 10 ilustrează planșee pretensionate, cu suprabetonare executată pe șantier. Elementele prefabricate din figurile 9 și 10 pot fi folosite, după cum se vede, în două feluri, din care rezultă fie un plafon neted, fie unul în care sînt marcate grinzi (care nu sînt altceva decît profilele laterale ale elementelor).

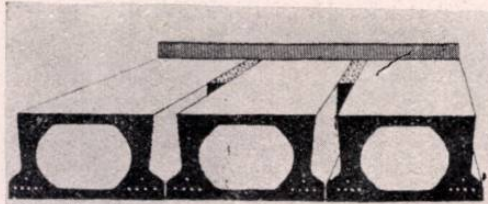
«The architectural review»
februarie 1956

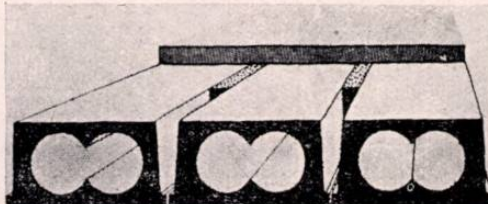
1

2

3

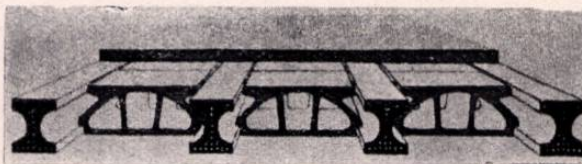

4

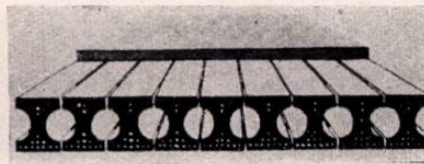
SĂRBĂTORIREA LUI BIAGIO ROSSETTI

În perioada iunie — septembrie 1956 a avut loc la Ferrara sărbătorirea arhitectului din epoca renașterii, Biagio Rossetti. Manifestările culturale și artistice organizate cu acest prilej au fost patronate de un comitet de onoare compus din fruntași ai vieții publice, științifice și culturale din Italia și din personalități din străinătate; din acest comitet a făcut parte și acad. prof. Duiliu Marcu, președintele Uniunii Arhitecților din R. P.R.

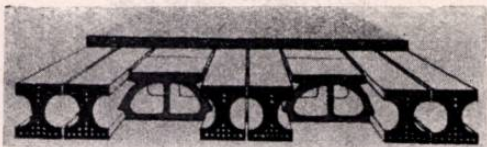
ANGLIA

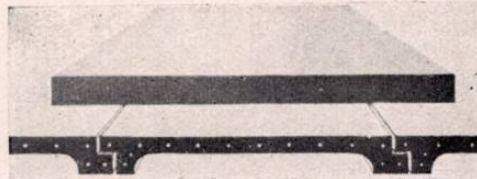
5

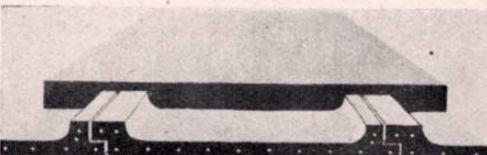
6

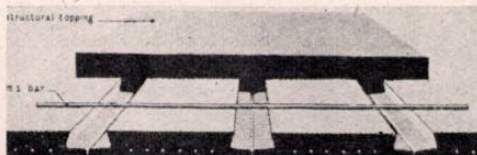
7

8

9

10

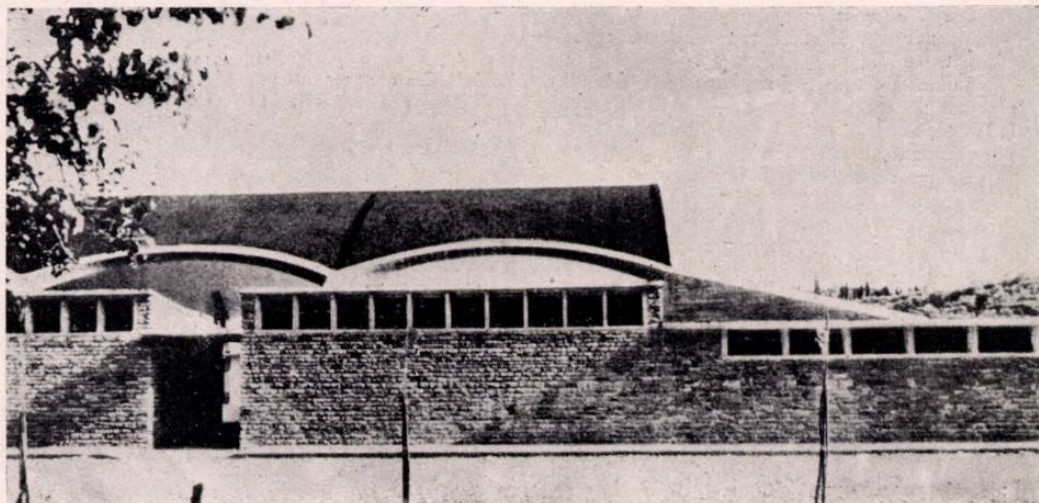
ITALIA

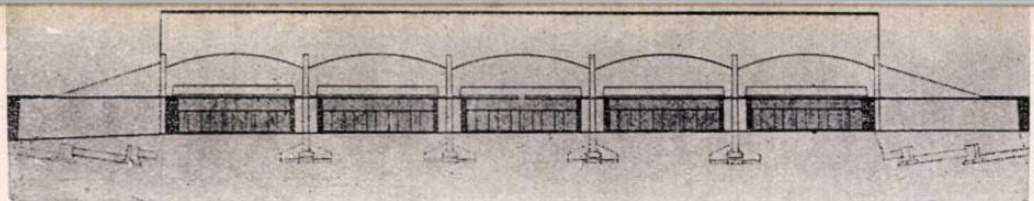
PIAȚA DE FLORI DIN PESCIA

Pescia este principala piață de flori din Italia. În vederea comerțului de flori a fost construită o hală deosebit de interesantă, atît din punctul de vedere al soluției constructive, cît și din cel al eleganței firmelor.

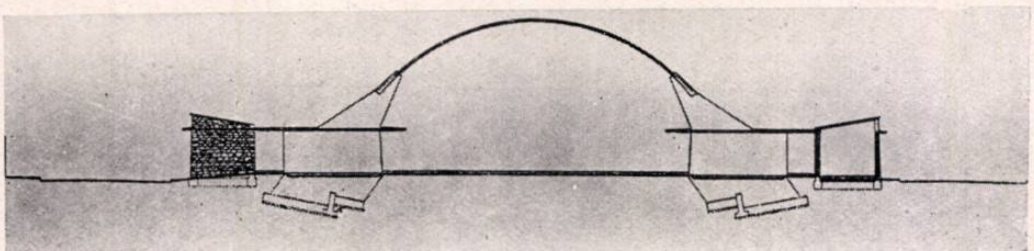
Piața propriu-zisă este alcătuită din patru elemente spațiale:

1. o mică piață de acces unde se face trierea mărfii la sosire;
2. hala acoperită unde s-a realizat o lumină indirectă și o aerisire suficientă;
3. zonele rezervate magazinelor studiate în așa fel încît să permită o anumită suplețe în repartiția lor;
4. o mică piață de staționare și de expediție.

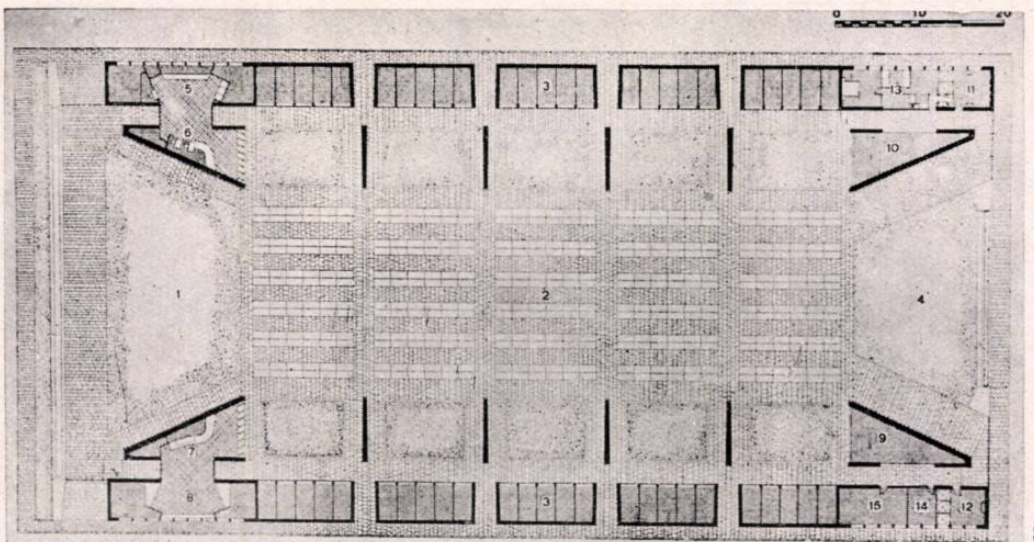

1

2

3

Hala este acoperită cu o boltă de cărămidă alcătuită din elemente prefabricate. Împingerea boltii este contrabalansată de culee distanțate la 14,40 m care suportă și o marchiză. Continuitatea cu linia nașterilor este asigurată printr-o serie de arce oblice.

Dimensiunile spațiului acoperit sînt de 24×73 m. Înălțimea maximă a boltii este de 11,50 m, iar deschiderea ei de 24 m. Partea inferioară a edificiului este construită în piatră locală, de culoare gri.

Partea structurală este vopsită în alb. Întreg ansamblul este construit simplu, economic, avînd și un aspect care sugerează suplețe și eleganță.

«Casabella continuă» nr. 209

1. Hala de flori din Pescia — Secțiune longitudinală
2. Secțiune transversală
3. Planul complexului. — 1. Intrare — 2. Hala — 3. — 15. Magazine — 4. Parcaj — 5. Direcția — 6. Banca — 7. Bar — 8. Serviciul comercial — 9, 10. Parcaj de biciclete — 11, 12. W. C. — 13. Portar — 14. Infirmerie.

BIBLIOGRAFIE

CONSTRUCȚIA ORAȘELOR

GIBBERD FREDERICK — TOWN DESIGN

Proiectarea orașelor

Londra, Editura W. S. Cowell, 1955

300 pagini, fotografii, planuri, detalii.

Profesorul F. Gibberd, autorul proiectului pentru noul oraș Harlow din Marea Britanie, prezintă în această lucrare problemele cele mai acute ale urbanismului contemporan, cu numeroase exemplificări.

Cartea este împărțită în patru părți: proiectarea completă a orașului, zona centrală, industria și zona de locuit.

Bibl. C.S.A.C. D.1974

LAURIAN RADU — CURS DE CONSTRUCȚIA ORAȘELOR

București, Editura tehnică, 1956

206 pagini, 64 planșe cu figuri

Lucrarea recent apărută reprezintă cursul predat în ultimii ani studenților Institutului de arhitectură «Ion Mincu» din București. Materialul este prezentat în cinci mari părți, și anume: factorii de formare și dezvoltare a centrelor populate, probleme de igienă și de tehnică edilitară, zonificarea și circulația, estetica centrelor populate și proiectarea orașelor.

DIE STADT UND IHR UMLAND

Orașul și zona înconjurătoare

Amsterdam, Editura van Munster, 1956

412 pagini

Volumul conține referatele prezentate la cel de-al XXIII-lea congres internațional pentru probleme de locuințe și construcția orașelor care s-a ținut la Viena în iulie 1956.

Lucrarea este publicată în limbile germană, engleză și franceză.

Bibl. C.S.A.C. B.2046

TEORIA ȘI ISTORIA ARHITECTURII

БОРИСОВСКИЙ Г. — ИНДУСТРИАЛИЗАЦИЯ

СТРОИТЕЛЬСТВА И АРХИТЕКТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ

БОРИСОВСКИ Г. — Industrializarea construcțiilor și moștenirea arhitecturală.

Moscova, Editura de stat pentru construcții și arhitectură, 1956

220 pagini, fotografii, desene, schițe

Autorul studiază posibilitățile de folosire a moștenirii arhitecturale în condițiile construcției industriale de masă; el se oprește mai mult asupra problemei influenței metodelor industriale de construcție asupra compoziției clădirilor, acordînd o atenție deosebită analizei construcțiilor din elemente prefabricate mari.

Bibl. C.S.A.C. B.2032

MATERIALE ȘI METODE DE CONSTRUCȚIE

ELSINOVSKI V. B. — CONSTRUCȚIA CASELOR DIN BLOCURI MARI
(СТРОИТЕЛЬСТВО ДОМОВ ИЗ КРУПНЫХ БЛОКОВ)

Traducere din limba rusă

București, Editura tehnică, 1956

70 pagini, 64 figuri

Lucrarea ne introduce în domeniul de organizare a fabricării blocurilor mari și al construcției caselor de locuit executate din astfel de blocuri.

Sînt descrise tipurile de elemente mari de clădire, sorturile și procedeele de fabricare a blocurilor de diferite tipuri, precum și ordinea de montare. Se dau scheme tehnologice pentru atelierele unei fabrici de blocuri mari.

ЗАРУБЕЖНАЯ ПРАКТИКА ПРИМЕНЕНИЯ

СБОРНОГО ЖЕЛЕЗОБЕТОНА

Experiența străină în folosirea prefabricatelor din beton armat

Moscova, Editura de stat pentru construcții și arhitectură, 1956

124 pagini, 121 figuri

Această carte este elaborată pe baza materialelor prezentate la Congresul pentru construcții din beton armat montabil, care a avut loc la Dresda în 1954.

În cuprins se găsesc: teoria calculului construcțiilor de beton armat; betonul și alte materiale folosite în construcțiile de beton armat montabil; construcții industriale și tehnice; prefabricate din beton armat în construcția de locuințe etc.

Bibl. C.S.A.C. B.2056

ING. HARET SPIRU — CONSTRUCȚII DE CLĂDIRI

LUCRĂRI DE FINISAJ

București, Editura tehnică, 1956

267 pagini, 313 figuri

Acest volum, al III-lea din seria «Construcții de clădiri», apărut în Editura tehnică, cuprinde în cele 10 capitole ale sale, modul de proiectare și execuție a elementelor de finisaj.

În ordine, capitolele se referă la: tencuieli, tăvăneli, placcje, pardoseli, trotuare și pavaje, scări, uși și ferestre de lemn, uși și ferestre metalice, ferestre de beton armat, zugrăveli și vopsitorie și alegerea materialelor și a modului de executare a lucrărilor de finisare la proiectarea clădirilor.

Lucrarea este bogat ilustrată cu detalii, schițe etc.

E 1689

Signos

ARHITECTURA RPR

REFERALIA

12

1956

ARHITECTURA R P R

ORGAN AL UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R.P.R. ȘI AL COMITETULUI DE STAT PENTRU ARHITECTURĂ ȘI CONSTRUCȚII AL CONSILIULUI DE MINISTRI

12 · D E C E M B R I E · 1956

CONSTRUCȚII NOI PE LITORALUL MĂRII NEGRE

Arh. Cezar Lăzărescu

Construcții noi pe litoralul Mării Negre 3

*

Colonie de copii la Eforie 4

Băi reci de nămol la Eforie — Vasile Roaită 7

Hotel la Vasile Roaită 8

Hotel la Eforie 9

Casă de odihnă la Eforie 11

Casă sanatorială la Vasile Roaită 13

Casă sanatorială și de odihnă la Vasile Roaită 14

Amenajarea falezei de la Eforie 16

Bloc de locuințe la Constanța 17

Bloc de locuințe pentru «Trustul 10 construcții» 18

Bloc de locuințe cu sală de conferințe la Constanța 19

Băi reci de nămol la Eforie 20

*

Ing. Isac Finkelstein

Soluții tehnice avansate pentru castele de apă 22

DE PESTE HOTARE

U. R. S. S.

Ark. G. Pisarevski

Cu privire la rezultatele concursului unional
pentru elaborarea de proiecte tip pentru
blocuri de locuințe cu 3-4-5 niveluri. 29

Sumarul articolelor apărute în anul 1956 32

Arh. CEZAR LĂZĂRESCU

CONSTRUCȚII NOI PE LITORALUL MĂRII NEGRE

Pe baza planului general de sistematizare a litoralului Mării Negre — întocmit de Institutul central de sistematizare de orașe și regiuni (ICSOR) — s-a continuat în anul 1956 realizarea unui număr mare de lucrări, menite să contribuie la ridicarea continuă a stațiunilor noastre balneare.

Ținându-se seama în eșalonare de importanța și urgența lor, s-au realizat în primul rând lucrările edilitare de interes general. A fost terminată aducția de apă pentru Vasile Roaită, Eforie, Techirghiol, asigurându-i-se, atât debitul, cât și presiunea necesară. S-au început și realizat în mare parte, colectoarele principale de canalizare, integrate în rețeaua generală. Sunt pe cale de a fi terminate lucrările de consolidare și amenajare a falezii de la Eforie. Până în sezonul viitor, această lucrare va fi completată cu un dig care înaintează în mare cu cca. 200 m; el va contribui la mărirea plajei și va permite acostarea vaselor, realizându-se astfel legătura pe mare — prin vapoare și șalupe — cu Constanța.

Paralel, s-a depus o activitate deosebit de intensă pentru îmbogățirea spațiilor verzi; au fost acclimatizați și plantați câteva mii de arbori și au fost amenajate cele mai multe dintre parcurile și grădinile localităților.

Pe lângă aceste lucrări noi, de interes general, s-a început realizarea a numeroase construcții cu funcțiuni diferite: colonii de copii, stabilimente de băi, case de odihnă, centrală termică, bufete, restaurant-cofetărie, blocuri de locuințe etc. S-au pregătit de asemenea proiecte pentru un mare număr de case sanatoriale și hoteluri a căror construcție va începe anul viitor.

Elaborarea proiectelor pentru diferite construcții a pus colectivului de lucru din ICSOR o serie de probleme. În primul rând, climatul, care este cu totul specific regiunii: veri deosebit de călduroase și secetoase și ierni umede, cu geruri mari și furtuni puternice, în timpul cărora construcțiile din apropierea mării sunt acoperite în întregime cu un strat de gheață de câțiva centimetri.

Terenul fiind constituit din dune de nisip sau mluri, fundarea trebuie făcută de cele mai multe ori în apă; în cazurile mai bune terenul este format din loessuri macroporice.

Regiunea este foarte bogată în piatră de diferite calități și aspecte; în cea mai mare parte, piatra având structură și culori plăcute și putând fi prelucrată, este bună pentru construcții.

Ținând seama de cele de mai sus și de condițiile și posibilitățile actuale de execuție, colectivul de proiectare a ajuns la câteva concluzii pe care le-a materializat în planurile ce sînt în curs de realizare.

În primul rând s-a căutat să se folosească într-o cantitate cât mai mare piatră; pentru suprafețele mari, calcarul cochilifer din Techirghiol, piatră moale, cu nuanțe variate de la brun la verde; pentru profilaturi, cornișe, solbancuri sau diferite decorații, piatră de Codru, gălbuie - deschis și mai consistentă; pentru lucrările ce pot fi în contact direct cu apa mării — cum ar fi digul longitudinal de la baza falezii de la Eforie — granitul roșu de Măcin, rocă deosebit de rezistentă.

Unele construcții apropiate de mare sau lac, cum ar fi buveta de pe faleză sau băile reci, au fost realizate în întregime din piatră; la altele s-au executat suprafețe mai reduse, în special cele expuse vântului dinspre mare.

Pentru a nu fi supuse degradărilor și a nu necesita întrețineri costisitoare și greu de efectuat s-au redus suprafețele tencuite; la multe construcții (cele din apropierea mării) au fost excluse cu desăvîrșire. Datorită rezultatelor pozitive obținute la primele încercări de șantier, se vor folosi elemente de beton aparent în cantitate cât mai mare, fie din beton simplu, fie amestecat în prealabil cu oxizi; după decofrare aceste elemente se buceardează cu ciocanul, căpătînd un finisaj plăcut și rezistent.

În ultimul timp s-a proiectat, cu caracter experimental, un mic stabiliment de băi realizat în întregime din panouri prefabricate de beton aparent.

La unele clădiri, ce sînt folosite numai vara, cărămida a fost eliminată în întregime, fiind folosit beton simplu sau spumos ori diferiți înlocuitori.

Acoperirea construcțiilor mici se face cu olane, iar a celor mai mari cu terase accesibile parțial sau total.

Trustul nr. 10 al Ministerului Construcțiilor, care realizează majoritatea acestor lucrări, se preocupă în mod deosebit de calitatea execuției și colaborează cu proiectanții pentru găsirea unor metode cât mai avansate de construcție.

★

Toate aceste considerații, pe de o parte, cit și caracterul și funcțiunile, pe de alta, au dus la o plastică exterioară specifică.

Colectivul de proiectare a acestor lucrări a analizat în decursul studiilor diferitele forme de exprimare a arhitecturii tradiționale a regiunii. Foarte multe construcții vechi au o valoare artistică deosebită și reprezintă o moștenire prețioasă, care trebuie păstrată.

Toate aceste lucrări exprimă, cu materiale locale și mijloacele de execuție corespunzătoare timpului cînd au fost realizate, modul de viață al societății respective, al individului, în climatul cu totul specific al regiunii. Valorile permanente ale acestei arhitecturi constau, după părerea noastră, în perfecția relațiilor dintre aceste elemente determinate; în ceea ce privește formele în care și-au găsit exprimarea aceste relații, ele sînt specifice timpului respectiv și nu pot fi permanente.

Astăzi modul de viață al societății noastre și al fiecărui individ în parte s-a schimbat; cerințele lui sînt cu totul altele. Civilizația imprimă un nou ritm vieții.

Condițiile de realizare a construcțiilor și materialele au evoluat; s-au făcut progrese mari, atât în folosirea rațională a unor materiale mai vechi, cât și în introducerea unei game variate de materiale noi. Posibilitățile de exprimare ale arhitecturii s-au îmbogățit. Doar o parte dintre materialele locale și climatul specific au rămas aceleași.

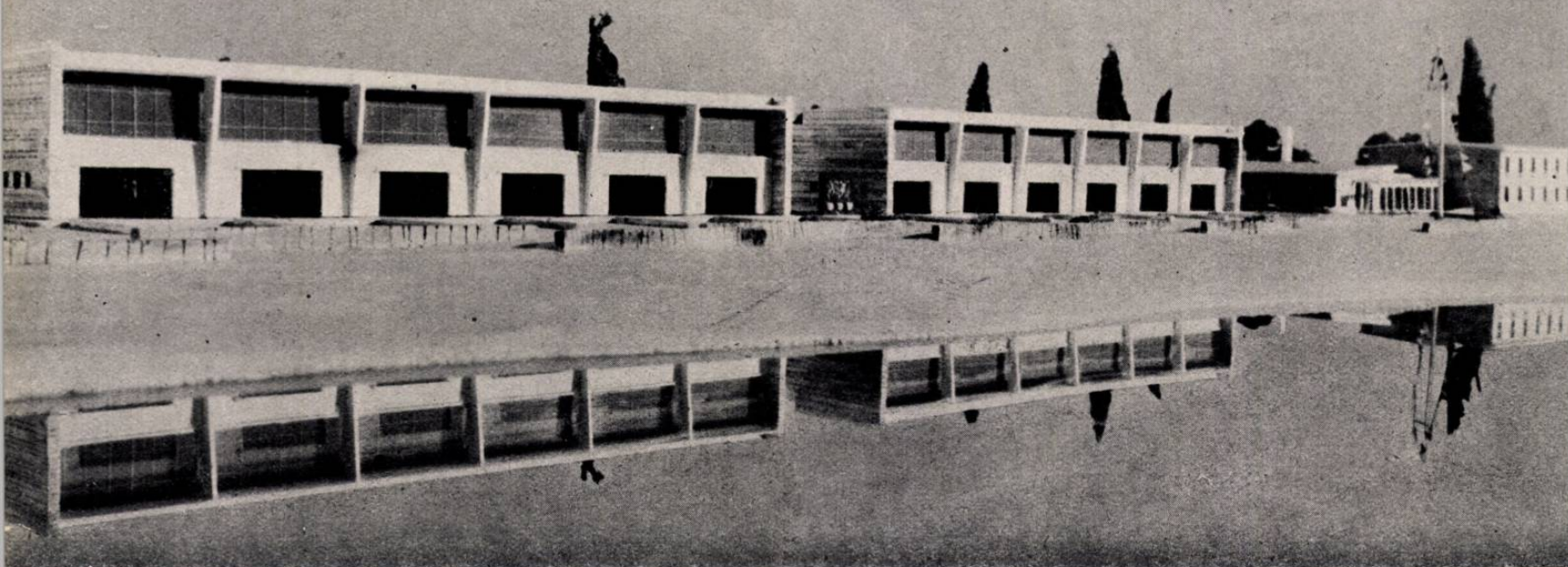
În aceste condiții, formele în care se va exprima arhitectura contemporană a regiunii sînt cu totul altele. Valori ale tehnicii universale vor fi adaptate climatului și vieții noastre și vor căpăta un caracter propriu.

În lucrările care au fost proiectate s-a căutat, în general, să se obțină volume simple, cu proporții plăcute, în care diferitele funcțiuni să-și găsească, atât în plan, cât și în fațadă, cea mai simplă exprimare. Punînd în valoare materialele locale, în suprafețe mari, au fost eliminate decorațiile și profilaturile complicate. Caracterul și conținutul sînt exprimate prin raporturi variate de goluri și plinuri sau de suprafețe de diferite materiale. Golurile mari, primitoare, la piesele de recepție și multitudinea balcoanelor sau loggiilor de la camerele de locuit imprimă construcțiilor un caracter estival și optimist.

Proiectînd pe baza acestor principii, s-au creat condiții care duc la o scădere treptată a costului construcției, atât în execuție, cât — mai ales — în exploatare și întreținere.

Căutînd să interpretăm cât mai realist modul nostru de viață și aspirațiile societății de azi în condițiile climatului specific al regiunii, folosind materialele locale, mijloacele și formulările tehnice cele mai noi, exprimîndu-ne cât mai simplu și convingător, încercăm să pășim spre o arhitectură sinceră și optimistă.

În cele ce urmează sînt prezentate cîteva dintre lucrările în curs de execuție sau proiecte care urmează a fi realizate.

COLONIE DE COPII LA EFORIE

Arh. CEZAR LĂZĂRESCU, arh. ADAM TOMA, arh. NATHAN STOPLER, arh. SOLARI GRIMBERG, arh. VIRGINIA PETREA, ing. NICOLAE LASZLO, ing. ION NEACȘU

Amplasament — Colonia este așezată pe istmul de nisip dintre Eforie și Vasile Roaită, conform planului de sistematizare a litoralului.

Compoziția ansamblului a fost determinată de elementul natural principal, marea, și limitată de spațiul îngust cuprins între calea ferată și șosea, pe de o parte, și plajă, de cealaltă parte.

Programul prevede o parte de cazare și joc pentru 180 de copii, dintre care 90 între 3 și 5 ani și 90 între 5 și 7 ani, un grup social afectat personalului de serviciu și o parte de servicii.

În soluția adoptată, partea de cazare este rezolvată în două pavilioane compuse din câte 3 unități. Fiecare din aceste unități funcționează independent și cuprinde două grupe de câte 15 copii.

Pavilioanele au la parter camerele de zi, larg deschise spre mare și continuate în exterior cu terase de joc, oficiile din care se servește masa, un depozit și un grup sanitar.

Etajul cuprinde dormitoare cu 15 paturi, camere pentru pedagogi, dușuri, lavabouri și w.c.-uri.

Legătura între parter și etaj se face prin intermediul unor rampe cu o pantă ușoară, fiecare rampă deservind câte o unitate de 30 de copii.

Partiul oferă o bună izolare între grupele de copii de vârste diferite. Prin funcționarea independentă a grupelor de copii de aceeași vîrstă s-a urmărit

prevenirea unei eventuale răspindiri a bolilor contagioase, precum și o mai mare ușurință în supravegherea și educarea copiilor.

Grupul social afectat personalului de serviciu cuprinde un pavilion de cazare pentru 98 de persoane și o sală de mese cu terase.

Pavilionul de cazare, construit pe parter și etaj, cuprinde camere cu câte 4 paturi, cu lavabouri în camere și grupuri sanitare pe nivel.

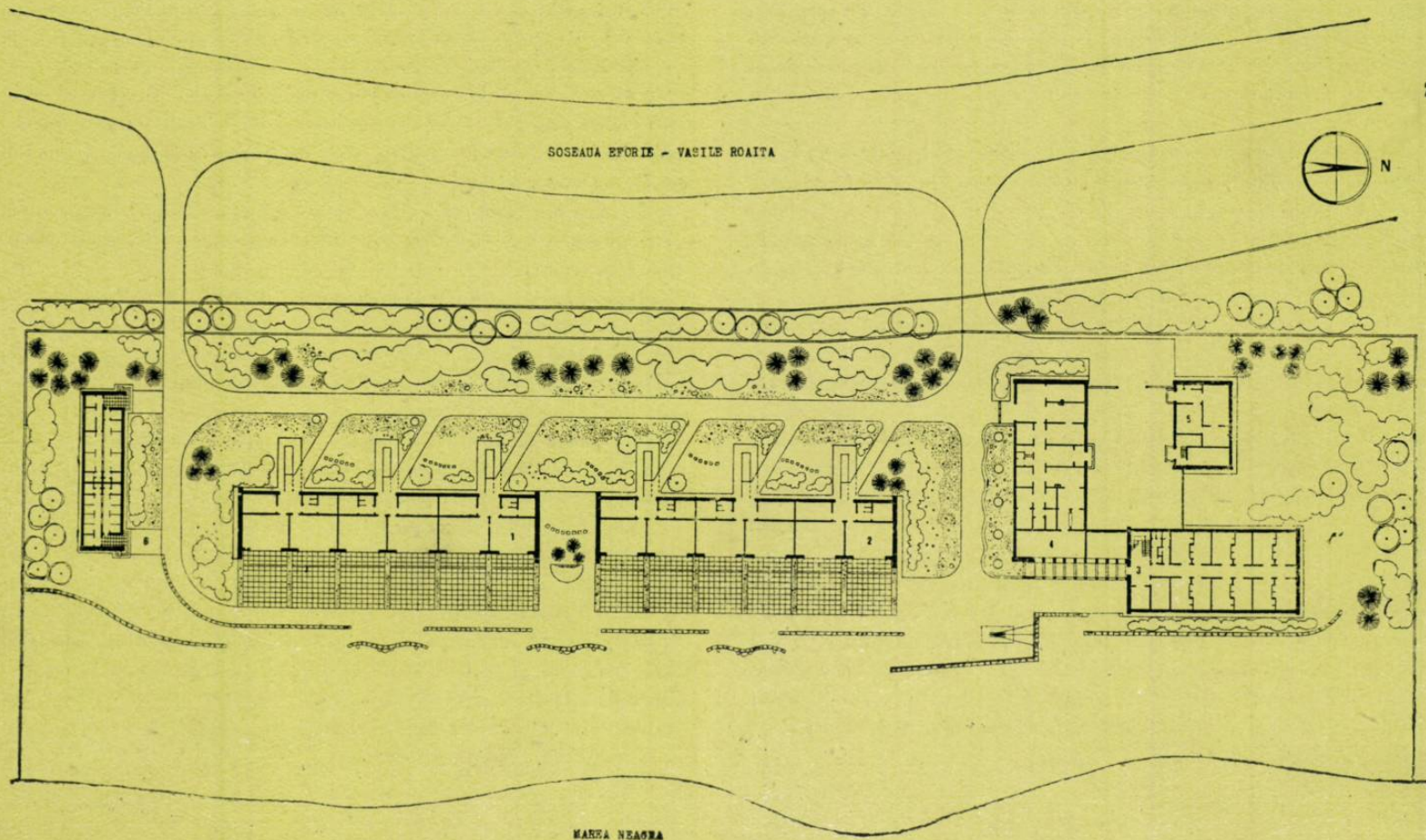
Partea de servicii este compusă dintr-un pavilion de bucătărie legat, prin sala de mese a personalului și portice, cu pavilionul de cazare a personalului, cu spălătoria și infirmeria.

Pavilionul de bucătărie funcționează cu trei bucătării, avînd preparațiile respective separate pentru cele două grupe de copii și personalul de îngrijire, și depozite comune.

Pentru copii, mîncarea se aduce din pavilionul bucătăriilor în oficii și se servește în camerele de zi respective.

Pavilionul spălătoriei, care închide curtea de serviciu a bucătăriilor, este prevăzut cu instalații pentru spălarea mecanică a rufelor. Tot aici se află crematoriul de gunoaie și sala cazanelor în care se prepară apa caldă pentru întreg complexul, precum și abur de joasă presiune pentru bucătărie.

Pavilionul infirmeriei închide compoziția în partea de sud și este rezolvat cu două secții separate pentru cele două categorii de copii.

Soluția tehnică adoptată prevede ziduri portante din blocuri mici de beton și planșee formate din grinzi și corpuri de umplură.

Partea dinspre mare a pavilionului de cazare, care trebuia să rămână liberă de ziduri, a fost rezolvată cu stâlpi de beton monolit.

Acoperirea tuturor pavilioanelor a fost făcută în terase cu o singură pantă.

Considerente plastice—S-a căutat o expresie plastică cât mai simplă și sinceră pentru a crea cadrul necesar odihnei copiilor. Pentru aceasta, materialele întrebuințate vor fi materiale locale, bune, ca zidăria de piatră de Dobrogea, suprafețe mari colorate, decorații lucrate în sgraffito etc. Un finisaj rezistent și ușor de întreținut va asigura o cât mai mică uzură a construcției. Lucrarea este în execuție.

1. Machetă

2. Plan de situație

1. Pavilion școlar—2. Pavilion preșcolar—3. Pavilion personal—4. Bucătărie—5. Spălătorie—6. Pavilion infirmerie

3. Plan etaj

1. Dormitoare—2. Cameră pedagogi—3. Dușuri și lavabouri—4. W. C.

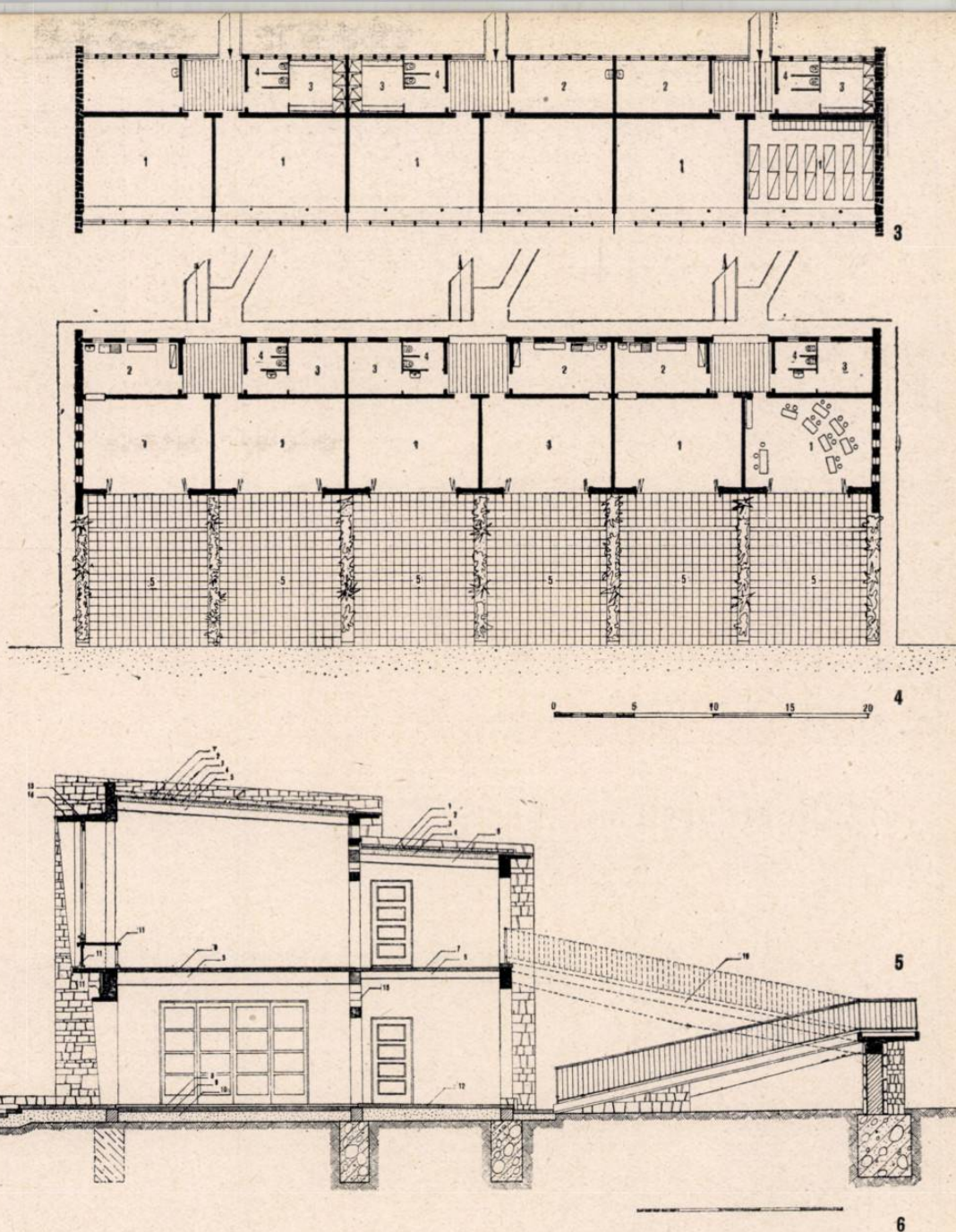
4. Plan parter

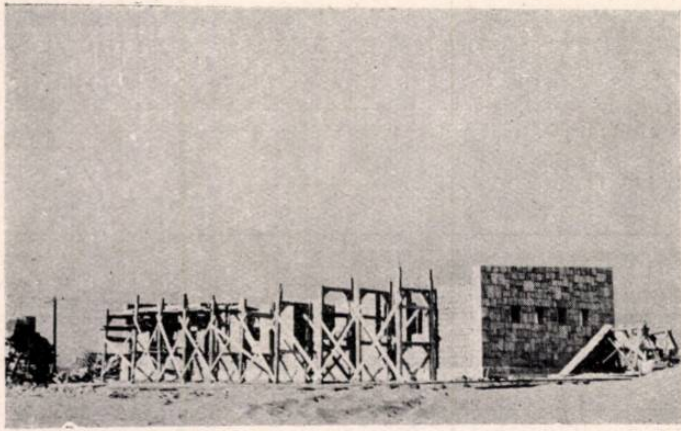
1. Cameră de zi—2. Oficiu—3. Depozite
4. W.C.—5. Terasă de joacă

5. Secțiune transversală

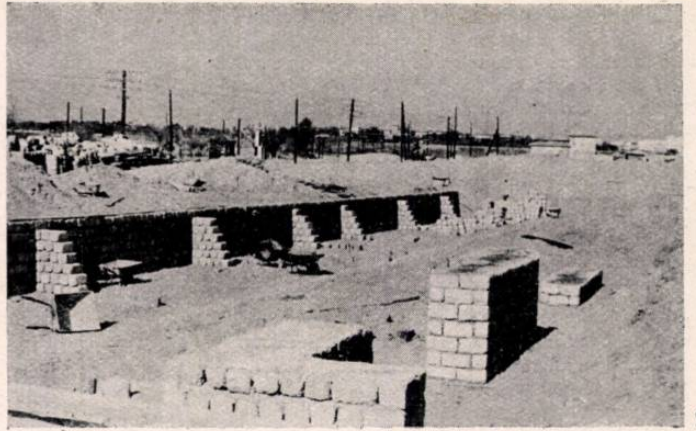
1. Pietriș mărgăritar 10 cm.—2. Izolație hidrofugă trei straturi—3. Beton slab armat 3 cm.—4. Zgură 12 cm.—5. Grinzi cu corpuri de umplură
6. Parchet—7. Mozaic—8. Linoleum—9. Beton de pardoseală—10. Nisip—11. Elemente prefabricate cu fața văzută—12. Dale de beton 50×50—13. Coșperină de beton armat—14. Tablă galvanizată
15. Zidărie din blocuri de beton—16. Rampă de beton armat

6. Machetă

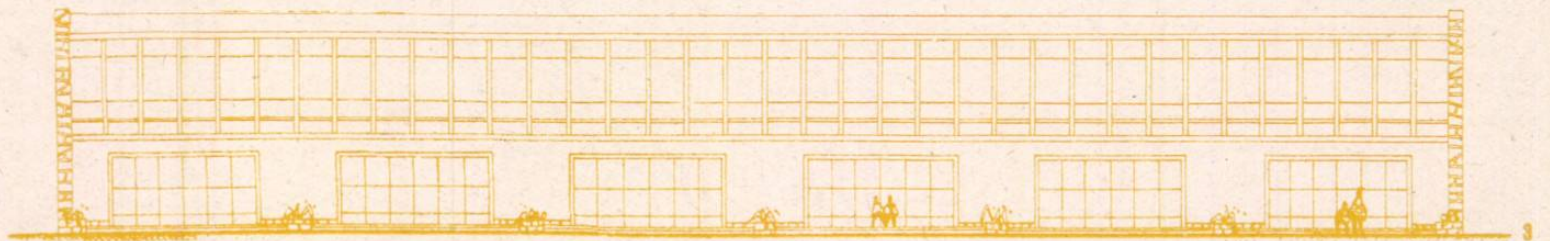

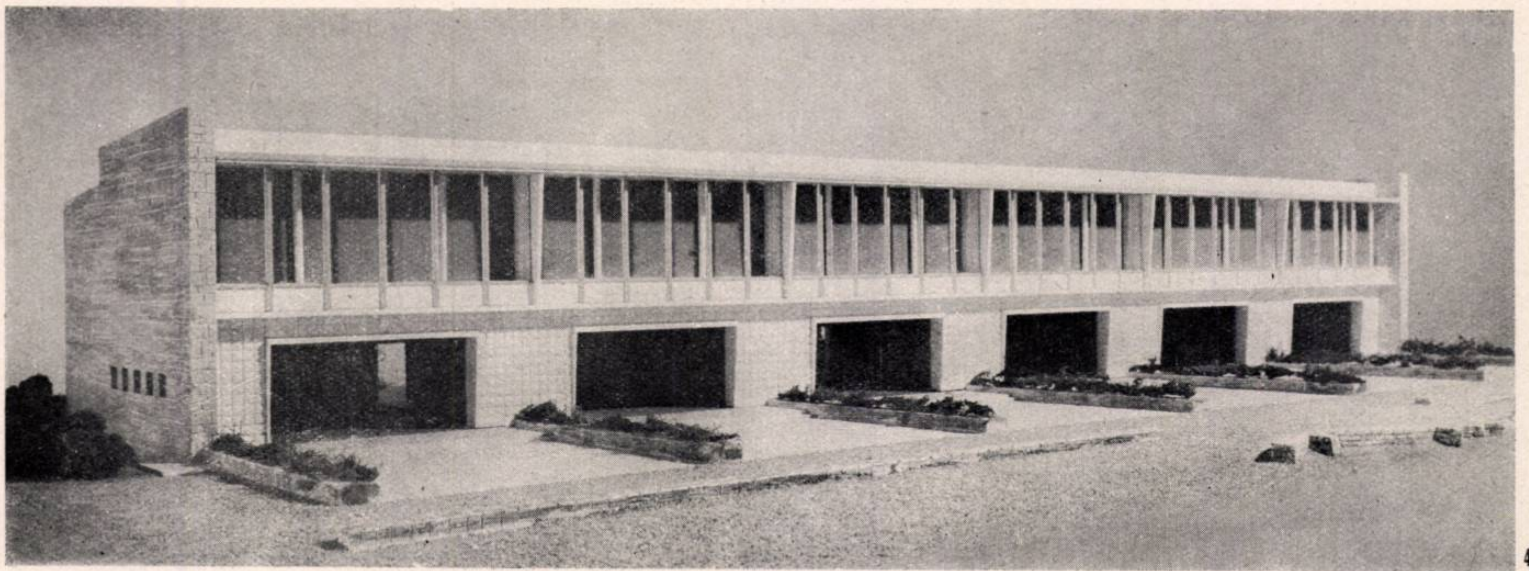
1

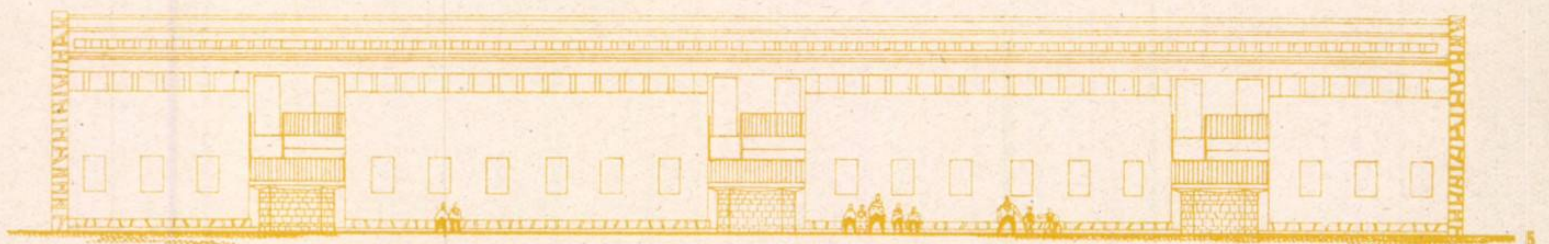
2

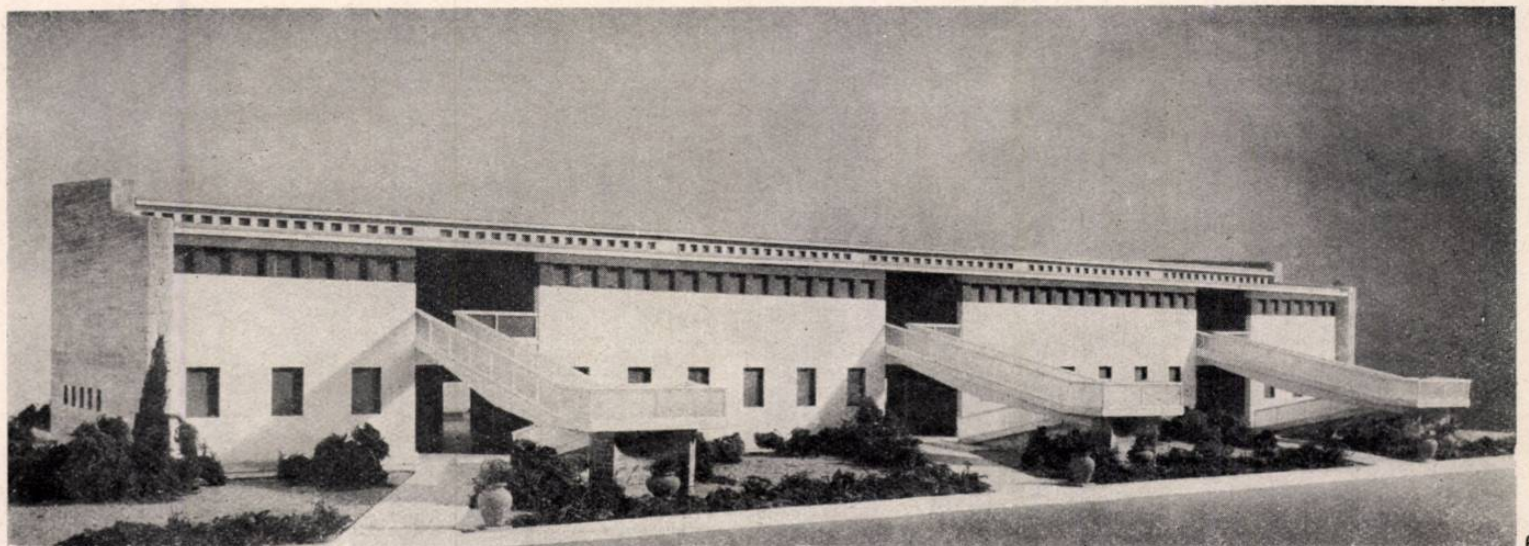
3

4

5

6

7

BAI RECI DE NĂMOL LA EFORIE-VASILE ROAITĂ

Proiect 1956

Arh. VIORICA BLUMENTHAL,
ing. GEORGE MITICI

Amplasament — Băile reci de nămol prevăzute pentru 50 de vizitatori (20 de bărbați, 20 de femei, 10 copii) sînt situate între Eforie și Vasile Roaită, pe malul lacului Techirghiol.

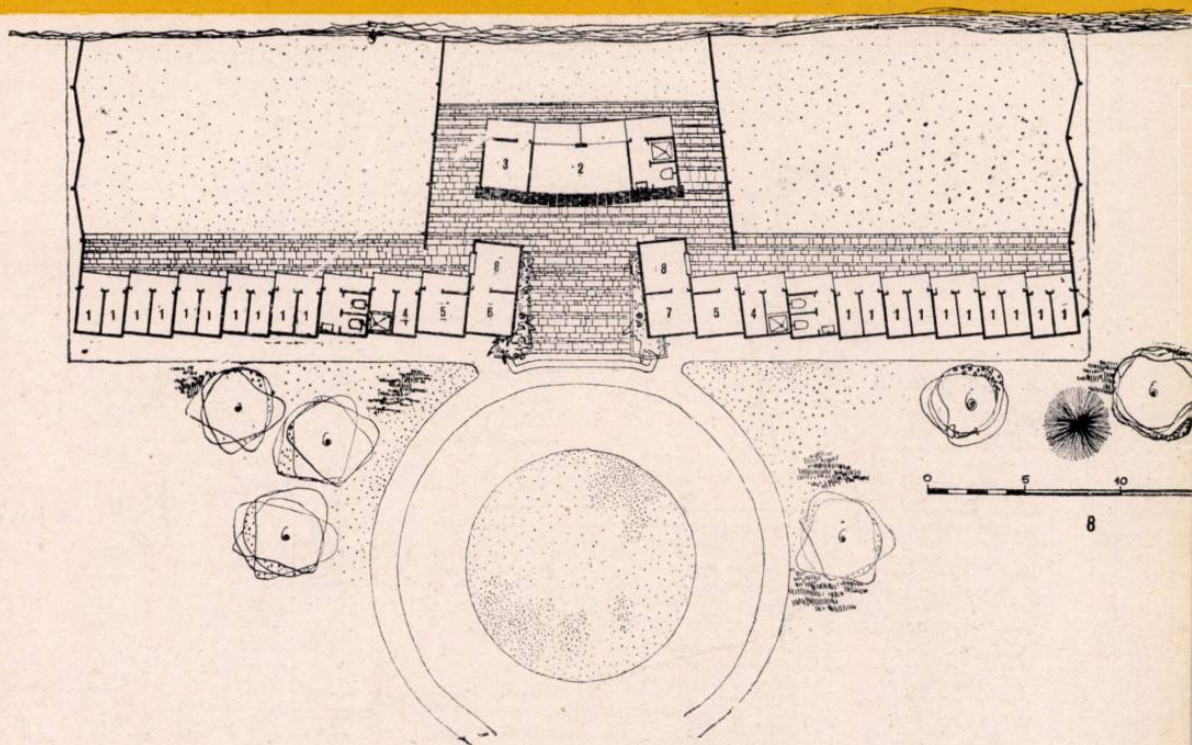
Program — Stabilimentul cuprinde un hol de intrare și 3 curți de tratament, avînd fiecare cameră de masaj, lenjerie, duș, w. c.-lavabou, bufet etc.; la plajele pentru bărbați și femei s-au prevăzut cabine individuale de dezbrăcare, iar la copii un vestiar comun. Fiecare plajă are dușuri calde și reci în aer liber, platformă de ungere, umbrare etc.

Realizare tehnică — S-a folosit o soluție constructivă nouă și anume: utilizarea panourilor mari și a pinzelor prefabricate pentru acoperiș. Atît panourile, cit și pinzele prefabricate sînt piese finisate în atelier și se montează pe șantier cu ajutorul sudurii. Materialele utilizate sînt: beton armat de marcă superioară (B. 170) și oțel special (OL. 38); pentru ușurare s-a introdus betonul spumos (turnarea betonului armat se face pe blocuri de beton spumos). Greutatea totală a panourilor nu depășește 1,40 tone, iar a pinzelor 1,70 tone. Această soluție tehnică a fost adoptată pentru a asigura o rezistență sporită contra intemperiilor specifice regiunii.

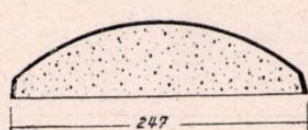
Valoarea totală a construcției este de 220000 lei; acest cost reprezintă o reducere de 40% față de costul aceleiași suprafețe de zidărie de piatră; timpul de realizare se reduce cu cca 60%.

Datorită terenului mlăștinos, soluția prevede fundații cu puțuri.

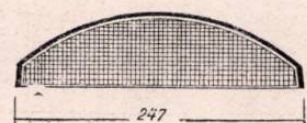
Holul este acoperit cu o pînză de beton armat turnată monolit, avînd înclinare de 7% (rezolvarea curgerii apei s-a făcut cu ajutorul grinzilor Vierendeel).

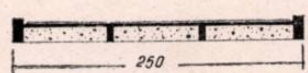
8

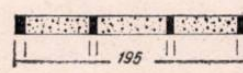
9

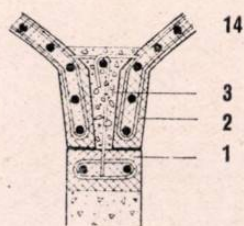
11

10

12

14

1-2. Vederi de pe șantier

3. Fațada spre est

4. Machetă

5. Fațada spre vest

6. Machetă

7. Perspectivă

8. Plan parter

1. Cabine — 2. Vestiar — 3. Cameră de serviciu — 4. Lenjerie — 5. Masaj — 6. Cameră de pompe — 7. Pagnic — 8. Bufet

9. Secțiune prin pînză spre timpanul de beton armat (2,47 x 3,50)

10. Panoul prefabricat exterior (2,50 x 2,65)

11. Secțiune prin pînză spre geamul armat (2,47 x 3,50)

12. Panoul prefabricat interior (1,95 x 2,65)

13. Vedere desfășurată a construcției din panouri

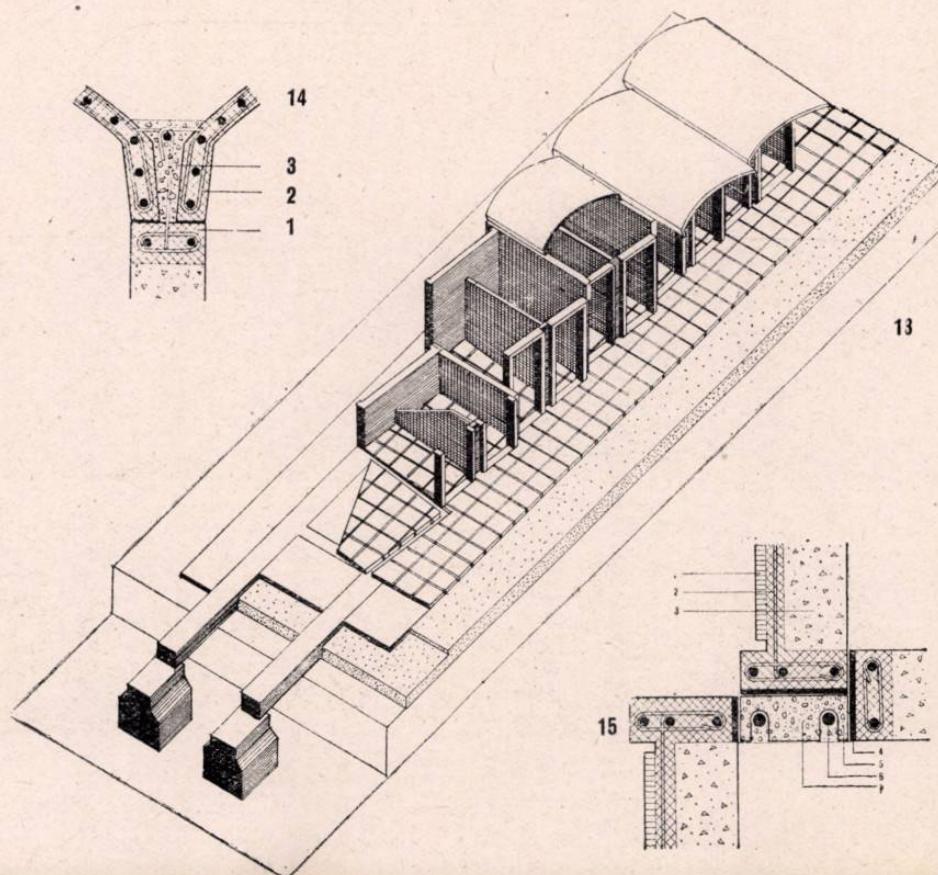
14. Îmbinarea pînzelor cu panoul interior (dolie cu 5% pantă)

1. Panou prefabricat de interior — 2. Acoperiș din pînză prefabricată — 3. Beton armat monolit

15. Îmbinarea panourilor de fațadă cu panoul interior (îmbinare de montaj cu sudură)

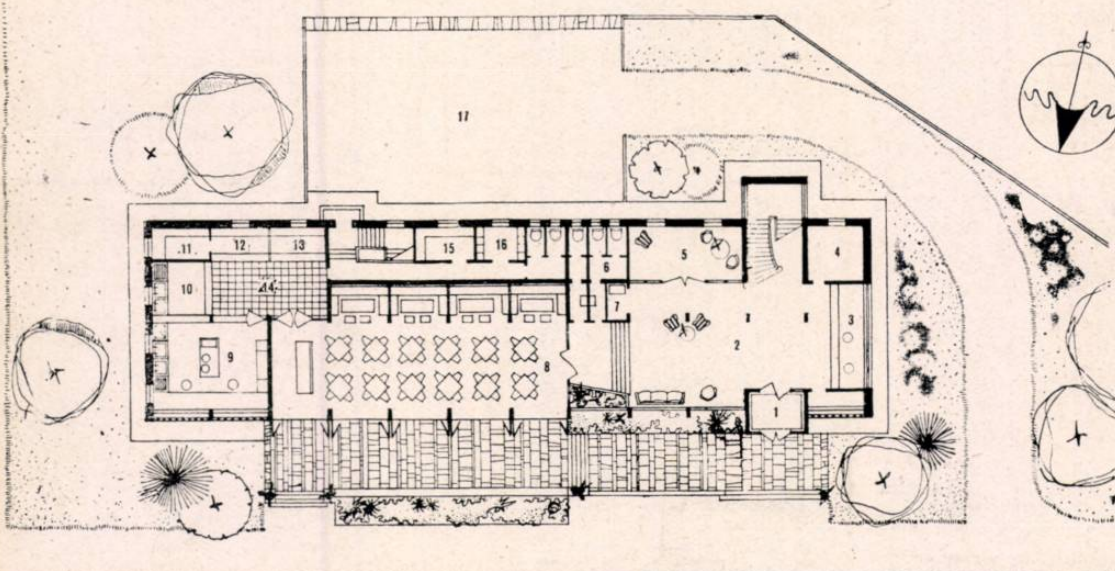
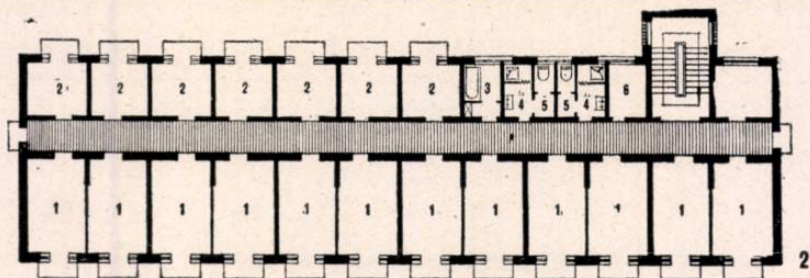
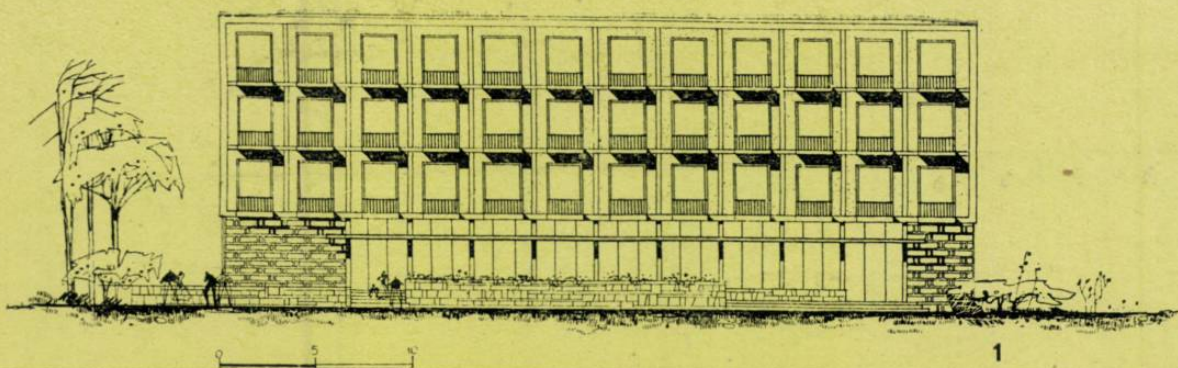
1. Beton cu savură colorată — 2. Beton armat — 3. Beton spumos — 4. Plăcuță metalică (150 x 150 x 10) — 5. Sudură de colț

6. Armătura din stîlp — 7. Beton armat

13

15

HOTEL LA VASILE ROAITĂ

Arh. STELA MENDEL,
arh. ANTONINA AIOANEI

Pentru a satisface necesitățile de cazare a flotașilor din localitățile Vasile Roaită și Eforie s-au proiectat două hoteluri, având fiecare o capacitate de câte 100 de paturi.

Amplasament — Ținând seama de caracterul lor — hoteluri de tranzit, care vor trebui să funcționeze în tot cursul anului — s-au ales pentru amplasarea lor terenuri în centrul localităților, cât mai aproape de gară, ferite iarna de vânturile puternice de pe faleză.

Hotelul de la Vasile Roaită constituie un capăt de perspectivă al șoselei de acces în localitate și are în același timp fațada principală către parcul central al localității.

1. Fațada principală
2. Plan etaj curent
 1. Camere cu 2 paturi — 2. Camere cu 1 pat — 3. Baie — 4. Duș — 5. W.C
 6. Cameră de serviciu
3. Plan parter
 1. Vestibul — 2. Hol — 3. Informații-portar — 4. Administrație — 5. Salon corespondență — 6. Grup sanitar — 7. Telefon — 8. Restaurant — 9. Bucătărie — 10. Spălător vase — 11. Depozit băuturi — 12. Băuturi — 13. Bufet rece — 14. Oficiu — 15. Cămară de zi — 16. Vestiar personal — 17. Curte de serviciu.

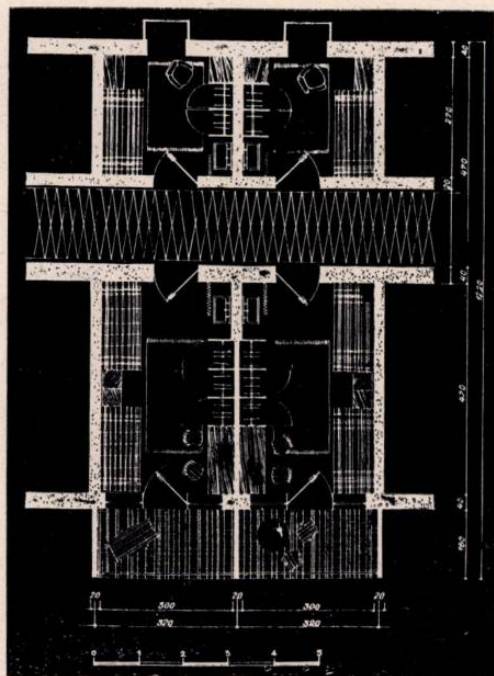
4. Fațada principală
5. Detaliu de camere
6. Plan etaj curent
7. Plan parter
 1. Hol — 2. Informații-portar — 3. Birou administrație — 4. Restaurant — 5. Bufet — 6. Oficiu — 7. Bucătărie — 8. Spălător — 9. Intrare de serviciu — 10. Băuturi — 11. Lenjerie — 12. Cameră de serviciu — 13. Cameră de o persoană — 14. Cameră de 2 persoane

HOTEL LA EFORIE

Arh. VIORICA BLUMENTHAL, arh. NATHAN STOPLER

La Eforie, hotelul a fost amplasat de-a lungul șoselei Constanța — Mangalia, cu fațada principală orientată spre mare.

Programul — comun pentru ambele hoteluri — cuprinde:

- o parte de recepție: hol, informații-portal, birou administrație, sală de corespondență, grup sanitar și scară de acces la etaje;
- o parte de cazare pentru 100 de persoane;
- restaurant pentru 80 de persoane, cu terasă și anexe;
- servicii generale: spălătorie, călătorie, uscătorie, centrală termică.

Soluția — Rezolvarea acestui program este diferită pentru cele două hoteluri, în funcție de poziția lor față de arterele principale ale orașului.

Hotelul de la Vasile Roaită fiind punct de perspectivă important la intrarea în localitate, s-a căutat să i se realizeze un volum dominant; s-a ales de aceea o soluție pe parter și 3 etaje, parterul cuprinzând în întregime recepția și restaurantul, iar cazarea fiind rezolvată pe cele 3 etaje.

La Eforie, regimul de construcție de-a lungul șoselei fiind P + 2, programul a fost rezolvat printr-un parter care cuprinde recepția, restaurantul și o parte din cazare, restul cazării fiind prevăzut la cele două niveluri superioare.

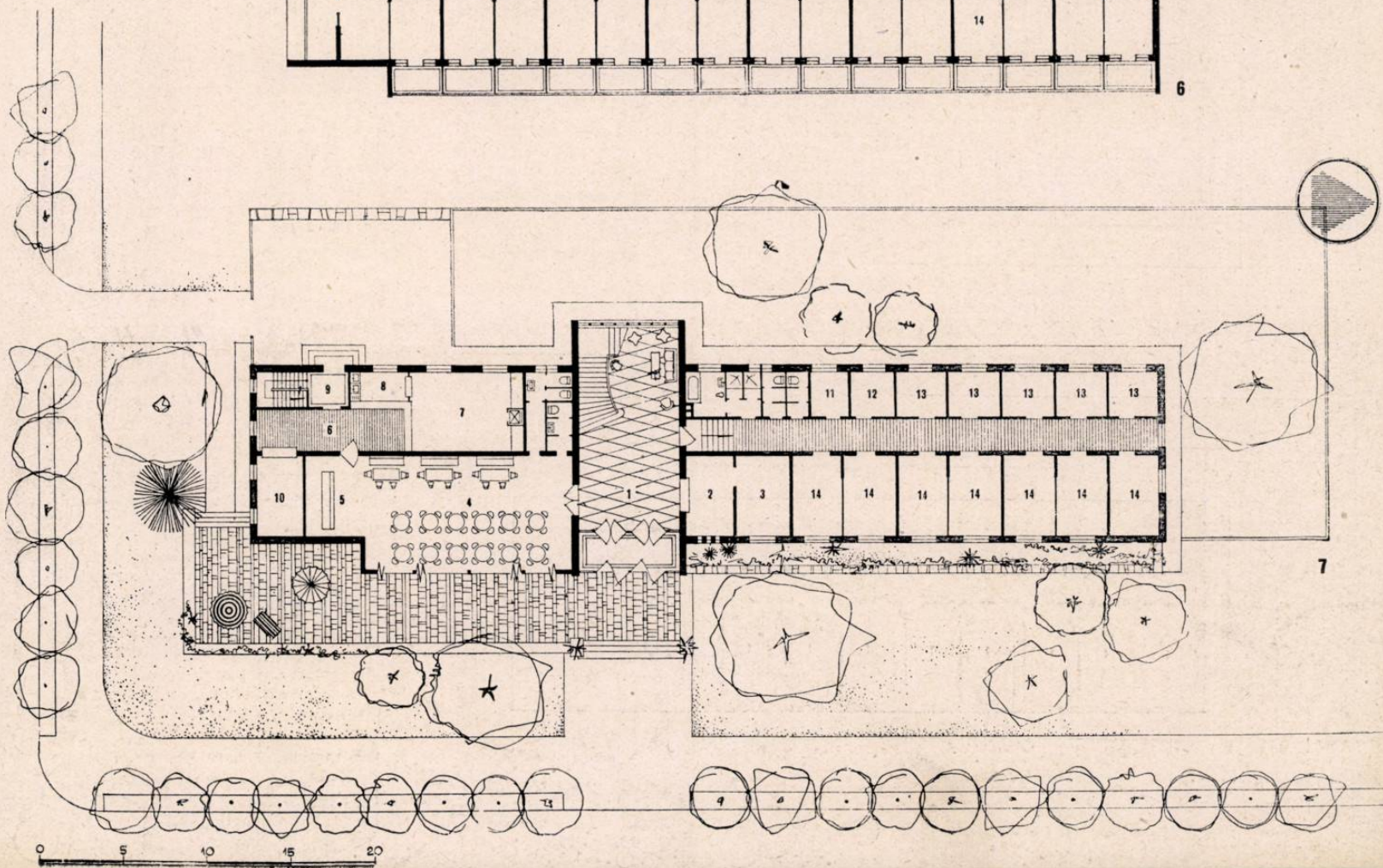
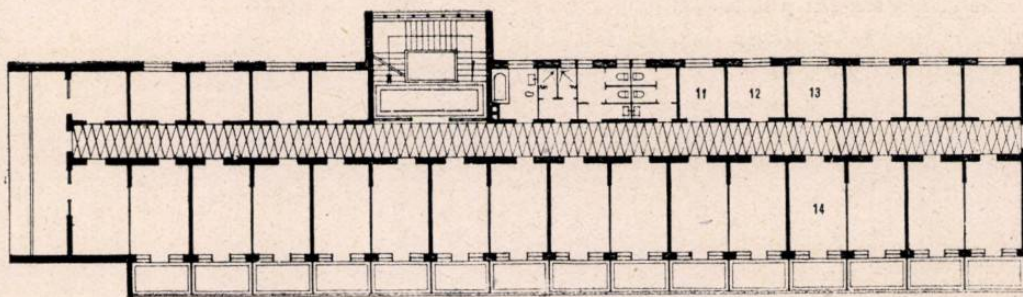
La ambele hoteluri s-au prevăzut camere pentru 1 și 2 persoane, cu loggii sau balcoane și lavabouri; fiecare etaj cuprinde câte un grup sanitar cu cameră de baie, dușuri, w. c., lavabouri și camere de serviciu.

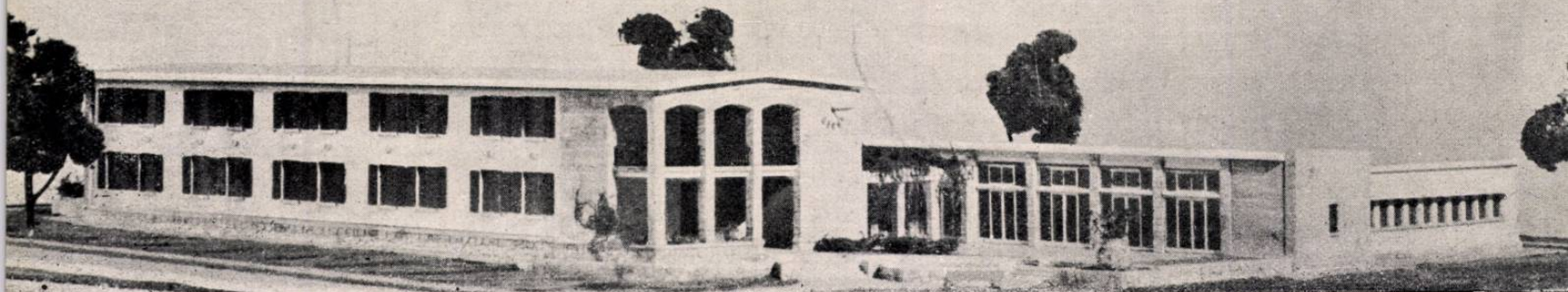
Serviciile generale au fost dispuse într-un subsol parțial.

Soluția tehnică — este comună pentru ambele hoteluri: zidărie portantă din blocuri mici de beton, pe care reazemă planșee din elemente prefabricate.

Rezemarea planșeeilor se face pe zidurile mediane și pe cele longitudinale exterioare ale construcției. La parter, în zona restaurantului și anexelor, zidurile portante sînt susținute pe grinzi de beton armat monolit, rezemînd pe stîlpi.

Ca rezolvare plastică s-a căutat să se dea un aspect plăcut și specific localității și climatei, folosindu-se în acest scop loggii și balcoane la fiecare cameră, precum și terase larg deschise, la restaurant.

CASĂ DE ODIHNĂ LA EFORIE

Arh. CEZAR LĂZĂRESCU, arh. ANTONINA AIOANEI,
arh. PAUL FOCȘA, ing. PETRE PETRE

Clădirea este amplasată în zona caselor de odihnă, pe o stradă ce coboară spre mare.

Program—Casa de odihnă, cu o capacitate de 100 de paturi, va funcționa numai în timpul sezonului de vară. În afară de partea de cazare și de blocul alimentar, clădirea cuprinde o spălătorie semimecanizată, menită să deservescă 420 de paturi.

Soluția—S-a proiectat o construcție de formă pavilionară: un corp de clădire cu parter și etaj, tip cămin, pentru cazare și un corp de clădire cu un singur nivel — în formă de U — pentru sala de mese cu anexele ei și spălătorie. Cele două corpuri sînt legate printr-o pergolă îmbrăcată în verdeață, care permite o trecere umbră de la cămin la sala de mese.

Accesul principal la clădire se face printr-o curte de onoare amenajată cu terase, ziduri plantate, peluze de gazon, flori, arbori de diferite esențe și un bazin cu fîntină decorativă.

În cămin se intră printr-un hol deschis, în care se găsește scara de acces la etaj. Zidurile holului sînt executate din piatră aparentă, după cum tot din piatră aparentă este executat zidul dinspre sud-vest și soclul.

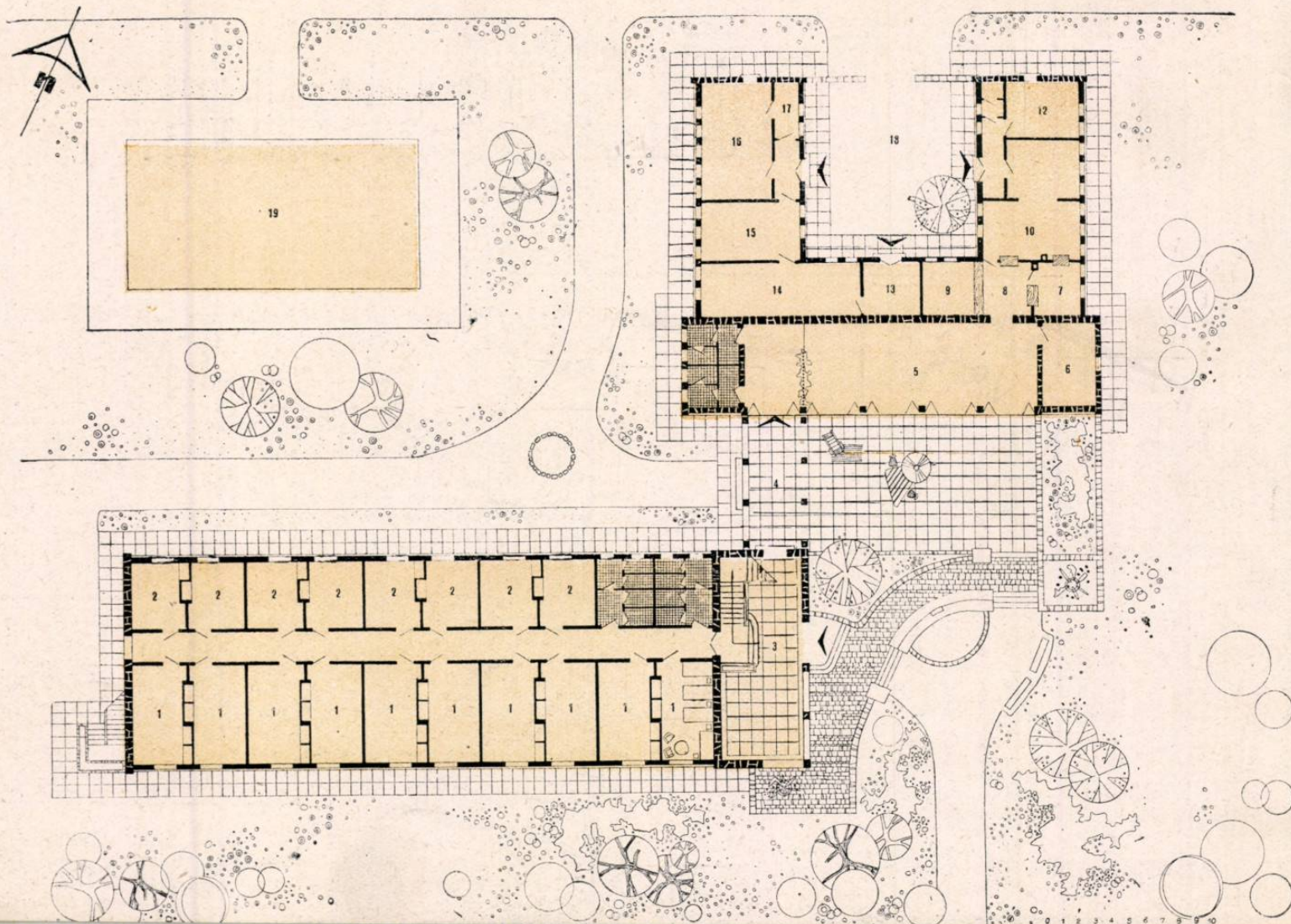
Camerele se desfășoară de o parte și de alta a coridorului; ele au câte 2 și 4 paturi și sînt amenajate cu dulapuri înzidite și cu câte un lavoar așezat în nișa rezultată din lățimea dulapului. Ferestrele sînt simple, prevăzute cu obloane.

În rînd cu camerele mici se află grupul sanitar, compus din câte două dușuri și două w.c.-uri (pentru bărbați și femei).

La capătul coridorului opus scării de acces la etaj s-a prevăzut o ieșire de siguranță printr-o scară exterioară încastrată în zidul de piatră.

Sala de mese este executată, ca și holul, cu ziduri de piatră aparentă și este larg deschisă spre terasa așezată spre curtea de onoare. Pe laturile mici ale sălii de mese se află de o parte câte un lavabou și un w.c., iar de cealaltă parte, un depozit pentru mobilier. Sala de mese este deservită printr-un oficiu care comunică direct cu spălătorul de vase, cu bucătăria și cu încăperea pentru preparate reci.

La bucătărie și la spălătorie se accede din curtea de serviciu, determinată de forma clădirii.

Afară de curtea de onoare și cea de serviciu s-a amenajat, în spațiul cuprins între cămin și spălătorie, o curte de recreație cu teren de volei, alee de plimbare, grupuri de plantații și bănci pentru odihnă.

Realizarea tehnică — Sistemul constructiv prevede planșee prefabricate din grinzi și corpuri de umplutură care reazemă pe ziduri transversale sau pe grinzi de beton armat. Planșeul peste ultimul nivel este înclinat și formează suportul învelitorii tip terasă.

Casa de odihnă este în curs de execuție.

1. Machetă
2. Plan parter — 1. Cameră cu 4 paturi — 2. Cameră cu 2 paturi
3. Hol — 4. Pergolă — 5. Sala de mese — 6. Depozit mobilier
7. Spălător vase — 8. Oficiu — 9. Lapte, cafea, pline — 10. Bucătărie — 11. Preparare — 12. Depozit — 13. Primire rufe
14. Spălătorie — 15. Uscătorie — 16. Călcătorie — 17. Predare rufe
18. Curte de serviciu — 19. Teren de sport
3. Vedere de pe șantier
4. Secțiune prin cantină
5. Fațada principală (spre sud)
6. Machetă

